

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
VÉSZI JOZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Palatinus József.

Budapest, augusztus 21.

(s.) Valamikor Palatinus Jósának hívták a parasztyerekek, akikkel nem restelt együtt futkározni a fejedelmi csemete. Azóta megfehéřítette fejét az idő, de magyar szíve megmaradt magyarnak, egész életfolyása azon a nyomon haladt, amelyen elindult akkor, mikor a magyar nép gyermekei voltak a játszópajtásai. És megmaradt a magyar népnek az a bizalmasodó szeretete is, amely a palatinus nevéhez hozzáfűzte a nagy nádor ivadékaéhoz, s amely mindégig a mi vérünk-ből valónak valja a Habsburgok magyar ágának fenséges fejét.

Szó sincs róla, a Habsburg ház most már nem egészen osztrák; de egészen magyar csak a József főherceg családja. A palatinus-ivadékok igazi sovinszták a trón közelében. Együtt éreznek a magyar nemzettel, magyarul gondolkoznak, magyaroknak vallják magukat, az osztrákokkal semmi közösségük. Bécs nekik épp úgy külföld, mint minden más magyar embernek; a német nekik idegen nyelv — szegény László főherceg haláláig hadilábon állott vele — ide, ehhez a hazához köti őket a családi tradíciójuk, lelkük hajlandósága, a magyar rögnek velük született, beléjük nevelt szeretete. Van állandó lakása Magyarországon másnak is az uralkodócsalád tagjai közül, de csak József főhercegnek és családjának hazája Magyarországnak.

Ha az uralkodóház valamelyik főhercege magyar beszédet mond valahol, sőt ha csak magyarul szólít meg valakit, örvendező elismeréssel dicsekszünk el vele. Hogyisne, hiszen jól is minden figyelem, amely a dinasztia tagjától jut nekünk. Elég gyéren van benne részünk. De ha József főherceg beszél magyarul, kinek jutna eszébe ezt külön fölemlíteni? Hát beszélhet másképp is a magyar főherceg, a mi főhercegünk? Per-

sze, hogy magyarul beszél. Még pedig milyen magyarul! A nemzetközi műveltségű, szintelen beszédű budapesti ember tanulhat tőle. Zamat van a magyarságában, jóízű, táblalabirós, tekintetesuras a módja, csupa közvetlenség a hangja. Tegnapelőtt is, a margitszigeti hidavatásnál így szólította meg a kereskedelemügyi minisztert: *Nagyméltóságú miniszter uram!* Ez az uram nemcsak egy szótaggal több a konvenciók w-nál. Meg kell azt érezni, hogy olyan ember beszél így, aki a népies formákhoz, szólásmódokhoz van szokva és nem törődik a kuriális formákkal. A József főherceg magyar nyelve népies magyar nyelv, nem budapesti magyarság.

Pedig ő magát budapestinek valja. Meghatottan emlékszik boldog gyermekkoráról, ifjuságáról, amelyet itt töltött el; szeretettel szól a székes fővárosról és szeretettel cselekszik a székes fővárosért. Az igaz, hogy így sem igen beszél budapesti ember és még kevesebben cselekszenek így. A budapesti emberben nyoma sincs a lokál-patriotizmusnak. Mint minden fejlődő nagyvárosban, itt is igen sok a bevándorolt elem, ezeknél hasztalan keresnők a városhoz való ragaszkodást. De Budapest nemcsak hogy nem asszimilálja a bevándoroltakat, nemcsak az ideszakadt aradi ember valja magát örökéletében aradinak, hanem a bennszülött budapestiekben sincs meg a szülőföld szeretete. A budai ember még csak budai valahogy, de a pesti részen legfeljebb kerületi klikkek vannak. A Budapesthez való ragaszkodásra, ime, József főherceg ad példát, aki hálával szól arról a városról, amelyben nevelkedett és halálját fejedelmi módon gyakorolja is.

Két nap óta nyitva áll az a gyönyörű paradicsom, a Margitsziget, a szárazföldi közlekedésnek is. Készen áll a régóta vágyódva emlegetett híd, amelyet már el sem tudunk képzelni valóságnak, olyan régen élt mint

óhajítás. Hogy az óhajítás egyszerre, váratlanul, gyorsan vált valóra, abban kétségtelesen nagy érdeme van Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternek. De hogy a kormány ezt az alkotást létrehozhatta, az első sorban a főherceg kezdeményezésének köszönhető.

A főhercegnek, aki három évtizednél nagyobb idő óta kincseket ölt bele abba a kedves passziójába, hogy tündérkertet teremtsen a Duna közepén, most lett csak teljes ez a grandiózus műve. Most lesz csak igazán áldással a Margitsziget, melynek nagy, fényes jövődjé nyílt meg vasárnap. Messze földre elviszi majd híret az a sok idegen, aki ezentul nem fogja elkerülni a főváros legbájosabb helyét, mert hiszen belé kell botlania; és a főváros népe, amelynek utazást kellett tennie eddig, hogy odajuthasson, ezentul sétálni fog a Margitsziget hatalmas fái alá, enyhületet keresni testének, lelkének.

Jól mondta a megnyitáson a kereskedelmi miniszter, hogy áldásnak kell lennie azon a munkán, amely létrehozta az új hidat, amely a főhercegi családnak a magyar nemzettel való együttérzését hirdeti és hirdeti a magyar nemzetnek a főhercegi család iránt való ragaszkodását. Áldás lesz rajta, mert áldást hoz. És áldás lesz azon a fejedelmi emberen is, akinek magyar hazafisága, jósága, áldozatkészsége volt az eleje ennek a munkának. Magyar munka az egészen. Magyar kéz alkotta, magyar elme tervezte, magyar az anyaga, magyar minden szög rajta. És magyar az a lélek, amelyben eszméje megfogant: a József főherceg lelke. Ez a sovén lélek, aki nem tud másképp érezni, másképp megszólalni, csak magyarul, egyesegyedül magyarul. Aki így szólítja meg a minisztert: *Nagyméltóságú miniszter uram!* Amit németre le sem lehet fordítani.

T Á R C A.

A művészetek világszalonja.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Pekár Gyula.

II.

PÁRIS.

És a festmények? Nos, itt erőseknek kell lennünk, mert különben elveszítjük az egyensúlyt, — elszédülünk és menthetetlenül beleveszünk a képek beláthatatlan tömkelegébe. Itt ugyancsak vigyázni kell a szemnek, hogy megtartsa az áttekintést a sok ezer vászon felett. Az ilyen áttekintés gyereklátók egy muzeumban, hol a néző az annyira különböző régi nemzetek és régi iskolák közt önkéntelen osztályoz, — de nem olyan könnyű itt.

Ki ne igazodnék el egy drezdai, bécsi vagy madridi muzeumban, hol a régi iskolák, mintha csak mind megannyi más planétáról kerültek volna össze, áthághatlan válaszfalakkal különítve el egymástól? Ki tévesztené össze a kölni iskolát a florenci primitívekkel, a Teniers hollandi modorát a cinquecento olaszaival, a flamandokat a spanyolokkal vagy a rokoko franciákat a Gainsborough angoljaival? A nemzeti élet hatása alatt akkor nemcsak a népeknek, hanem ezeken belül az egyeseknek még inkább, — megdöbbenően erős egyéniségük volt. A művészek még nem nemzetközi gyárakból vették festőkeiket, hanem titokzatosan minden mester maga csinálta magának a színeket és olyan saját külön módon, a miben benne volt

az egész egyénisége. Hol látunk ma olyan egyéni színeket, mint a Velazquez fakó-sórgái, a Rubens vörösei, a Rembrandt barnái, a Correggio még ma is pihegően meleg testszínei vagy a velenceiek aranyos vöröserei? Vagy az emberek szeme változott meg, vagy a nap süt ma másként, mert ezek a színek eltűntek a föld színéről. En határozottan azt hiszem, a nap ma másként süt, mint akkor régen: a mai nap olyas „kozmpolita” nap, mely egyforma bágyadt unalommal süt be úgy a spanyol, mint az orosz atelierek ablakain... E nemzetközi látlat képei legalább mind olyan kétségbeesetten hasonlítanak egymáshoz, hogy ezt kell hiennem. A dolog titka ott van, hogy a régi nemzeti iskolák eltűnésével ma csak egy akadémia van a világon, a párisi és az egész világ ennek a világitásánál, — főleg a lelki világitásánál dolgozik. A mai demokráta világ ropant bűszke arra, hogy ma mindenki „egyen” és szalonkában jár: hiszem, de mit nyérünk vele, mikor ezek az egyének épp oly feltűnően hasonlítanak egymáshoz, mint a szalonkájuk? Sokkal jobban, mint a régi világ emberei, akik még nem kiáltották ki magukat „egyenek”-nek... Lássák... ez az egyetemes, hogy ne mondjam, unalmas hasonlóság jellemzi a világlátlat ezernyi képtömegét. Ezért nehéz itt eligazodni a szemnek, ezért bajos áttekintést szerezni.

A régi művészi nézőpontból szemlélve kétségbeesítő ez a kozmpolitizmus szülte egyformaság! Még a gyakorlott szemű látogatónak is minduntalan fel kell pillantania az ajtó felirataira, hogy megtudja, hol van... Persze, mélyebbre hatolva, megvan azért a különbség a nemzetek közt. Mint egyes egyéneket nagyban vegyük most ezeket a nemzeteket: így nyerha-

tunk valami fogalmat a világ esztétikai mérlegéről.

Általában szólva: plein-air és impresszionizmus ma már az egész világon, nyers fények, erős kék és vörös mindenütt. De ne nagyon örüljünk ennek; a szabadnapfény csudás felfedezése, melytől annyit várt a művészet, kezd banális izléstelenségévé válni a sok közpszerűt ecset tülzáni alatt. Így ezernyi tömegben látva megcsömörünk a sok nyers és rikkító színtől s azt mondjuk: ha már rossz képet kell látni, akkor még inkább a régi világ unalmas barna, de legalább szerényebb képeit!... Mint egy alattomos kigyó húzódik át a világlátlaton a szecesszió s itt-ott tehetetlen groteskséggel üti fel a fejét. — Nos egyike azoknak a nemzeteknek, melyek a leggyengélyeztetettabban haladnak előre, melyek a plein-air vivmányát harmonikusan fejlesztik tovább nagy flamand hagyományaikban: Belgium. Egy szemlélődő, szerény művész ez az ország, egy félig botanikus, félig filozófus-piktör, ki nem lép fel nagy igényekkel s csak a tájkép alázatos és benső költészetében gyönyörködik, de onnan örökség dolgokat szerez. A Claus Heineci, Courtiens, van Leemputten s a halhatatlanul gyöngéd Verstraete mind ósmerősek nálunk. Érdekes Struys, de ezuttal tán mégis a Baertsoen kimondhatatlannal benső esti hangulatai viszik el a pálmát. Hollandiának nincs sok egyénisége a költői Belgium mellett, kicsit szégyenlheti magát, mert a Soest „Tél”-je s a Kaemmerer ősmert Directoire-mókái nem mentik meg a becsületét... Most vigyázzanak! E picit népek mellett egy kolosszus tornyosodik elénk: egy medve-erős, otromba óriás-gyerek, ki beront az atelierbe, fellöki a festékes szekrényt, a tenyérével tele mázol egy csomó rengeteg vásznat és

BELFÖLD.

Horánszky királyköszöntője. Balaton-Füreden, ahol a király hetvenedik születésnapját szintén megünnepelték, az ünnepi köszöntőt Horánszky Nándor mondta. Kétszer is felszólalt s a maga nemében mindkét beszéd érdekes volt, a második talán még érdekesebb is. Az elsőben a magyar nemzet királyhűségéről beszélt, a másodikban pedig a társadalmi ellentétek kiegyenlítéséről. Horánszky első alkalommal így szólt:

Bármily kicsinyes és szűkebbül felekezeti versengések és egyfelől féltékenységek, másfelől pedig káros tulbulgóság vegyüljenek is bele a mai közéletbe, amit én mint a felekezeti béke s az állam minden polgárával szemben az egyenletes elbánás törhetetlen híve csak sajnálattal említek, gyöngéségnek, hátállanságnak és politikai félénkségnek tartanám ki nem mondani, hogy a magyar állam megalapításának és szilárd alapokra fektetésének érdeme Szent István bátor politikájának sikeréhez fűződik, mert e nélkül az események ereje rég letörtöltné volna a nemzetet Európa térképéről és aligha az örökfeledés moha nem takarná ma már azokat a történelmi emlékeket is, melyek azt hirdették volna, hogy e földön valaha magyar élt és uralkodott. Ki lehet és ki kell ezt mondani, mert a nemzet az ő történelmi hagyományaihoz semmiféle muló és időleges gyöngéségek legyezgetése miatt hűtlen nem lehet, mert hiszen örök igazság marad az minden időkre, hogy föld nélkül ország, történelmi mult nélkül nemzeti diósóság nem létezik. Az alkotmányos királyság ez iskolájában nekedett a nemzet századokon keresztül és így a monarchikus eszme nemcsak vérévé vált, de érzelmeivel és gondolkodásával, tehát szívével és agyával teljesen összeforrott. Hogy mily érték, mily nagy kincs van ebben a korona és a nemzet kezét között, azt történelmünk lapjai, örömeinkben és szenvedéseinkben egyaránt gazdag küzdelmeink bizonyítják, mert arról tesznek tanúságot, hogy azok a legfényesebb lapjai, midőn a nemzet és királyi egyetértettek abban, hogy a trónnak fénye a nemzet erején nyugszik és hatalma csak akkor erős, csak akkor impónáló, ha azt egy jogaiban és szabadságaiban biztosított, szellemi és anyagi erőinek kifejtésében pedig akadálytalanul haladó nemzet állja körül. És én bátran kimondom ama mélyen áttértett igazságot, hogy a korona és nemzet közötti egyetértés soha sem volt harmonikusabb, mint ő felsége szeretett királyunk alkotmányos uralkodása alatt. A királyság eszméjéhez való rendíthetetlen ragaszkodás és alkotmányunknak megfelelő uralkodás kettős érzelmeinek fokozott lelkesedése gyulad ki tehát minden magyar ember lelkében a mai napon, melyen ő felsége apostoli királyunk születésének hetvenedik évfordulóját ünnepeljük.

Az ünnep során Horánszky még egyszer beszélt s akkor a következőket mondotta:

Uraim, ha csakugyan adnak valamit szavamra, kérve-kérem önöket s önök személyében a magyar társadalmat: törekedjenek az ellentétek kiegyenlítésére, a villongások lecsillítására. Nem a politikai küzdelmek szélesöndjéét óhajtom én, hisz veszte van a nép, melynek kebelében az ellenkező politikai nézetek becsületes harcra nem él — de ami elválaszt a politikában, egyesítsen az a társadalmi érintkezésben. Vallás és felekezet ne válassza el a magyart a magyartól.

A közigazgatási tanfolyamok. Szeptember elsején nyílnak meg a községi közigazgatási tanfolyamok. A belügyminiszter most küldte szét a törvényhatóságoknak a tanfolyamok szervezeti szabályzatát, mely a községi jegyzői minősítés megszerzésének módját egészen új alapokra szabályozza. A jövőben csak az fogja ezt a minősítést megszerzezhetni, aki a községi közigazgatási tanfolyamot szabályszerűen elvégzi és a tanfolyamok székhelyén szervezendő vizsgálatbizottságok előtt a községi közigazgatási vizsgálatot sikeresen letezi. Ezzel a vármegyéknél szervezett jegyző-vizsgáló szakköztségek az évi szeptember hónap 1. napjával főszoznak. A tanfolyamok székhelyei a következő helyeken lesznek: Budapesten, Debrecenben, Kassán, Kolozsvárt, Máramaros-Szigeten, Maros-Vasárhelyen, Nagy-Becskereken, Pécsen, Pozsonyban és Szombathelyen. A tanfolyamok időtartama szeptember 1-től június hónap 30-ig terjed. A tanfolyamra állandóan felügyel a főispán. A vizsgálatbizottság tagjait a belügyminiszter nevezi ki. A tanfolyamra csak az vehető fel, aki a főgimnázium vagy főreáliskola nyolc osztályát vagy a középiskolákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai intézetet sikeresen elvégezte, aki jegyzői, vagy közigazgatási hivatalban egy évig már működött, aki tud magyarul, feghethetlen előtétlél, aki augusztus 20. és 25-ike között az igazgatóságánál jelentkezett. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg felébenként 20—20 koronás részletekben fizetendő. Szegénysorsú tanulók tandíjmentesek.

A belügyminiszter a felállítandó községi közigazgatási tanfolyamok igazgatásával egy évi időtartamra a következőket bízta meg: a debreceni tanfolyam igazgatásával Veszprémi Zoltán vármegyei főjegyzőt, a kassai tanfolyam igazgatásával Rakovszky Endre alispánt, a kolozsvári tanfolyam igazgatásával gróf Lázár István alispánt, a máramaros-szigeti tanfolyam igazgatásával Kovács Gusztáv pénzügyigazgatót, a marosvásárhelyi tanfolyam igazgatásával dr. Molnár Gábor főszolgabíró és vármegyei tb. főjegyzőt, a nagybecskereki tanfolyam igazgatásával dr. Dellmannich Lajos alispánt, a pécsi tanfolyam igazgatásával Kosztis Kamil vármegyei főjegyzőt, a pozsonyi tanfolyam igazgatásával Klempa Bertalan kir. tanácsos alispánt, végül a szombathelyi tan-

folyam igazgatásával dr. Bezerédj István vármegyei főjegyzőt.

A belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, gondoskodjanak arról, hogy a tanfolyamok men- nál népesebbek legyenek és kifejezi reményét, hogy a törvényhatóságok már a közel jövőben módját fogják ejteni annak, hogy a tanfolyamok szegénysorsú és érdemes hallgatóinak ösztöndíjban vagy jutalomban való részesítését vármegyei alapítványok létesítése által a maguk részéről is előmozdítsák s s hogy az erre képes közsegeket szintén buzdítani fogják oly irányú áldozatkészségre, mely saját alkalmazottjaiknak tanfolyamhallgatását előmozdítja.

Láng Lajos beszámolója. Láng Lajos, a nagybányai kerület képviselője, a jövő héten Nagybányára utazik, hogy beszámolót mondjon.

KÜLFÖLD.

A kínai háború.

Budapest, augusztus 21.

Az uralkodók sorra gratulálnak a kínai expedícióban résztvevő csapatvezetőknek és pekingi követeknek, ami legauthenticusabb bizonyítéka annak, hogy Peking — ha e pillanatban talán még nem egészen is — immár a hatalmak kezében van. A legközelebbi táviratok talán felvilágosítást hoznak majd arról, hogy a császár vagy az özevgye császárné, vagy egyáltalában az udvar Pekingben van-e vagy csakugyan elmenekült; mert tárgyalásokról, a felelősség megállapításáról nem lehet addig szó, amíg a császári kormányzattal érintkezésbe nem lépnek a hatalmak.

(Harcok Pekingben.)

Páris, augusztus 21.

Mint a *New York Herald*nak Pekingből táviratozzák, a követségi épületek romjait augusztus 13-án, bár *Csing* herceg halálbüntetés alatt megtiltotta, hogy a követségeket megtámadják, újra rendkívüli hevességgel ostromolták. Az orosz csapatok 14-én hajnal hasadtával behatoltak Peking keleti kapuján, de a második belső kapun nem tudtak keresztül törni, mert nem voltak elég erősek. Az ostromlott követségeken bezárt európaiaknak fogalmuk sem volt róla, hogy a fölmentő sereg annyira közel van. Délután két órakerre a követségek közelébe jutottak s a közvetlen közelségben levő ugynevezett követségi kapunál diadalkiáltásuk a bezárt európaiaknak elárulta a fölmentő sereg közeledését. Csakugyan ugyanakkor az angol csapatok azon a kapun behatoltak a városba, de előbb fölkoncolták az őrséget.

A távirat nem közöl listát a követségek ostromában elesett és megsebesült európaiakról. Csak annyit van benne, hogy a szövetségesek 67

aztán rühögve tartja oda a világnak: „Ime, én is tudok festeni!” Képei mind óriási méretűek, — hogyné, hisz a nagy Oroszország hogy festhetne kis képeket? A barbár ösztönével ebben látja ő a nagyságot s olyannyira hisz művészetében, hogy a francia barátság révén ugyancsak fére öklelte a nemzeteket s egy sereg termet lefoglalt magának. Hát mulatságos ez a gyermekesen groteszk kiállítás s az ember csak Európá jóindulatán csudálkozik, hogy ezt mind művészetnek veszi. A *Fiechovsky* „bucsuja”, a *Hirszenberg* „bolygózsídója”, a *Gorsky* „tököző fiúja” s a *Griessenkó* tanulmányai képzeletet felülmuló gyöngé dolgok. De legyünk igazságosak: ha ez is az általános kép, vannak itt meglepő kivételek. Ott vannak a *Serov* csodálatosan finom arcképei és a két *Makovszky* művei, ezek közt egy hatalmasan színes orosz lakodalom, melynek *vaporoso* levegője telve van ünnepélyes étellel és drámai erővel. Azonban mondjam-e, kik mentik meg az orosz tárlat becsületét? A mi fajrokonaink, a szegény, elnyomott finnok. Csodaszámba meg ezeknek a tájképművészet: soha még így havat festeni nem láttam! A *Järnfelt*, *Blomstedt* és *Pekka Halonen* téli képei olyan elragadó remek, amelyek mellett minden más hó-tanulmány eltűnik. Hát igaz, a hazájukat festik, s van ott hő elég...

Büszkén lép fel Norvégia skandináv melan- kolíájával s benső hangulataival. De az ország egész festészet voltaképp eltűnik a nagy mester *Fritz Thaulow* mindent lenyigó gyönyörűsége mellett. Csak pár kis kép van tőle, de ezek féltérnek egy muzeummal. Soha a folyóvizek misztériumaiba, azoknak a változó, opálos színeibe senki jobban be nem hatolt, mint ő. Egy szemfényvesztő varázsló ez az ember, egy szerényebb testvére a mitológikus Böcklinnek... Svédország kiállítását bámulatosan gyöngé, a fejedelmi festő, *Eugen herceg* egy igen

szép tájképe tartja fenn valahogy a színvonalát. De még sokkal gyöngébb Dánia: Szerbiát, Bulgáriát és Romániát kivéve tán ez a leggyöngébb osztálya a kiállításnak. A Balkán államok tárlatai a világ mindenféle szecessziójának a cifra rongyaitól ékesek, de az abszolút örülségben a dán *Willumsen* „Ultima Thuléja” még öket is fölülmulja... A Balkán államokra visszatérve, érdekes példái ezek annak, hogy micsoda jelleg nélküli semmiség lesz a művészetből ott, ahol nincs kapcsolat a primitív ember s a tulfejlett eszthetikai felfogás közt, ahol a szépérzék nem egy szervezeten fejlődés, hanem egy hirtelen műcivilizáció eredménye... A szegény beteg Spanyolország hírelt, fiatal erkő híján, az öreg *Madrazo* mester védi meg régi módjait, de bámulatos és eredeti finomsággal megfestett nyalakjaival. Érdekes *Checa* „római amfiteátruma” s a *Cabrera* „Mors in vita”-ja, mely halottat ábrázol tavaszi pompa közepette. Erőteljesen hat az olasz kiállítás. A meghalt mester *Segantini* uralkodik benne s *Boldini* tetesztés, de az eleganciában a nevetésig modoros képeivel. Sajátosságosan merész a *Balestieri* tulzabab felfogása „Beethovenje”, melyen hanyag bohémek rut poseokban, de annál gondolkodóbb arccal hallgatják a zongora szavát.

Nos és most ismét egy óriáshoz érünk. Nagy erővel rukkolt ki Németország; a császár, amint mondják, különös súlyt fektetett erre az osztályra. *Defregger*, *Stuck* („Bacchanalia”, „Háború”), *Gabriel Max*, *Richard Müller* („Apáca”), *Weishaupt* („Tehenek”), *Dellmann*, *Payeritz*, *Skarbina* („Halottak napja”)... De minék soroljam fel öket tovább? Van ott egy ember, kiknek az öt kis arcképe felér az egész tárlattal. Ennek a világszónaknak az abszolút királya az, — a Van Dyck-ek eddes testvére, az egyedüli klasszikus itt: *Lenbach*... Hát Anglia? Ismét a háborút okolják, hogy aránylag oly gyöngé a tárlat. Brit

érzelgéssel feleresztett Burne Jones-, Gainsborough- és Levy Dhurmer-utánzatokat látunk itt. Burne Jonesnak magának az a pár adafirkantott rajza nem menti meg a tárlatot, melynek legszebb festményei a *Bunny* arcképe s a zseniális *Morre* „nyári éjszakája.” Annál erősebb a mindenenbénagyra törekvő Amerika. Van ott egy sereg új gondolatokkal s új színekkel teli művész: *Sparagne Pearce*, *Vail*, *Humphrey*, de mindenekfelett ott vannak a nyugat legdrágább és legelkényeztetettebb arcképfestői: *Whistler* és *Sargent* és a tengerestés szinte utólréhetetlen mestere: *Harrison*. A szomszédba lépve, csudálatos és kedves meglepetés vár ránk. Képzélek, Japán fest és kiállít, de nem legyezket többé, hanem aranyrámas és valóságos olyan olajfestményeket, mint mi európaiak. Leírhatatlan az kiállítás naiv bájja; megható az, mikor p. o. *Kuroda* levetkeztet egy esinos japáni muszmet és három rendszeres európai aktot fest róla. Hogy szögyenekzik a bájós barna leány! de biz isten még a festőn is meglátszik, hogy restelkedett, mikor a szent civilizáció kedvéért így lefestette... Hanem azért még se emberképeik a legszebbek, hanem állattanulmányaik. Ezek egyszerűen mesések. *O-Hashi* két tigrise két tökéletes remekmű, melyek megérdemlik azt a két nagy díjat, melyet külön-külön kaptak.

Leszünk olyan udvariatlanok s kihagyjuk a francia házígazdák „tiz éves kiállítását”, melynek műveit már eleget ösmérjük az előző szalonokból. Csak annyit, hogy így a többi nemzetekkel szemben e fényes és zseniális kiállítás még *irodalmibbnak* tűnik fel, mint valaha. Azok az idegenek, ha rosszul festenek is, a legtöbbször még festők; ezek, bár szemfényvesztő technikával dolgoznak, gyakran már nem azok többé. **Be-**

halottat, többnyire tengerészkatona és 121 sebesültet vesztek.

A japáni csapatoknak jutott a legnehezebb feladat. Ok ostromolták az ugynevezett északi kaput s reggeltől éjjelig harcoktat, míg éjjel után egy óraker sikerült a kaput bevenniük. A japáni csapatok, úgy látszik, nem voltak elég erősek arra, hogy tovább hatolhassanak volna.

A megmenekült követek beszélték, hogy az utolsó tizenhárom nap alatt a kínaiak kétezer gránátot löttek a követségi épületekre.

A távirat elküldésekor a császárváros már el volt foglalva.

Washington, augusztus 21.

Az idevaló japán követség a következő táviratot kapta Tokióból e hó 19-éről:

A szövetséges csapatoknak Pekingbe való bevonulása után a kínai csapatok visszavonultak a császári palotába s ott maradtak. Egy japán csapat azt a parancsot kapta, hogy őrizze a császári palotát, ahol a kínai csapatok kemény ellenállást fejtettek ki. A harc még egyre folyik.

A japán sereg főhadiszállása a japán követség van. A japán hadosztály legnagyobb része az Antingmanon, a tatár város kapuján kívül lévő falvakban van elszállásolva.

London, augusztus 21.

Bruce tengernagy jelentésként Takuból 19-iki kelettel: Hír szerint a szövetségesek e hó 17-ikén benyomultak a pekingi szent városba.

New York, augusztus 21.

A New York Herald Pekingből e hó 17-ikéről jelenti: Orosz csapatok e hó 14-ikén reggel előnyomulva, elfoglalták a keleti kapu első ajtaját; a második ajtót nem sikerült elfoglalniuk. Délután két óraker a brit és amerikai csapatok a követségek közelében lévő kaput támadták, alig találva ellenállásra. Komolyabb ellenállásra találtak a japánok a felső kapunál, ahol a kínaiak egész nap védekeztek. Éjjelkor a japánok levegőbe röpítették a kaput s bevonultak a városba.

A kínaiaknak számos halottjuk volt. Conger amerikai követ közlése szerint a kínaiak a szövetségesek bevonulása előtt való napon Pekingben megkísérelték a követek és egyéb külföldiek kiirtását. Csing herceg a szavát adta ugyan, hogy a tiszteknek halálbüntetés terhe alatt meghagyta, hogy hagyják abba a tüzelést a követségek ellen, de azért a követek valószínűleg életükkel lakoltak volna, ha a felszabadító csapatok meg nem érkeznek. Conger szerint az egész idegenszenes mozgalom a kínai kormánytól indult ki, a boxereket csak ürügyül használták; hiszen még csak ágyujuk sem volt.

Tientsin, augusztus 21.

Tegnap állítólag 5000 főnyi kínai sereg indult

gényt, novellát, pszichológiai rejtvényeket festenek s bármily ragyogók a színeik, a terhes gondolat elnyomja, elhalványítja azokat. Elfeledjük, hogy kép előtt állunk s azon veszünk észre magunkat, hogy könyvet... olvasunk. S mi több, elvesztjük az itéletünket, — olykor már nem tudjuk, a kép tetszik-e nekünk mint festmény vagy inkább csak a téma, a gondolat, az ötlet, aminek voltaképp semmi köze a festészethez, de amelynek a kitárlásában a franciák olyan utólráhetetlen mesterek... Rossz dolog ez, mert egy festmény előtt sohse szabad elfeledni, hogy festmény: annak a világtáji és szín-művészetével kell hatni első sorban s csak aztán mellékesen a tárgyával. Határát kell vetni már ennek az iránynak. Legyünk tisztában az- zal, hogy a festő nem lehet se bölcsészeti, se erkölcsi, se politikai eszméknek a szószólója és fejlesztője, — a festőnek egyedül örök hivatása abban van, hogy a fény és színek játékát lesse a természetben s ennek a költészetét tolmácsolja nekünk. Nem messzelevő, bizarr gondolatokkal, hanem ezzel: a színek költészetével kell hatni, mint ahogy ezzel hatottak ránk a renaissance halhatatlanjai.

*

Ennyi ezer kép között, a világtárlat egyetemességén, hogy festenek a mi magyar művészeink? Nagyon tisztességesen megállják a helyüket a legerősebbekkel szemben is. Sulya van a magyar osztálynak, tekintélyes sulya. A körülötte levő sok tapogatózó nemzet mellett feltűnik komoly erejével s határozott törekvésével. Nem azt érezzük itt, mint p. o. az olaszoknál és spanyoloknál, hogy a végén vagyunk egy lendületnek, hanem ellenkezőleg azt, hogy az elején, — az elején egy hatalmas hullámnak, mely még sokkal magasabbra fogja vinni e faj művészeit... Az összhatás pompás. A régi

Szingliucsingből Peikang felé. Egy másik 5000 főnyi sereg Cang-csu felé tart. Ezek a csapatok állítólag mind Fuán tartományból jöttek.

(A király köszönete.)

Bécs, augusztus 21.

Király ő felsége a következő táviratot küldte gróf Goluchowski külügyminiszternek:

Kérem, táviratozzon Rosthornnak s fejezze ki örömetem az ő és bátor felesége, valamint többi alattvalóink megszabadítása és elismerésemet magatartása felől. Ő pedig ugyan-ezeket az érzelmeimet közölje a vitéz tengerészkülönítmény tisztjeivel és katonáival.

Ferenc József.

A külügyminiszter azonnal teljesítette ő felsége parancsát.

(Az angol királynő távirata.)

London, augusztus 21.

Viktória királynő a következő táviratot küldte a pekingi angol tengerész védőőrség parancsnokló tisztjének:

Hát adok istennek, hogy ön és emberei kiszabadultak a veszedelmes helyzetből. Néppemmel együtt a legnagyobb aggodalommal vártunk jó híreket jóllétéről és hosszú, hősies védekezésük szerencsés befejezéséről. Fájtalom a veszteségeket és szenvedéseket, amelyek az ostromlatakat érték.

Az admirális lordjai szintén gratuláltak a pekingi védőőrségnek, a parancsnokló tiszteknek és a tengerészdandár és a fölmentő hadoszlop tisztjeinek.

(Li-Hung-Csang.)

Washington, augusztus 21.

Li-Hung-Csang utján kínai részről azt a kérelmet intézték az Egyesült-Államokhoz, hogy Conger pekingi amerikai követnek vagy valamely más amerikai hivatalnoknak adjanak felhatalmazást a békétárgyalás megkezdésére s azoknak a feltételeknek a megállapítására, amelyekkel a mostani zavarok véglegesen rendezhetők lennének. Futingfang kínai követ bemutatta ezt a kérvényt a külügyminisztériumnak. A kérvényben Li-Hung-Csang kijelenti, hogy kész a tárgyalást a szövetséges hatalmaknak tetsző bármely helyen folytatni. Azt hiszik, hogy vagy Pekinget vagy Tientsint szemelik ki erre a célra. A kérvényben nem kéri a csapatok visszavonását. Különben sem kötnék ki különös feltételeket.

Páris, augusztus 21.

Londoni jelentések szerint az odavaló kínai követ egy táviratot adott át Salisbury miniszterelnöknek, amelyben Li-Hung-Csang meghatalmazottak kinevezését kéri a békétárgyalások megkezdésére, minthogy a pekingi követek már felszabadultak. Hasonló tartalmu jegyzéket küldtek a többi hatalmaknak is.

mesterek Lotz, Lutzenmayer, Benzur, Székely mellett erőteljesen domborodik ki a fiatalabb gárda: Vágó, Márk, Balló, Csók, Stetka, Újváry, Mannheimer, Bihari és a többiek. Sok megilletődéssel sokan nézik a Munkácsy két tájképet: a nagy mester csak e két szerény festményével van képviselve... Remekül hatnak a Karlovszky arcképei, Olymja két festménye s a Kacziányi „Kolostor romja”. A kisebb teremben egészen Mednyánszky uralkodik; én azonban az ő helyén a sziklatálat ábrázoló nagy kép helyett mást küldtem volna ki, — akármi mást. Külön ki kell emelnem a Réti „Bobémeek karácsonyá”-t, a Ferenczy „Arckép”-ét s a Semnyei-Merse Pál és Szilágyi csudaszép tájképeit. De mindenekfelett külön elismeréssel kell adóznom a nagytehetségű Katona Nándornak, kinek tájképei finom érzés és költői mélység dolgában valószínűleg remekművek. Egyik legerősebb ő az első közt... A Ferraris és Horowitz arcképei mellett, nagy érdeklődés tárgya a László Fülöp kiállítása. Őt arcképe közül csak egy ösmertelen nálunk: a pápa portrajta. Egyik legérdekesebb és legfinomabb arcképe az Lászlónak, valószínűleg virtuóz-munkája annak az ő sajátos szemfényvesztő technikájának, melynél a Gainsborough angol eleganciáját látszik követni. Csak egy baja van s az eset nyilvánvaló előttünk: a pápa a többszöri ülés alatt valószínűleg úgy elragadta Lászlót, mint tagérember az ő bűbájos jóságával és ősmert szemlelenségével, hogy a művész e bensőség hatása alatt elfeledett belőle — pápát csinálni. Egy végtelenül finom és szellemes öreg ur ez, de nem a Krisztus helytartója a földön. Ami csak azt bizonyítja, hogy a pápa még mindig képes csudákat tenni: képes elhítni még azt is, hogy a Szent-Péter palástja alatt voltaképp csak olyan egyszerű halandó, mint a többi emberek...

(Az özvegy császárné.)

London, augusztus 21.

Az idevaló kínai követ azt erősíti, hogy a császár és császárné a szövetséges csapatok megérkezése előtt eltávoztak Pekingből.

A Timesnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Sensziből nemrég ideérkezett híttérítők azt mondják, hogy az özvegy császárné két oka volt arra, hogy udvarát ne tartsa Szinanfuban. Az egyik ok a víz hiánya, ami az azon a vidéken régóta uralkodó szárazságnak a következménye; a másik az, hogy Szinanfu lakossága, amely nagyjából mohamedán, ellenséges magatartást tanusít az özvegy császárné iránt, főként azért, mert fél Tungfuzsiang csapataitól. A Délen lévő hivatalnokok adták az özvegy császárnénak ezeket a tanácsokat.

Sanghai, augusztus 21.

Hivatalos kínai forrásból eredő jelentések szerint még három főhivatalnokot fejezték le és pedig Hszü-Tungot, a polgári közigazgatás elnökét, Li-Szant, a császári háztartás titkárát és Ji-Lien-Jüant, a euugli-jámen tagját. A két első ellensége volt az idegeneknek, ellenben Ji-Lien-Jüan barátjuk volt. Jung-Lu tábornokot Csing herceg fogságba vetette.

A császár és az özvegy császárné körülbelül 60 mérföldnyire vannak Pekingtől nyugatra, ahol Tuan herceg őrizi őket. Li-Hung-Csang nemsokára északra utazik.

Páris, augusztus 21.

A Temps tudósítója táviratozza Sanghaiból: Az özvegy császárné, aki ötven millió taelt vitt magával, japán lovasság üldözi.

(Ujabb német csapatok.)

Berlin, augusztus 21.

Most már kétségtelennek mondják, hogy Németország még több katonaságot fog Kínába küldeni.

Köln, augusztus 21.

A Kölnische Zeitungnak egy hivatalos berlini jelentése az ellenzéki lapok ellen fordul, amelyek azt kívánják, hogy ne küldjenek újabb csapatokat Kínába. A jelentés hangoztatja, hogy azt a kérdést, mintha a szövetséges csapatoknak Pekingbe való bevonulásával az európai feladatok be volna fejezve, nem is lehet komolyan tárgyalni. Nemesak Pekingben van dolgunk, írja a Kölnische, hanem az ország belsejében is nekünk kell megállapítanunk a béke feltételeit s ehhez jelentékeny hadi erő szükséges.

Berlin, augusztus 21.

A német tengerészeti minisztérium egy kieli hajótársasággal szerződést kötött negyven ezer köbméter hadiszernek Takuba való szállítására. A hadiszern három osztrák-magyar és két angol gőzös fogja elszállítani.

(Waldersee.)

Berlin, augusztus 20.

A kelet-ázsiai főparancsnokságtól a Wolff-ügy-nökség a következő táviratot kapta Kufsteinből: Ha már Lipésében is fényesen fogadta a parancsnokló tábornok a szász király parancsára Walderseet, Münchenben rendkívül ünnepies akussá alakult a tábornagy üdvözlése. Ünnepiessé tette a királyi ház öt hercegének megjelenése, akik Luitpold régensherceg megbízásából jöttek ki a pályaudvarra Arnulf herceggel az élükön. Méltó befejezése volt az utazás első napján a kufsteini utazás, ahol Pinter altábornagy üdvözölte Walderseet Jenő főherceg megbízásából.

Kufstein, augusztus 21.

Gróf Waldersee, ki az éjjel utazott át a városban, a pályaudvaron nagy ovációval fogadták. Fogadására megjelent Pinter altábornagy Innsbruckból, a városi hatóságok és nagy közönség. A város polgármestere beszéddel üdvözölte a főparancsnokot, ki hosszabb beszéddel köszönte meg az ovációt s beszéde végén Ferenc József királyt éllette. Pinter altábornagy a német császárt éllette beszéde végén. A közönség zajos éljenzéssel fogadta a beszéde.

Innsbruck, augusztus 21.

Gróf Waldersee az éjjel tizenkettő óraker utazott keresztül az innsbrucki állomáson. Fogadására a tábornoki kar és a tisztikar jelent meg a felbőgözött pályaudvaron. Ott volt a helytartó és a kerületi főnök is. A vonat tíz percig állott, azután folytatta útját.

Magdeburg, augusztus 21.

A Magdeburger Zeitung párisi kormánykörökben arról értesül, hogy a kínai ügy nemsokára oly fordulatot fog venni, mely Waldersee kinevezését fölöslegessé teszi. Kétségtelen, hogy Delcassénak

Waldersse főparancsnokságára vonatkozó választát Oroszország sugalmazta.

(Orosz-kinai tárgyalások.)

Pétervár, augusztus 21.

A Times tudósítója jól informált forrásból arról értesül, hogy a manduriai kérdésre nézve külön tárgyalások folynak Oroszország és Kína között. A niucsvangi szerződéses kikötőn még most is csak az orosz zászló leng. E hó 13-án a niucsvangi orosz konzult polgári adminisztrátorra, az orosz bank képviselőjét pedig a vámfelügyelő segédjévé nevezték ki.

(Vegyes hírek.)

Páris, augusztus 21.

Marchand ezredet a kínai expedíós hadtest vezérkarának tagjává szemelték ki. Marchand szeptember 2-án utazik Kínába.

Sanghaj, augusztus 21.

Juansikái, Santung kormányzója, meghalt.

Koppenhága, augusztus 21.

A Great Northern Telegraph Company jelenti, hogy a taku-csüiti új kábelt átadták a forgalomnak.

(Pekingi követünk.)

Báró Czikkann szabadsgón levő pekingi osztrák-magyar követ csak nemrégiben — még a szövetséges csapatoknak Tiencinből való elindulása előtt — kijelentette egy interviu előtt, hogy legközelebb visszatér Kínába s ha csak lehetséges, elfoglalja állását, hogy főlváltsa az őt helyettesítő Rosthorn követéségi titkár, aki ugyancsak részolgaít a szabadságra s akit a király épp most részesített legmelegebb elismerésének nyilvánításában. Mint a Budapesti Tudósító közli, báró Czikkann már utban is van Kína felé. Ma szállt Brémában a Kaiser Wilhelm der Grosse nevű hajóra, amely Amerikába, New Yorkba viszi, ahonnan rendeltetése helyére utazik. New Yorkból Kanadán át egy ottani Pacific vasuton Vancouverbe tart. Vancouverből a kanadai Pacific vasutársaság Empress of China nevű hajóján megy tovább Jokohamába és ott fog esetleg egy osztrák-magyar hadihajóra szállani.

Utjában Forster Pál fogja kíséreni, ki Southamp-tomban csatlakozik hozzá. Forster most juliusban végezte csak a bécsi konzuli akadémiát s kitüntetés reá nézve, hogy a külügyminiszter az iskolából azonnal Kínába küldi, hol a shanghai főkonzulhoz osztotta be.

Forster Pál budapesti születési fiatal ember: Forster Gyula miniszteri tanácsos fia.

HIREK.

Budapest, augusztus 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hr. Ferdinánd bolgár fejedelem ma Wilhelmshöhebe érkezett és reggelin volt a német császárnál.

— József főherceg Alouthon. József főherceg, aki családjal együtt részt vett a margitszigeti összekötő hid felavatásán és Szent István-napja ünnepén, az este családja tagjainak kíséretében Alouthra utazott.

— A sah nálunk. Bécsből jelentik nekünk, hogy a perza sah szeptember 18-án vagy 19-én négy napi tartózkodásra Bécsbe érkezik, ahol a király vendége lesz és a Burgban fog lakni. Tiszteletére több udvari ünnepséget fognak rendezni. Bécsből Budapestre is eljön a sah, ahol szintén mint a király vendége, három napig fog a budavári palotában lakni.

— A Szent Jobb. Szent Istvánnak dicsőséges Jobbját a tegnapi országos ünnep lezajlása után köztiszteletre kitették a budai királyi palota Szent István kápolnájában. A drága ereklye a magyar püspökök által adományozott művészi ereklyetaróban áll a szentély előtt és mellette papok imádkoznak és őrködnek. A mai napon, főleg a vidékiek köréből, sokan zarándokoltak a szent ereklyéhez, amely még e héten marad kitéve a budavári kápolnában.

— Az udvarias németek. A Kölnische Zeitung legújabb számában a mellett szólal fel, hogy az idén, tekintettel a németek és franciák Kínában való fegyverbarátságára, mondanak le Németországban a Sedan-nap ünnepsévről.

— A herceggimás díszpolgársa. Egerből táviratozzák: A képviselőtestülethez indítványt adtak be, hogy Vasary Kólos herceggimás ünnepi beszédeért és alapítványaiért Eger díszpolgárává választassák.

— A főváros fejedelmi vendége. Két napig időzött Budapesten Milán, Szerbia volt királya és Abbas basa, Egyiptom alkirálya. Az utóbbi tegnap este a déli vasút gyorsvonatán Triestbe utazott, a honnan saját hajóján visszatér országába. Milán király az éjjeli expressz-vonattal Bécsbe ment, de két nap mulva visszatér Budapestre.

— Vilma királynő menyasszony. A németalföldiek szépséges királynője menyasszony — ezt jelentik kopenhágai kerület uton a Frankfurter Zeitungnak. A boldog vőlegény Adolf Frigyes mecklenburgi herceg, a dán trónörökösne nagybátyja volna, aki október 10-ikén lesz 27 éves s így hét évvel öregebb menyasszonyánál. Most a porosz gárdaezredben szolgál kapitányi ranggal. A legközelebbi napokban mindenesetre meg fogjuk tudni, mennyiben érdemel ez a házassági hír több hitelt, mint a korábbiak.

— A román király látogatásal. Bécsi híradás szerint Károly román király e hó 29-én inkognitóban Bécsbe érkezik, másnap a király látogatására Ischlbe utazik, ahonnan ugyanaz nap délután Erzsébet Mária főhercegnő látogatására Traunkirchenbe megy. Onnan még aznap este visszatér Ischlbe és 31-ikén Münchenen át Ragatzba utazik furdőzésre.

— Magyar diákok Párisban. Háborúság tört ki a párisi diák-kongresszus után. A háborúskodók: az Agence de Paris című könyvatomos és a budapesti Egyetemi kör elnöksége. A vita a körül forog, hogy közvetlenül a kongresszus után a budapesti diákok tudósítást küldtek be az újságoknak a maguk — diadalról. Azt mondták, hogy Párisban igen nagy sikert arattak s az oláhokat majdnem örök időkre megtörték. Ezt Budapestben megírták, elolvasták és örültek neki. Egyzerre csak megérkezett az Agence de Paris — egy magyar embernek párisi újsága — s nem sok gyönyörűséggel, de annál nagyobb szomorúsággal festette le, hogy a magyar diákok milyen szervezetlenül jöttek a párisi kongresszusra s a jól szervezett oláh diákszállal szemben éppen azért milyen tehetetlenül állottak. Ezt is leközölték, elolvasták és persze nem örvendek neki. De ami azóta történt, azt már nem lehet mind leközölni s nem is valami épületes. Mert feleselnek egymással a háborúskodók s abból ugyan senki sem lesz okosabb. Nem is alkalmas e vita a mult tisztázására, de talán arra jó lesz, hogy a jövőben másként legyen. Erre szükség is van. Ami a háború legújabb fázisát illeti, elmondjuk belőle a legszükségesebbet. Az Agence de Paris szerint a magyar diákok szervezetlenül jöttek, viszont az Egyetemi kör elnökségének nyilatkozata szerint a Corda Fratres nemzetközi diákszövetség magyar osztálya már tavaly megalakult, szervezkedett, elnökével megíratta a Diák-Almanachot és Debrecenben az összes magyar diákok kongresszusán megállapította, hogy miképpen járjon el Párisban. Tehát nem volt kétség a maguk — diadalról. Az Agence de Paris erre azt jegyzi meg, hogy a Diák-Almanach igaz, de az is igaz, hogy ez a könyv csak a kongresszus berekesztése után érkezett Párisba, mikor már semmi hasznát se lehetett venni. Megjegyzi továbbá, hogy a magyar diákok nem tudták a kongresszus nyelvét s megesezt velük, hogy olyan szavazási eredményt is megéljeneztek, melyben ők kisebbségben maradtak. Erre az Egyetemi Kör azt feleli, hogy a delegált diákok közül minden második jól beszél franciául s a többi nemzet delegáltjainál se volt kedvezőbb az arány. Aztán felhozza a párisi könyvatomos, hogy a romániai oláh diákok magyar honpolgárt, Sturtut választották meg alelnöknek, ami szegény. Erre az Egyetemi Kör megjegyzi, hogy a faktumot elismeri, de például a tavalyi turini kongresszuson az olaszok Cezare Piccoli triestzi oszták honpolgárt választották meg alelnöküknek s azon senki se utközött meg. Különbön Sturtu már régen romániai főiskola hallgatója.

Ilyen a háborúság hangja és anyaga. S a moral: magyar csak legjobban tud háborúskodni a magyarral. A diákok, ha félig olyan buzgón vitatkoznak a kongresszus románjaival, mint most a párisi magyar lapszerkesztővel, ez a szerkesztő nyilván nem tör pácát a diákok szervezetlenségére fölött, amit kétségtelenül úgy se tett szívesen. Mert hiszen magyar újságoknak küldi a híreit s csak örült volna, ha csupa diadalról és dicsőségről írhat. A jövőben mindenesetre úgy lesz jobb, ha nem a diákok irnak a saját diadalukról s inkább a románokon próbálnak győzelmet aratni, nem a párisi könyvatomoson.

— A nápolyi herceg utóda. Rómából táviratozzák: Viktor Emánuel király a nápolyi hadtest parancsnokává, amely tisztelet egészen trónralépéséig ő tölthette be, Mirri tábornokot nevezte ki. Mirri azelőtt hadügyminiszter volt és Palizzolo püpe alkalmával lemondott állásáról.

— Nem lesz rá ideje. Az angol kultúra már rohamosan hódít Dél-Afrikában, ami természetesen is, tekintettel arra, hogy Lord Roberts nem ismeri a trófit. Aki nem alkalmas ennek az ismeretlen nyálánkságnak az élvezetére, azokat kidobálja a hazájukból. Legutóbb is ezer asszonyt és gyermeket utasított ki Transvaalból, csupa untauglich népeket, akik még abban is ludasok, hogy feleségeik és gyermekeik olyan boer férfiaknak, akik itt-ott alaposan kiporolták az angol köpenyegét. A szerencsétlen csapat már el is hagyta a hazáját s új hazát keresni bujdosik, ami nem igen könnyű feladat manapság, amikor minden haza szük még a benne lakók számára is. Szerencsétlenségük híre eljutott haza a régi hazába, Németalföldre is és mélyen megindította az itthoni rokonságot. Szomorúságukban az az ideájuk támadt, hogy azt a hatalmat kérik meg a közbenjárásra, aki a legnagyobb impresszionista s ilyenformán leginkább hajlandó a segítségre. Vilmos császárhoz fordultak a kérelemmel, hogy járjon közre a szerencsétlen transvaali atyafiság érdekében. Eszközöje ki számukra azt, hogy a kiutasítást vonja vissza a lord, vagy adjon nekik helyet, szóval segítsen rajtuk gyorsan és ötleletesen, mert könnyen megeshetik, hogy az intervenció nélkül ezer ártatlan asszony és gyermek pusztul el — a kultúra annál nagyobb dicsőségére. A kérelmet csupa nagytudományú ember írta alá, egyetemi tanárok, muzeumi igazgatók és a magas állású állami tisztviselők egész sora. A császár még nem nyilatkozott arra nézve, hogy mit válaszol a kérelmezőknek, azonban ez idő szerint aligha szakít időt magának ilyen misztiókra.

— Szent István napja Egerben. Az egeri ünnepségek Szent István napjának fényes megünneplésével értek véget. Már a kor reggeli órákban agyudörgések jelezték a nap jelentőségét. Kilenc órakor a székesegyházban Samassa érsek nagy segédlettel végezte az istentiszteletet, melyen felhangzott a népies karének: „Oh, hol vagy magyarok tündöklő csillaga!” A hatóságok, egyletek, körök és a katonaság is tömegesen vonultak fel. Szent beszédet Ambrus István tartott. Az ünnepség záró része délután folyt le. A székesegyházból délután 4 órakor Begovcsich püspök vezetésével körmenet indult a várbán levő Szent István-szoborhoz, melyben résztvett az egész város. A papság élén Samassa érsek haladt egyházi oratóriusban. A vármegye, a város, a többi hatóságok és egyletek koszorú hozva vonultak fel mintegy tízezer főnyi néppel a várbán. A szobor előtt ismét elénekelték az „Oh hol vagy magyarok tündöklő csillaga?” kezdetű régi magyar egyházi éneket. A szobor azon az oszlopmaradványon áll, mely a Szent István által épített templom része volt és melyet Pyker érsek emelt Szent István tiszteletére. A szobor a mai ünnep alkalmából gyönyörűn fel volt díszítve s talapzatára mintegy ötven koszorú helyeztek, közülük az egeri izraelita öngyógyítási. Rövid ima után Boross káplán tartott hazafias értelettel áthatott beszédet Szent Istvánról, majd a dalkör a Himnusz énekelte. Samassa érsek a szószékre lépve, inlett meghatottsággal, mely könnyeket csal a szemekbe, tízezernyi nép főbe terjesztett karokkal, messze hallható hangon ádást modott, melyet a hívők áhitattal hallgattak. A körmenet ezután visszatért a székesegyházba, ahol Te Deum-mal végződött az ünnep. Szent István szobrát ezután még fehér ruhába öltözött leánykák arasztották el virággal.

— Tíz esztendő — egy millió. Tíz esztendővel ezelőtt New Yorknak alig két és egy harmad millió lakosa volt. Most új népszámlálást rendeztek, amelynek alapján kiderült, hogy a város tíz esztendő alatt egy millió lakossal szaporodott. Ha minden tíz esztendőre egy-egy millió új ember esik, negyven év alatt New York lesz a világ legnagyobb városa — s egy okkal több arra, hogy Amerika lenézze a vedlett öreg Európát.

— Balasetek Triestben. Triestből táviratozzák, hogy a san-marcoi kikötőben ma délelőtt két súlyos balasét történt. Egy most épülő gőzösöt egy vasdarab oly szerencsétlenül esett egy munkásra, hogy nyomban agyonütötte; a Hadburg nevű új hadihajón pedig egy állvány leszakadt, minnek következtében egy munkás súlyosan megsebesült.

— Könyvkereskedők gyűlése. A Magyar Könyvkereskedők Országos Egyesülete tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését. A Drexler-vendéglő nagytermében, Hoffmann Alfréd elnök megnyitotta a beszédet után Ranschburg Viktor titkár terjedelmes jelentésben számolt be a lefolyt év mozgalmairól, különösen kiemelve a magyar kiadóknek a párisi kiállításban elért erkölcsi sikerét. A közgyűlés dr. Gerő Lajosnak, mint a párisi magyar könyvkereskedők szövetségének és zsűri-tagjának köszönetét szavazott. Woldiner Artur alelnök megpendítette egy a jövő év tavaszán Budapesten rendezendő magyar könyvkiállítás eszméjét, melyet a közgyűlés egyhangúlag magáéva tett. Az új választások eredménye a következő: Elnök lett

Hoffmann Alfréd, elnökhelyettes Jenő Gyula, alelnökök Révai Mór, Wodiner Artur, Mauer Adolf (Kassa), Stampfel Károly (Pozsony), főtitkár Ranschburg Viktor, titkár Noszola Tivadar, pénztárnok Franke Pál, ellenőr Kókai Lajos, könyvtáros Petrik Géza.

— **Francia büszkeség.** A poldami kastélyban történt a következő érdekes kis eset. Abban a teremben, ahol az 1870-ben elvett francia zászlók vannak elhelyezve, megjelent a látogatók közt egy kis öreg ember, aki látható meghatottsággal nézte a francia zászlókat. Aztán gondolt egyet, félrehúzódt, papírt, ceruzát vett elő s franciául a következőket írta egy kis cédulára: „A francia hadak 1792-től 1815-ig **viszszegy** győzelmet arattak. Számszerint:

Megverték az osztrákok 233-szor,
a spanyolokat 112-szer,
az oroszokat 54-szer,
a poroszokat 42-szer,
az egyesült hadakat 43-szor,
az angolokat 32-szer.

Ezt a cédulát aztán hirtelen felragasztotta a zászlók mellé a falra. Néhány perc múlva észrevette az írást egy ör és azonnal letépte a falról. A kis francia azonban eltűnt.

— **Szent István-napi kép.** Szent István napján nemcsak ünnepi hangulat szállja meg a lelkeket, hanem jó vidéki humor is beköltözik a fővárosba, ahol különben csak Franciaországból importált szellemességgel szokás megnevettetni az embereket. Persze Szent István napján töröl metszett magyar emberek járnak-kelnek az utcákon s ezektől egyebet, miut ugynevezett jó mondásokat nem is igen lehet várni.

A lánchídnál sok magyar tolongott. A jegyárusok alig tudták beszélni a sok rézkrajcárt s mivel nem dolgoztak elég szaporán s a hídfejnél nagyon szorongattak egy atyafit, az menten panaszt tett egy rendőrtisztnek.

— No iszen — mondta — az se igazság ám, hogy ilyen szent ünnepen is beszédk a garast a magyartól.

A rendőrtiszt mosolygott.

— Hát a kormány miből fizesse meg a hidat, ha kend nem fizet? — kérdezte a rendőr.

— Miből? Tisztelőm én azt a kormányt, amelyik már az én két krajcárjomba is rászorult. Aztán meg ugy lehetne, hogy beledobálnánk a pénzt abba a piéhládába, minek azt megnézni olyan nagyon.

— Ugy ám, mondta a rendőr, ha nem néznék meg a garast, füles gombot is dobhatna bele az ur.

A magyar kihuzta magát, végig nézett a rendőrön s csak annyit mondott nagy méltatlankodva:

— Hallja-e tésur? Nem vagyok én pesti..

— **A főparancsnok megérkezése.** Alfréd Capus a Figaróban ily cím alatt folytatja a kínai háború német főparancsnokának kicsufolását. A karcolat a következőképpen hangzik:

A főparancsnok (megérkezik a háború színhelyre): Nos tábornok ur, hogy áll a bál?

A tábornok: Minden ügyünk pompásan áll.

— Mi van a kínai sereggel?

— Tönkretettük, 20,000 kínai foglyunk van.

— És a követek?

— Egészségesek.

— Szóval...

— Szóval a háború tökéletesen be van fejezve.

A főparancsnok ránéz, aztán hideg nyugalommal szól:

— Jó. Ujra fogjuk kezdeni.

— Hogyhogya?

— Én vagyok az európai csapatok főparancsnoka, tehát itt én képviselem Európát. Hogy a lecke teljes legyen, az kell, hogy a kínaiakat egy bizonyos tábornok verje el. Most velőtlenül én.

— Igaza van Excellenciádnak.

— Tenát mindent visszaállítottunk abba a helyzetébe, amelyben akkor volt, mielőtt én idejöttem.

— Engedelmeskedni fogunk. Mit csináljunk tehát?

A főparancsnok elkezdí programját:

Mindenekelőtt haza kell bocsátani a huszezer foglyot. Mondják nekik, hogy ez nem volt érvényes és hogy később majd megfogjuk őket.

— Aztán?

— Aztán megkérjük Franciaországot, Angliát, Olaszországot és Oroszországot követelt, hogy menjenek vissza a pekingi követési palotákba.

— Meglesz.

— Adunk nekik ugyanannyi ételt, amennyijük volt. Meg kell velük érteni, hogy újra meg akarjuk őket menteni, s hogy ezáltal egész Európa jött a segítségükre.

— Szaladok kiadni a parancsokat!

— Így aztán megmutattuk Kínának, hogy mennyivel magasabban áll a mi civilizációnk az övéknél. A lecke, ha késői is, de legalább nagyszerű lesz!

— **Beiratások.** A IX. kerületi felső kereskedelmi iskolának a javító vizsgálatok augusztus 31-én délelőtt lesznek. A tanulók felvétele pedig szeptember 1-én, 3-án és 4-én történik reggeli 8 óráig az igazgatósági irodában (IX. kerület, Knežits-utca 17., II. emelet). — A hold-utcai iskolaházban augusztus 31-én és szeptember 1-én történnek a beiratások.

— **A kínai özvegy császárné.** Az utolsó hónapok legérdekesebb asszonyát mutatjuk be egy Európába került rajz nyomán. Sokat írtak esodás hatalmáról és erélyéről a lapok és hogy valami igaz is lehet a dologban, talán legjobban mutatja az a nagy tisztelet, amelylyel iránta Khina legokosabb államférfia Li-Hung-Csang viseltetik. A kínai nép is misztikus rajongással veszi körül és ennek tulajdonítható, hogy két alkirály is figyelmeztette a Pekingbe bevonult



szövetséges csapatokat, hogy legyenek kiméltet az özvegy császárné iránt, különben „nem vállalnának felelősséget az esetleg történetekért.” Az özvegy császárné mellett valóságos árnyékfejedelem a törvényes császár és mikor az idegen hadak Peking felé közeledtek, a nép első sorban a császárnét igyekezett biztonságba helyezni, hogy szent személyét megóvja az idegen felgyelettől. A sok egymásnak ellentmondó hírek közt kétségtelenül az a legvalószínűbb, hogy a császárné csakugyan elhagyta Pekinget és utban van az ország belsejében.

— **Kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.**

A kereskedelmi alkalmazottak Szent István napján tartották meg Pozsonyban III. országos kongresszusukat. A kongresszuson 53 egyesület, 16 főnöki testület 423 taggal jelent meg. Tárnyalás alá került: a kereskedelmi törvény módosítása, a nyugdíjtörvény ügye, a vasárnapi munkaszünet, a tanone-ügy és egyéb szakkérdés.

— **A harmadik.** Bartóky Matild, az Amerikába röppent operánokosnő — riporternek állott be. Érdekes hírt küldött a *Bácsmezei Közönlönynek* Haasz Soma urról. Haasz ur sok váltót hamisított Oroszában, azután Amerikába szökött. Ott találkozott vele Bartóky kisasszony, aki az érdekes találkozását így írja le:

A minap a Belvedere-Houseban megszólít egy ur magyart — és kérdi, nem ismerem-e, hiszen Oroszában a hangversenyünk után beszélt velem. Én nem emlékeztem az arcára. Kérdezősködésekre azt felelte, hogy épp aznap ért Brémából ide a Barbarossa hajóval. Három hetet szándékozik itt tölteni, a nyári szünidejét pedig Amerika megtekintésére szánta. 500 forinttal a zsebében indult utra, magát a Hotelben Strassernek írta be. Egynap ottlét után privát-lakásba költözött, leveleit oda címezteti a szállóba.

Tegnap találkoztam vele az utcán, kérdeztem: mint tetszik neki New York? Azt mondta, pompásan, úgy, hogy elhatározza itmaradását. Ez a dr. Haasz Soma ur története.

New York, 1900. július 29.

Bartóky Matild.

Lazarovics és Gallovich uraknak van már partnerük, ha hiányzott alsóukhoz a harmadik.

— **Szegény gyermekek ovodája.** A Fővárosi Szegény Gyermekekért-Egyület által fenntartott ovodában a beiratások f. évi szeptember 1-től 15-ig tartanak. Folyamodhatnak szegény gyermekek, kik a harmadik életévét betöltötték, de hat évesek még el nem multak. Szükséges okmányok: születési és oltási bizonyítvány. Jelentkezni lehet fentjelzett napokon délelőtt 9—12-ig, délután 3—6 óráig az egyetli irodában, VII. Akácia-utca 32. szám, I. emelet 8.

— **Csizmadia fogás.** A szemfüles ostendei rendőrség, anarkhisták után szimatolva, ma három — csizmadiat fogott, azt is perzsát. Egy táviratban ugyanis nagy garral jelentik Ostendéből, hogy ott „ma reggel három olasz embert tartóztattak le, akikről az hiszik, hogy anarkhisták. A vizsgálat eredményét titkolják. Hír szerint a letartóztatottak máhájában *revolvereket, töröket és kompromittáló iratokat* találtak. Első olvasásra borzongva találgatja az ember, hogy mely koronás főket akarták ezek a rettenetesen fölszerelt anarkhisták a másvilágra küldeni. Nyomban utána jött azonban a másik távirat, amelynek naiv vallomása szerint a *rendőri nyomozás kiderítette, hogy az állítólagos anarkhisták közönséges perzsa emberek, akik a párisi kiállításon elvesztették egész pénzüket és most Ostendébe jöttek, hogy a perzsa sahtól pénzt kérjenek a hazautazására.* A három perzsát perzse rögtön szabadon bocsátották, mire a sahhoz mentek kihallgatásra, aki adott is nekik pénzt, hogy hazautazhassanak. Az ostendei rendőrfőnök vajjon milyen kiűntetést fog ezekért kapni a perzsa sahtól? Oroszlán-rendet semmi esetre. Ellenkezőleg.

— **Elkobzott képeslevelezőlapok.** Annak a különben is rossz fajtájú oláh gyufának, amelynek a skatulyáján a magyar cölöphöz kötözött oláhot ver a két kézre fogott korbáccsal — párja akadt a szászok között aniz-kártyában. Olyan képeslevelezőlapokat hoztak tudniillik forgalomba a szászok között, amelyeken azt a *Roth* Lajos dícsőit, akit hazaellenes magatartásáért negyvennyolcban a haditörvényszék föbelvetett. A levelezőlapokon belül az írásra szánt oldal feje Roth arcképe díszlett, alatta pedig egy Rothról szóló vers és ennek dallama volt nyomtatva, bizonyára azért, hogy so weit die deutsche Zunge reicht, dalolják a költeményt, mely szerint

Ludwig Roth musste für deutsches Wort sterben.

A vers azzal a megható frázissal végződik, melyet a költő szerint Roth mondott az öt célbevévő honvédeknek:

Der bravste Honvéd ist, der mich trifft ins Herz!

Egy lapúrsunk is kapott mutatónba ezekből a levelezőlapokból és sietett megismertetni a tartalmukat a belügyminisztériummal is. A miniszter perzsa azonnal intézkedett az iránt, hogy ne jöjjen forgalomba több ilyen levelezőlap. Nagy készletet koboztak el a múlt héten belőle Nagy-Szebenben, tegnapelőtt pedig Brassóban is *Himesch* Vilmos könyvkereskedésben. Ez a Himesch ur különben olyan képeslevelezőlapokat készített Budapesten Brassó látképeivel, amelyről hiányzik a Cenk-hegyen álló millenniumi emlék. A szászok józan többsége is koményen elítéli az ilyen gyerekes heccelődést.

— **Egy ellopott könyvről.** A minap történt. A budapesti New York kávéházat renoválták, s új berendezéssel láták el. Többek között azt a modern intézkedést is tette a tulajdonosa, hogy egy kis kézikönyvtárat rendezett be. Van ebben lexikon, szótár, cím-tár, lakjegyzék, törvénytar — szóval minden, amire harmarjában szükség lehet. A kis bibliotéka berendezése után következő napon pedig történt az itt elmondandó história. Megen jelent a könyvtárnál egy ur:

— Van a könyvtárban párbaj-kódex?

— Hogyne volna!

— Akkor kérem egy pillanatra.

Odaadték neki.

Az elegáns gavalér hátrahúzódott egy asztalhoz és belomélte a párbaj-könyvbe. Ügyet se vetettek rá, s így történt, hogy az ifu fizetett, elment és — *magával vitte a kódexet.* Szóval az első könyv, amit elloptak, egy — párbaj-kódex volt. Így fér meg egymással nálunk kedves harmóniában a lopás meg a párbaj...

— **Nagyot és érdekeset fogunk hallani.** ... Sok sikertelenség után azzal hagyta itt Inger Szolimán Budapestet, hogy nem sokára nagyot és érdekeset fogunk hallani róla. A nagy és érdekes hír meg is érkezett. A temesvári születésű volt főhadnagy, aki Magyarország és szomáli között kereskedelmi összeköttetést akart létesíteni s akinek a terve — szerinte — csak azért dőlt dugába, mert nem volt elég pénze, nemskára talán a kelleténél többet fog beszéltetni magáról. Ujra Somaliban van, de nem kalmár küldetésben. Ezuttal katona s lelke annak a keresztényellenes mozgalomnak, amelynek gócpontja Harrar. Az új mahdi Mohammed-ben-Allah sejk fölsimerte benne a vakmerőségig bátor embert s megtette helytartójának. Most pedig, hogy kiűtött a keresztényellenes háború, Inger Szolimán lett a hadsereg fővezére. Abessziniában valószínűleg ő a legfrissebb süttető mohamedán. Nemrégiben vette fel az új hitet s már is az a jel-száva, ami a gadjárdák: — *Halál a keresztényekre!* — Kilenven ezer katonája van s bár a sereget Harrar felől Menelik szorongatja, északfelől a franciákkal, délen pedig az angolokkal gyűlik meg a baja — gyorsan vonul Abessziniába fel.

— **Egy fejedelmi passzió következményei.** A salzburg-müncheni gyorsvonaton pár hónapja Ferdinand, bolgárok fejedelme gépészkedett egy rövid félórásakat. Nem is annyira gépészkedett, mint inkább asszisztált a mozdonyvezetőnek és a gépésznek. A lokomobil fejedelmi vendégével persze előzetesen bánt a mozdonyvezető meg a gépész, kaptak is borraalót előkelő vendégük től. És most egy komoly telegramm hozza hírl Münchenből, hogy a bajor vasuti miniszter a boldog mozdonyvezetőt és gépészt szigorúan megfeddte, mert a fejedelmet föléngedtek a mozdonyra, egyben utasította a két szegény embert, hogy azonnal küldjék vissza a borraalót Bulgária udvartartási kasszájába. Ez az egyik érdekes következménye Ferdinand mozdonyvezetői passziójának. A másik sokkalta érdekesebb, ha ugyan igaz: — A bolgár fejedelmnek is tudtára adták — így végződik a müncheni távirat — cselekedetének helytelen voltát...

— **Országos kezelőbiztviselő mozgalom.** Az országos kezelőbiztviselő mozgalom előkészítő bizottsága, 23-án csütörtökön délután 5 órára az Aréna-úti Diana-kert vendéglőben értekezletre hívja össze a Budapestben székelő összes állami hivataloknál alkalmazásban, a X. és XI. fizetési osztályba tartozó kezelőbiztviselőket. Ez alkalommal fogják megválasztani a végrehajtó-biztviselőt, amelynek hivatala lesz az általuk kitűzött cél végrehajtása céljából szükséges körvényeket és javaslatokat összeállítani, az országos gyűlést összehívni s az intéző hatóságokhoz és befolyásos személyekhez küldöttsegileg eljárni. A mozgalomban a következő hivatalok kezelőbiztviselői vesznek részt: Az összes minisztériumoknál, a kir. kuria, koronabiztviselő, kir. itélőtábla, kir. főügyészségek, kir. törvényszékek és járásbíróóságok, kir. ügyészségek, kir. fogházak, pénzügyigazgatóságok, gazdasági hivatal, jogügyigazgatóságok, kincstári ügyészségek, dohány-jöv. központi igazgatóság, bányászati, kohászati és pénzverési, állami vas- és acélgyár, sőtérmeles, államépítészeti hivatalok, a postai és távirati (a segédtisztviselői és segédellenőrök), a postakarékpenztár, hajózás, az aldunai hajózási hatóság, szabadalmi hivatal és szabadalmi tanács, a budapesti és kolozsvári egyetem, a királyi József-műegyetem, tankerületi főigazgatóságok, tanfelügyelőségek, országos mintarajz- és iparművészeti iskola, a muzeum, az állami erdő, az országos vízipolitikai igazgatóság, a folyammérnöki, kulturmérnöki és közegészségügyi mérnöki hivatalok, gazdasági, műszaki és telepitési hivatal, mezőgazdasági statisztika, vegykerületi állomás, a meteorológiai és földtani intézet, a fumei kormányzóság, közigazgatási bíróság, országos levéltár, állami tisztviselői jelleggel bíró anyakönyvi személynél, a törvények és rendeletek kiadásánál, végül az államrendőrségnél alkalmazott kezelő tisztviselők. A költségvetés szerint van Magyarországon 4413 kezelő tisztviselő, ezek közül a IX. fizetési osztályban van 103, a X-ben 652 és a XI-ben 2655 = 4413. A tervezet szerint ugy osztatnák fel e létszám, hogy ahány van a IX-ben, kétféle legyen a X-ben, ismét kétféle a XI-ben. E kérelem teljesítésével sok előnyt érnének el a tisztviselők és jó előmenetelre lenne kilátásuk, a költségét pedig, amelyet e rendezés előidéző, mindössze 1,295,379 korona.

— **Bresci védője.** Nagy a kavargás a körül a kérdés körül, hogy Turati, a szocialista képviselő elfogadja-e a Bresci védelmet, vagy visszautasítsa a hálátlan feladatot. Az ő eredeti felfogása az, hogy ha elfogadja a királygyilkos védelmet, a nép okvetlenül közösséget lát az anarkia és a szocializmus között s még inkább fog idegenkedni a szocialistáktól, mint eddig. Barátai, többek között *Ferri*, *Biccioli* és *Costa* — azt tanácsolják, hogy fogadja el a védelmet. A *Messaggero* szerint Turati másodmagával, *Maimo* szocialista képviselővel együtt védi majd Brescit. A királygyilkosnak különben van már hivatalból kirendelt védője, egy Martelli nevű ügyvéd. Ugy látszik azonban, hogy a *Messaggero* híre még korai, mert Turati még mindig habozik. Tegnap meglátogatta Brescit a börtönben s úgy távozott el, hogy nem adott határozott választ, hanem gondolkodási időt kért. — Nem lehetetlen az se, hogy a végtárgyalást nem tartják meg szeptemberben. Bresci ugyanis azt követeli, hogy Amerikából is idézzenek meg tanukat, az pedig sok időt venne igénybe.

— **Házasság.** Szilágyi Artur a Kurbel J. festő óg művezetője eljegyezte özvegy Neumann Ignácné leányát *Rózsikát*.

Renjlovics Gyula hont-szent-antali körjegyző, 18-án vezette oltárhoz *Markovich* Győző nyíramegyei lovászi földbírók *Józsa* leányát.

Dr. Braun Ferenc budapesti ügyvéd eljegyezte *Adler* Irénke kisasszonyt, *Adler* Sándor budapesti kereskedő leányát.

— **Elgázolás a rakodóparton.** Ma délután egy óra tájban a Ferenc-József-rakodóparton a villamos elgázolt egy eddig ismeretlen embert. Haldokolva került a Rókus-kórházba. A szerencsétlenség alkal-

mával épp arra haladt egy pap, aki a szerencsétlen feloldotta bünei alól, ezután bevitték a kórházba.

— **Összeomlott állvány.** Ma délután két óra körül a Herminae-ut és Istvan-ut sarkán épülő vakok intézeténél szerencsétlenség történt. Egy második emeleti állvány korhadt gerendái meglazultak és az első emeleti állványra zuhantak, ahol éppen akkor dolgoztak Balla János 59 éves, Kapnai József 40 éves, Mayeresek Éva 38 éves, Zubor Berta 19 éves és Mayeresek Mária 16 éves napszámosok. Az első kettőt halálos sebekkel borítva szállították a Rókus-kórházba, a többi pedig hazavittek. A rendőrség a szerencsétlenség ügyében megindította a vizsgálatot.

— **Szemtelen ötletesség.** Az osztrákok Ofen-Pesth hecebébe Biala városa egy hivatalos átíratban némi ötletességet vegyített. A szemtelen ötletesség története a következő: Biala város tanácsától 1900. évi augusztus 16-diki kolettel 4949. szám alatt hivatalos átírat érkezett a budapesti VII. kerületi előljáróságához, amely átírat borítékján a következő címzés látható:

An die Vorsteherung des VII. Stadtbezirkes der kón. ung. Hauptstadt in Budapest.

Az előljáróságnál, miután gyantalanul felbontották az átíratban külsője levelet, azt tapasztalták, hogy az átírat belső címzése ekképpem szól:

An die Vorsteherung des VII. Stadtbezirkes der königlichen Haupt und Residenzstadt

Ofen-Pesth.

Az átíratban Biala város tanácsa értesíti a fővárost, hogy egy ottani illetőségű, de budapesti mesterlegénynek a VII. kerületi előljáróságnál kifizetett 20 korona rögtönli segélyösszeget visszatérítésképpen postautalvánnyal megküldötte s egyúttal kéri a fél itteni pontos lakás-címének közlését, hogy részre állandó havi segélyt utalványozhasson. Az átírat szövegében szintén többször előfordul a magyar főváros neve, meg pedig következetesen Ofen-Pesth-nek írva. Az előljáróságnál nem iktatták be a ravasz átíratot, hanem borítékostól együtt betérjesztették a polgármesterhez, kérve, hogy annak további sorsa felől adjon utasítást.

— **Péterfi Jenő emléke.** Péterfi Jenőnek, a szerencsétlen véget ért jeles esztétikusnak sirja fölé díszes emléket állított a Kisfaludy-Társaság, amelynek egyik legbuzgóbb tagja volt. A társaság megbízásából *Domán* Gyula szobrász mintázza az emléket, amely elől nagyban örökíti meg az elhunytat. Az emléket márványból kifaragva állítják föl a jeles író sirja fölé.

— **A nagyváradi anarkhista.** József főherceg nagyváradi utazása alkalmával a rendőrség letartóztatott egy anarkhistát.

A két rendőr, aki a társadalmi rend esküdt ellenségét elfogta, a letartóztatást megelőzőleg a következőképpen társalgott:

— János! Látod azt az embert?
— Igen? Hogy látom-e? figyelem.
— Én azondom, hogy az valami olasz féreg.
— Én is. Nagy a kalapja...
— Csikos az inge...
— Olaszul mormog...
— Bársony a nadrága...
— Hosszu a haja...
— No, ez anarkhista, hogy az Isten akár-hova tegye.

— Fogjuk el!
— Fogjuk!
Az anarkhistát elfogták. A nép nem akarta meglátni, hanem maguk a rendőrök jól fölpofozták a taliánt. A csikos inget lehúzták a testéről, a kalapját a sárba dobták. Mikor megmotozták, három kést találtak nála. Mindhárom hosszú és hegyes kés volt, élesre köszörülve.

A városban minden csöndes, de a rendőrség nagyon izgatott. Boldog, hogy el tudta háritani a nagy veszélyt s már kiderítette, hogy az anarkhistanak cinkostársai is vannak s hogy a merénylet, ha megtörtént volna, egy messze elágazó összeesküvésre volna visszavezethető. A visszavezethetőség azonban így is megvan s ma már a következőket tartóztatták le:

Egy pensionált huszár kapitányt, aki mindig kalábriai kalapban jár.

Egy kifűző asszonyt, aki mindig parmezánt ad a vendégeinek.

A kifűzőnt anarkhista körökben a bella Borbálának hívják.

Egy üvegest, akinek tegnap Velencéből küldtek tükröket és végül egy urat, aki a cigánynyal a Jambót muzsikáltatta.

— **Halálozás.** Császár István, a budapesti kir. itélőtábla ifjú tisztviselője tegnap tüdővészben meghalt. Temetése holnap, szerdán délután lesz, a Kálvin-tér 8. szam alatti lakásról.

— **Özvegyszer.** Jakabné, a galgöci izraelita nő-egylet elnöke 19-ikén meghalt.

Kerényi (Köhn) Ignác 18-ikán 64 éves korában meghalt.

— **Páris új jónője.** A francia fővárosnak megvan az új jónője. Átlag minden évben feltűnik egy ilyen hölgy, aki aztán hetekig foglalkoztatja a párisi újságokat. *Couesdon* kisasszonynak, a tavalyi szenzációs jónőnek utódját *Lay-Fonville* asszonynak hívják. Nem beszél versben, mint egyes elődei, sem Gábel arkanyallal nem érkezik, mint *Couesdon* kisasszony. A lehető legegyszerűbben mondja meg a jövőt, oly biztonsággal, mintha könyvből olvasná. Egy hírlapíró meglátogatta.

— Mi lesz a pápával? — kérdezte tőle.
— A pápa — felelt a jónő — végelgyengülésben fog meghalni. Egy reggel be fognak lépni a szobájába, s a szent atyát élettelenül találják.

— Hát az új olasz király?

— Éppugy fog meghalni, mint az apja.

— Hát a cár?

— Merénylét fognak ellene elkövegni. De csak súlyos sérülést szenved, s életben marad. Nem sokára fia fog születni.

— És II. Vilmos?
— Az is gyilkosság áldozata lesz. Lassu halállal fog meghalni.

Lay-Fonville asszony ezenkívül két nagy tüzet jósolt. Egy párisi színház és egy gyár fog leégni. Vasuti szerencsétlenség is lesz. A legérdekesebb jóslása azonban a következő:

— Gróf Waldersee nem lesz valóságos parancsnok a Kínában harcoló európai hadaknak. Meg fog halni, vagy eltűnik. Egy francia tábornok veszi át a parancsnokságot.

Még a nevéit is megmondta: *Négrier* tábornok.

— **Megőrült katonák.** A délafrikai háborúban — mint egy most érkezett angol jelentésben olvassuk — igen sok katona örült meg. A örült katonák legnagyobb része fején kapott sebet miatt vesztette el az esztét. Ezenkívül a szokatlannul forró nap is sok katonát örjített meg. Csúpan a mangersfonteinai ütközetnél *Kilenc* katona örült meg hirtelen a déli órákban, amikor a legforróbban tüzött a nap. Az Angliába hazavit sebessültek közül számosan abban a pereben vesztették eszüket, amikor a hazai földre léptek. Másokat a háboru egyes rémes epizódjai izgattak fel annyira, hogy az izgalom elvette értelmüket. Ismét mások szorongó, várakozó, döntő órák izgalmainak estek áldozatul.

— **Anarkhista Fiumében.** A fumei rendőrség mint nekünk táviratozzák, letartóztatott egy *Sagna* József nevű párisi anarkhistát, ki uralkodónk ellen fenyegető kijelentést tett. *Sagna*nak hamis utleveltel találtak és lefényképezésének is ellenszegült, mire lefogták és levelköztették; karján rossz franciásággal a következő mondat van tetőlválva:

— *Inkább a halált, semhogy elvesztem szabadságom és lossyum.*

A rendőrség kiderítette, hogy *Sagna* 1897-ben az algiri légióból szökött meg és azóta Rómában és Triestben lopásért büntetve volt; Fiumebankét nap óta időzött és Bécsbe készült utazni. *Sagna*ot átadták az ügyészségnek, mely királyi feltevért a budapesti törvényszékhez szállíttatja.

— **Halálos baleset.** *Madarasi Beck* Miksát, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank elnök-igazgatóját, mint mely részvétellel értesülünk, súlyos csapás érte. Szép reményekre jogosító, huszonöt éves Béla fia ma a fejmérgyei *Velencén*, ahol rokonainál tartózkodott, baleset következtében hirtelen elhunyt.

— **Öt hét a zsáokban.** Egy szegény galiciai gyerek ilyen cím alatt írhatna kalandos élményeket az ifjuság számára. És igaz történet lenne, mert csakugyan öt hétig volt szállása egy zsák. A következőképpen esett meg a dolog: Galiciából jött egy házaspár s öt hete utaztak az országban, hilsorsosaik között és gyűjtötték a kegyes adományokat. Tulajdonképpen hármán voltak, a tizenhárom éves fiukkal együtt, de családostképpen mindig kettőre apadt a számuk, amikor a vasuton kellett utazniok. Hanem a faluban, ahová megérkeztek, már velük volt fia is. Hogy miképp repülte át ily gyorsan a nagy távolságot, Bihar megyében derült ki. A házaspár ugyanis Eledsen beszállott egy harcadiki osztályu kocsiába. A vonat zakatolva robogott tova, amikor egyszerre a kupában ülék fölé valami nyüzörgés ütötte meg. Az utasok keresték, honnan jön a hang, de nem tudták fölfedezni. Mig egyszer csak kisértetlenen nyugó panasz hallatszott:

— Jaj! Megfulladtok!

A kupé népe rémülten nézett össze, amig aztán rájöttek, hogy a galiciai házaspár feje fölött levő zsák nyüzörgő és vonaglik. Elhívták a kalandot, akinek parancsára a különös podgyász tulajdonosa kioldotta a zsák száját. S ime: a durva daróból halálra csigázott gyereket hámoztak ki, aki lekendve könyörgött egy kis vizért. A szegény fiu sirva bocsólto el, hogy a takarékos apa már öt hete utaz-

tatja így zsákban s nagyon sokat szenvedett ezalatt. A vonatvezető a házaspárt kizárította a cékei állomáson, de mire rendőrt kerestek, eltűntek. A fiút pedig otthagyták az állomáson . . .

— **A Telefon Hírmondó esti szórakoztatása.** — *beszélő újság* ma este 8 órától 11-ig — mint mindennap — előfizetőinek szórakoztatására felváltva katonai- és cigányzenét közvetít. A *Telefon Hírmondó* a szórakoztatással a hasznos is egyesül, mert negyed 9 órakor a *frankfurti, párisi londoni tőzsdék* kurzusait, fél 10 órától 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat olvastatja fel. A felolvasást, valamint a zenét is mindig hangos jelzés előzi meg, hogy az érdeklődőket figyelmeztesse.

(x) **Müller József** hangszergyáros (Sohónbach, Csehország) legutóbb *Klein Bernát* ur Gümör-Cakórról intézett elismerő levelet, amelyben legnagyobb megelégedését fejezi ki a megrendelt mesterhegedű kitünő hangja, szép állása és feltűnő olcsósága felett.

(x) **Kérjünk mindentűt Emke-gyűjtőt!**

A kéro bosszujá.

— *A Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 21.

A Podmaniczky-utca egyik háza előtt egy szép leány vértette be ma délután a gyalogjárót. A szép leány testét három ólomgolyó járta át; gyilkos szándékkal támadt rá a volt kéroje, akinek már a völegénysége is biztos volt, idöközben azonban sikasztott és a menyasszonya családja kiutasította körükböl. A kikoszarozott kéro nagy büneinek nagy bünhödése után fokról-fokra süllyedt. Sehol sem talált alkalmazást és nyomorában is megsemmisült boldogságának felodhatatlan emléke kínozza, gyötörte, míg ma végső elkésereedésében szürnyöséges terv fogamzott meg az agyában. Elhatározta, hogy megöli a volt menyasszonyát, aztán önmagát. A borzasztó terv kivitele csak félig sikerült; a volt menyasszonyára nyílt utca során háromszor egymásután rálőtt, önmagát azonban már nem pusztíthatta el. A szerencsésen fiatal leányt haldoklóvá vitték a kórházba, a merénylőt pedig a rendőrség letartóztatta.

A Podmaniczky-utca borzalmas szenzációjának Steiner Regina, Steiner Samu ügynök huszonnyéves leánya, a szerencséslen höse. A szép leány gyilkosa — nemrég völegénye — Heller Hugó. A Dalmok-utca 27-ik számú házában laknak Steinerék az első emeleten. Csúndos, jóra való népek, mindenki szereti őket. Regina pár éve végezte el a zenekadémiát és előkelő házáknál adott zongoralekceket. Többi testvérei ugyanugy könnyűtették szülők anyagi gondjait. Évek óta járt már Steinerékhez Heller Hugó, akinek igen szép állása volt. Legutóbb az ujlaki téglagyárban hivatalnokoskodott és nyílt titok volt a házában, hogy a gyári könyvelő feleségül veszi Steiner Reginát. Mindennapos vendég volt a házában Heller, ismerték a szomszédok is és már a menyegző napjáról is beszélgettek.

Minden szép reményt szíjjel tépett azonban egy hír, amelyet nagy titokban mondogattak el egymásnak a házbeliek. Azt beszélték, hogy Heller Hugó sikasztott az ujlaki téglagyárnál. A hír valóban bizonyult. Kétezer forinttal károsította meg a hűtlen tisztviselő a vállalatot, amely természetesen rögtön elbocsátotta. Steinerék is értesültek a dologról és a legelső alkalommal megmondták Hellernek, hogy kímélje meg őket látogatásaitól.

Most már senkije, semmije sem volt a bün utjára tévedt fiatal embernek. Fühöz-fához fordult, hogy valami keresetre legyen szert, de nem jutott foglalkozáshoz. A Szabolcs-utca 7-ik szám alatt lakott *Schwarz* Jakab magánhivatalnoknál és legutóbb koser-vesen panaszkodott, elkésereedett mondogatta, hogy ez a mostoha sors már nem kinozhatja őt soká, valamint kell tennie, ami megmenti minden szenvedéstől. Lakásadói vigasztalták, hogy majd jobbra fordul a sorsa, de ő egyre azt ismételte, hogy csak akkor lehetne ő megolédott, ha újra szeretné őt az, aki egyszer szerette. El is ment Steinerékhoz és rimázkodott, hogy bocsássanak meg neki, dolgozni akar, jóvá teszi minden bünét, de a becstelen gondolkodású emberek kérlelhetetlen maradtak. Heller néhány napja meg egyszer megkísérelte Steineréket megbékíteni, ami azonban nem sikerült neki. Kiutasították a házból.

Ma délután Steiner Regina édesanyjával négy óra tájban lement a Dalmok-utcai lakásukból. Közben a leány előre ment, az öreg Steiner a házmeztérnél törött néhány perccel, amikor lelkeudve rohantak a háza a borzasztó hírrel:

— A kisasszonyt megölték!

Három lövés dördült el néhány pillanattal előbb a Podmaniczky-utca 63. számú ház előtt. A lesekedő Heller célba vette volt menyasszonyát és mellébe lőtt. Alig hogy a lövésök elhangzottak, Heller maga

ellen irányította a fegyvert, de egy *Juhász* Antal nevű utcacsopér elrántotta karját és ártalmatlanná tette.

Közben odaért a halálra rémült apa, aki azután a járókelők segítségével bevitte leányát a szomszédos Földváry Mátyás-féle mészáros üzletbe. Csakhamar ott voltak a mentők és bekötötték a szép leány vérző sebeit, aztán a szomorú szenzáció hőstét a Rókus-kórház 14. számú kórtermébe szállították, ahol a halállal vívódik.

A leány apja csaknem megőrült fájdalomában és a merénylőre vetette magát, akit a rendőrök összekötözve tartottak. Vestag botjával olyan súlyos sokbekt értett a merénylő fején, hogy valószínűleg a kórházba kell majd szállítani. Mikor a főkapitány-ságra vitték, egyre azt hajtogatta, hogy ugy kellett ennek lenni, de csak az a baj, hogy nem sikerült egészen a terv.

Lex Noualhier.

— *Törvény egy milliómos leány ellen.* —

Páris, augusztus 15.

Érdekes törvénnyel kell majd foglalkoznia nemsokára a legközelebb üsszeülő francia képviselőháznak. A törvényjavaslataknak „Lex Noualhier” lesz a neve, egy fiatal leány után, akinek viselkedése tette szükségessé annak benyújtását. A törvény szabályozni fogja a magángyógyintézetekre való felügyeletet és a betegszállítást. *Noualhier* kisasszony *Limoges*ban él, még egészen fiatal, dús gazdag, előkelő leány, aki milliót és gondjait a haldoklókra fordítja, istennek tetsző cselekedetnek tekintvén elnesni a haldoklókat utolsó sóhaját, örök álomra lezárni szeméiket és őket keresztény módra eltemetni. *Noualhier* kisasszony célja megmenteni a lelkeket és biztosítani az örök életet a halál szegény jelöltjeinek, akik ezzel a mi világunkkal leszámoltak. *Limoges* központjában a népes *Faubourg Boucherie* negyedben megalapította a tüdővészesek menedékházát, de nem az ország beteget számára, mert nem is betegek azok már, hanem haldoklók, csak ezeknek áll nyitva *Noualhier* kisasszony intézete. Minthogy *Limoges* városában nincs a halálnak elég jelöltje, a kisasszony évenként többször Párisba utazik, ahol nemsokára élet virul, de a halál is gazdag aratást tart. Bejárja az ottani kórházakat, hogy összegyűjtse a mellbetegeket és elszállítsa őket aziliumába. Csak olyan tuberkulotikus betegeket fogad gondozásába, akikkel szemben már tetetelen az orvosi tudomány.

*Limoges*ben ezt a menedékhelyet a „halottak háza”-nak nevezik, mert évenként átlag kétszáz halottat visznek ki onnan a temetőbe. Hosszu idő óta panaszkodik a menedékház szomszédosága a fertőzés veszedelme miatt, mert a tüdővészesek száma ebben a kerületben a menedékházak fennállása óta csaknem kétszeresére emelkedett. Az intézet közelében a házak üresen állanak; nem mer senki beléjük költözni, mert a halottak folytonos szállítása nem tartozik egy lakás kellemtességei közé. Érthetetlen, hogyan engedhetik meg a párisi egészségügyi hatóságok, hogy haldokló embereket, különösen az utolsó hetek gyilkos hőségében négyszáz kilométerre szállítsanak.

A limogesi lakosság igazgatótága *Noualhier* kisasszony intézete miatt mostanában a tépöntnyárt érte el. A városi képviselőtestület és a prefektus ismételtelen felirt a korábbi kormányokhoz, de hiába. Senki sem merle az intézetet „kegyes munkájában” háborogni. *Julius* végén érkezett *Limoges*ba a haldokló utolsó szállítmánya. *Noualhier* kisasszony szokásához híven maga ment ki a pályaudvarra, hogy pártfogoltjait átvegye; kint volt kivülé még vagy száz ember, kiment a polgármester, *Laboussiere* képviselő is, a törvényszéki orvos is. Husz nagybetegemet emeltek ki a forró nyári délután a vagonokból. Közülük csak hatan tudtak a maguk lábán járni, a többieket hordágyon kellett bevinni az intézetbe. Az egyik már valósággal agoniában volt.

Nagyon bajos esetelné azt a jelenetet, amely a pályaudvaron lejátszódott. E mellett a lourdesi pályaudvar valóságos gyerekjáték. Mert *Lourdes* olyan betegek keresik föl, kik gyógyulást remélnék ott, *Limoges*ba pedig csak oly betegeket szállítanak, akiknek arcára már-már rányomta a halál szörnyű bélyegét. A limogesi közönségben rendkívüli elkésere-dettéget vett erőt, amikor a betegeket kiemelték a vasúti kocsiokból. A limogesi polgármester az általános megbotránkozásnak adott kifejezést, amikor oda szolt *Noualhier* kisasszonynak:

— Bünt követ el az, aki az embereket ilyen állapotban elszállítja.

Noualhier kisasszony mosolygott és nyugodtan intézte tovább betegeinek kiszállítását. A polgármester erre elrendelte, hogy azokat a kocsiakat, amelyekben a betegeket hozták, gondosan fertőtlenítsék. A

husz beteg közül néhány nap múltán nyolcan meghaltak, a többiek se huzzák már ki sokáig.

Három esztendője sürgeti már a limogesi képviselőtestület az azilum bezárását, a polgármester, a prefektus, az egészségügyi tanács, az orvosi társaság, szenátorok, képviselők jártak a minisztériumban, hogy az intézet emberbaráti működésének gátat szabjanak, tudományos és adminisztratív okokkal támogatva kérésüket. Ezer meg ezer aláírással ellátott kérvényeket nyújtottak át a kormánynak, de mindez nem vezetett az óhajtott eredményre. A kérvényezőket elutasították, mert a mostani törvények nem engedik meg a beavatkozást. E három esztendő alatt hatszázaléknál több haldoklót hoztak *Noualhier* kisasszony házába és háromezernél több halott nyugszik a limogesi temetőben, mindannyian *Noualhier* kisasszony menedékházában feküdtek ravatalon. Sirjaikat kivétel nélkül egy fekete, alacsony fakereszt jelöli, rajta ez az egy szó: „Credo.”

A limogesi nép elkésereése az utóbbi napokban nyílt tüntetéssé fajult. Minden este trombita hangos zavarja meg a kis város nyugalmát, a tömeges tüntetés jelül. Az emberek dobbal, trombitákkal, botokkal fölfegyverkezve vonulnak az utcákon, mások meg sipokal és más lármás szerszámokat szólaltatnak meg. Sokan kicsiny transzparens koporsókat hordanak bennük égő gyertyával, mások halálfejeket és csontvázakat, hogy csufot üzzenek a halál menedékházából. Így fölszerelve vonul esténként a tömeg *Noualhier* kisasszony aziluma elé és ott az ablakok alatt, ahol annyi embertársuk vívódik a halállal, éktelen lármába tör ki. Kiabálás, káromkodás, pisztagás, ujjongás, sipolás és dobszó hallatszik be a szomorú házába, sőt nem ritkán kövek röpöknek az ablakok felé. Napról-napra növekedik a tüntelők száma, s az utolsó napokban már sok ezere rugott és félt, hogy még komolyabb kibágások is előfordulnak.

A limogesi polgármester ezek után elrendelte az intézet bezárását, amibez azonban a kormány jóváhagyására van szükség. A polgármester a minap a prefektussal Párisba utazott, hogy megüregesse a kormány döntését. Mint a *Matin* értesül, *Napies*, az *Assistance publique* igazgatója a limogesi polgármester előtt kijelentette, hogy *Noualhier* kisasszonynak egy idő óta nem szabad meglátogatni a közkórházakat és ha mégis sikerült pácienseket szereznie, ezeket csakis magángyógyintézetekből szerezhetette meg.

A kormány törvényjavaslattal készít elő a magángyógyintézetek ellenőrzéséről. Ez a törvény fogja megállapítani azokat a feltételeket, amelyek mellett a betegeket a kórházakból elbocsátani és gondozás végre máshová vinni szabad. E közben utasítani fogják a vasúti társaságokat, hogy fertőző betegségekben szenvedők tömeges szállítását ne vállalják el.

Páris, augusztus 17.

*Limoges*ből azt jelentik, hogy a belügyminiszter jóvá hagyta a limogesi polgármesternek azt a határozatát, amelylyel a limogesi azilum bezárását elrendelte. A miniszter rendelete október elsején lép érvénybe. A miniszter döntésének hírére *Noualhier* kisasszony Párisba érkezett, hogy a belügyminisztert ohatározásának megmáltására bírja. A kisasszonyt sok újságíró kereste föl, akik előtt elmondta, hogy mindaz igaz, ami ellen *Limoges* várososa felirt a kormányhoz, de tagadja, hogy intézete a fertőzés veszedelmével fenyeget, mert ő megtette mindazokat az óvintézkedéseket, amelyeket a tudomány előir. Majd hangoztatta menedékházának humanus voltát, mert ott visszatér a beteg lelkébe a gyógyulás reménye és megragadja az illúzió, hogy valaha gyógyultan tér vissza övéi közé. Intézetének céljáról így nyilatkozott a kisasszony:

— Egyetlen gondom az, hogy széppé tegyem haldokló embertársaim utolsó napjait és nem az, hogy prozelitákat csináljak belőlük. Intézetemben hajlékot talal mindenki, bármilyen vallásu legyen is, a katolikus, a protestáns, a zsidó, az ateista és ha ugy kívánják, hitük tanításaihoz illően temettetem el őket. Az ateistáknak egyszerű polgári temetőt rendeztem. Nem szándékozom lelkeket megmenteni, bármennyire boldognak érzem is magamat, ha a vallás vigasztalása iránt fogékony betegeknek megadhatom a lelkiismeret ily megkönnyebbülését. De mint jó katolikus nő tudom, hogy minden vallásos aktus, benső meggyőződés nélkül, csak képmutatás és vétek.

1898. március 19-iktől 1900. augusztus 15-ikéig 318 beteget vett föl intézetébe.

Ezek közül hetvennyolcan gyógyultan hagyták el a házat, vagy legalább betegségük megenyhült. A limogesi tüntetés agitációnak a műve volt. A sipok és dobok éktelen lármája felhangzott a betegszobákba. A tüntelők óriási plakátokat ragasztottak házára, telerajzolva halálfejekkel és alatta ilyen felirások:

— Ilyeneket gyártanak itt.

Egy másik plakáton meg ez áll:

— Nagyszámú idegen érkezett városunkba, akik a holnapi expressz-vonattal a temetőbe utaznak. Noulaher kisasszony magával hozta Párisba e plakátok fényképeit. Noulaher kisasszony reméli, hogy tizenöt év óta fennálló menedékházából elhárítja a fenyegető csapást és továbbra is fennállhat a szenvedő emberiség javára.

Lenau és Magyarország.

Irt a: *Felekt Sándor.*

Budapest, augusztus 21.

Az ezernyolczázötvenedik év augusztus hó huszonefödikének reggeli hat órája volt.

A dőblingi park fűveiről és eserjéről aranyos napsugár csókolta le a kristályharmatot. Kenderikék és pinyókák vidám dallal üdvözölték a hasadó hajnalt. Ott bent a nagy szürke tébolydában egy fáradt dalos zárta le örökre bágyadt szemeit. Lenau Miklós halt meg. Ami után hat év óta epedelt elborult elmével és megtört lélekkel, azt elérte: a nagy fekete szárnyu lepke, a melancholia, nem nehezedett többé csüggedt szívére.

Most, hogy ötvenedszer ujul meg az a szomorú évforduló és Németország gyásznapélylyel áldoz a nagy poéta emlékének, ne feledkezzünk meg róla mi sem. Hiszen Lenau magyar volt. Magyarának született és itt töltötte ifjúsága java részét. Magyarországon teremtek meg szébbnél-szebb dalai és itt a budai hegyek között és a Tokaj szőlőtermő vidékén szivta magába az ihletet verseihez. A diadalok közepette is feltűntek előtte a gyermekévek édes, de legtöbbször szomorú emlékei.

A családi kis ház, a budai temető, Tokaj börtendő vidéke, hol ifjúságát töltötte, mindnyáját megörökítette későbbi verseiben. 1847-ben, mikor diadalának tetőpontján állott, így ír:

A szülőföld emlékei sohasem mosódnak el. Így volt ez, mikor Amerika erdeiben barangoltam. Láttam ott is tölgyeket, de ezek nem az igaziak. Így van ez, ha Németország erdeiben bolygok. Itt sem érzem magamat úgy, mint otthon. Bécsben, ha magyar paraszttal találkozom, aki kis kosuján szénát hoz be, mindig örvendek. Beszivom magamba az illatát és újra otthon vagyok ifjúságom zöld virányain. Itt Bécsben szép kis epizódot láttam. Eppen szénát raktak fel a nagy paraszt szekérre. Egy magyar gránátos haladt arra. Megállt, elmerengett és szivta magába az illatot. Hirtelen eldobta fegyverét, leveleté kabátját, kezébe vette a vasvillát és „passzióval” segítette felrakodni. A cifra ruha alatti is felébredt benne a parasztfiú. Vannak örök elvek. Azon alapszik minden tragikum, hogy van valami, ami bennünket önkénytelenül is ösztönöz arra, amiről lemondani nem tudunk.

És azt hisszük, Lenau tragikumához a szülőföld után való epedő vágya is sokban járult. A szülőföld után, ahol neki annyi keserűség jutott ki, ki tudná megmondani, mi az, ami ehhez a földhöz mindig visszavon bennünket s hogy e vágy — ha szomorú emlékek kötnek is otthonunkhoz — kiolthatatlan, örök. És Lenau verseiben hányszor szólalt meg a hazája után való epekedés. Mint ünnepelt költő is nem egyszer szakít magának egy-néhány napot, hogy magyar hazájának gyermekkori emlékeit felkeresse. És ilyenkor — mint életrajzírója és sógora *Echazur* mondja — mindenkor piros szemekkel tért vissza. Meghatóan ad ennek kifejezést *A postakürt* című versben, amelyet a harmincas években írt, midőn egy magyar-óvári barátjánál volt látogatásban:

... Postakürtnek hangját ott
Hallom esendő, távol,
S őszébb szorú hirtelen
Szívem a szavától.

Az elhagyott utakon
Vándornóták hangját ...
Ah, egymást az emberek
Mily könnyen elhagyják!

De nemcsak a gyermekkor emlékei, hanem az első szerelem édes álma is itt játszódtott le Magyarországon. Hol, azt nem tudjuk, csak egyik örökké szép verse — a *Dél felé* — sejteti, hogy első kedvese, Lilla, ott élt Dél-Magyarországon. Ki volt ez a Lilla, azt nem sikerült megtudnunk, de hogy szívének egész hevével csüggött rajta, azt mutatják az előbb említett vers sorai:

Arra délre száll az eső
S űzik szelek a vihart.
Hol távoli menyőrgés zúg,
Szívem vágya délre tart.

A távoli Magyarhonban
Kedves falom ott terül,
Befogja az erdő széle
S enyhe áldás leng.

Piciny kunyhó áll esendősen
A kis falu szélénél.
Benne bár csak apró zúg van,
Szív-világom ottan él.

Az ablaknál ott van Lilla
Az erdőbe nézve ki
Csöndben, búsan hajtja fejét
S lomb zúgását kémleli.

Mikor a tébolyodottság jelei mutatkoztak rajta, 1844. október 21-én, deliriumában is nem egyszer Magyarországról beszélt. *Hajjajatok el, kiáltozza, hajjajatok! A csatába kell indulnom! Magyarországon kiáltott a háború! Mintha csak megsejtette volna profétai lélekkel a közeledő véres szabadságharcot. Mikor azután lecsillapodott, világos perceiben mosolygva így szóló barátaihoz:*

Nem csoda, hogy mindig csatákkal bajlódom. Hiszen Csatádon születtem és ebben már benne van a csata szó is.

Nemcsak az ifjúság emlékei, nemcsak a szerelem virágos láncai, hanem a rideg jog is Magyarországhoz fűzte. Lenau sohasem kérte más állam köteleibe való felvételét.

Egész életfolyására, sorsára a Magyarországon töltött huszonhárom év nyoma rá bélyeg. Huszonhárom év, telve sok keserűséggel, gondnal, nyomorral. És mégis oly szívesen beszélgetett róluk Lenau. Atyjának emlékeiről nem szívesen lebbentette fel a fátyolt. A kis Csatád, Lenau szülőhelye és a körülfekvő Temesvár sokat tudnának regélni *Niembsch* Ferencnek, Lenau apjának, tivornyáiról. Pénze kevés volt, hiszen csak koronauradalmi írnok volt, — segített magán kártyajátékkal és azzal, hogy felesége nevére váltókat irt alá. Könnyelműségét legjobban bizonyítja a következő epizód: 1803-ban a család Bog-sánba költözött. Itt Lenau nővére Magdo na agyhártyagyulladásban megbetegedett. A kétségbeesett anya férjét Temesvárra küldötte orvosért. Óráról-órára várt izgatottan, de az orvos csak német mutatkozott. A kis lány meghalt. Ekkor betoppán két elzúllott alak és *Niembschnek* egy tizenkétezer forintos váltóját mutatták be, mely összeget kártyán vesztette el. Ugyanis mire Temesvárra ért, elleledkezett beteg gyermekéről és pajtasaival tivornyázott. Az összeget később Lenau anyja csakugyan kifizette.

A sok mulatozás megtörte *Niembsch*et, úgy, hogy állását fel kellett adnia és Budára költözködtött családjával. Majd egyedül Bécsbe ment, hol régi könnyelmű életmódját folytatta, míg családja Budán nyomorgott. Tidővesszesen tért vissza családjához, hol 1807-ben meghalt. Ott pihen a budai temetőben s egyetlen érdeme, mint az egyik életrajzírója megjegyzi, hogy Lenau apja volt.

Ezek a szomorú emlékek fűzik a költőt atyjához. Annál nagyobb rajongással és szeretettel vette körül anyját, Maigrab Terézt, ki Pest város egykori főügyészenek leánya volt. De ez a szeretet kölcsönös, mert anyja valósággal bálványozta fiát.

Niembsch halála után a nyomorúság még nagyobb fokban köszöntött be s csak anyjának 1811-ben dr. *Vogt* Károly budai orvossal kötött második házassága javított valamit helyzetükön. De ez nem sokáig tartott. Az orvosi praxisz gyengén hozott, úgy hogy a család Tokajra költözködtött, hol a kis Miklós folytatta a pesti piaristáknál megkezdett tanulmányait. Ide vitte magával testi-lelki barátját, *Kövesdy* Ferencet is. Tokaj pompás vidéke, a Tisza és Bodrog környezete erdőségek, a világhírű szőlőhegyek mind nagy befolyással voltak a fiú lelkére. Szorgalmasan folytatta tanulmányait *Kövesdy* vezetésével, ki e közben belészerezett Lenau nővérebe s azt eljegyezte. De *Kövesdy* kénytelen volt visszatérni Pestre, hogy az egyetemen folytassa tanulmányait és mivel nem tartta, hogy Miklósnak tanítót tartassanak, őt is vele küldötték. De az anyai szív nem birt megenni az ő imádot gyermeke nélkül. Ott hagyta férjét, ki különben nemes szívű, derék ember volt s felköltözött gyermekeivel Pestre. A mai déli vasút hején temető volt. Ebben egy kis kápolna emlékedett s ezt a borzalmasan szomorú helyet választotta a család lakóhelyül, mert jobb lakásra nem futotta. A körül fekvő budai hegyek, a temető szomorú esendje még jobban hatottak a gyermekifjúnak ugyanis melankolikus lelkére. Ehhez járult még *Kövesdynek* váratlan halála. A nagy szegénység — anyja kötéssel tartotta fenn családját — amelyben a család élt, alig irható le. Ebben az irtózatoss nyomorúságban végezte a piaristáknál a hatodik osztályt és első emiونس volt. A helyzet mindig kétségbeesettebb lett, mert Miklós anyja nem birt annyit keresni, hogy magát és öt kis gyermekét fenntartsa. Amit férje, dr. *Vogt* Tokajból küldhetett, az édeskevés volt.

A helyzet kissé javult, mikor Miklóst nagyatyja, ki ezredes volt, Stokeraara vitte. Majd 1821-ben ismét Pozsonyban találjuk mint joghallgatót. De nyugtalan természete űzte őt egyik helyről a másikra. Már 1823-ban a magyar-óvári gazdasági akadémiát látogatta. Édes anyja mindenhol követi őt, nem törődve férjével, többi gyermekeivel. Lenau

csapongó természete és sötét melankóliája indította őt arra, hogy fiát féltve őrizze s egy pillanatra se hagyja el.

Huszonhárom éves korában 1823. március havában hagyta el Lenau hazáját, Magyarországot s ekkor is csak azért, mert nagyanyja kitagadással fenyegette, ha nem költözik fel Bécsbe, tanulmányai folytatására.

Azóta Lenau csak néha-néha járt át Magyarországra. Sok, örökké szép verse itt született meg hazánkban. Így *A szerencse istennője* és pozsonyi jogász korában egész csomó költemény.

A sok családi baj, a nyomorúság lelkére örök melankóliát borítottak, mely később örültségbe csapott át. De szíve azért visszavonzotta hazájába s ennek a szeretetnek nem egy szép versben adott kifejezést. Ha ideje engedte, el-ellátogatott Magyarországra s mikor 1833-ban a nagy árvíz Pestet szét-dulta, kezdeményezésére Bécsben fényes hangversenyt adtak az árvízkárosultak javára, az ő szívéhez-szólt *Prologójával*.

Szülőházára Csatádon *Gehl* Mátyas bognármester 1876-ban verejtékes munkával szerzett pénzen márványtáblát helyeztetett el.

A weidlingi temetőben pihenő nagy költő sírját ma koszorúk borítják. Helyezzünk mi is a melankólia poétájának hantjaira egy-egy galyat a csatádi *Lenau-ligetből* s a budai hegyek tölgyáiból.

Kellemes nyaralás.

Hazafelé.

1.

A nyárutó havába' van
Két kedves-bájós nő névnap.
Ilyenkor itt, ki olyneví
Jutalmul éjjeli zenét kap.

Boldog Zsuzsánnák s Ilonák
Be izgatottak napok óta:
Füzleng-e ablakok alatt
Az ismerős szerelmi nóta.

Nyugtalan lehettek! Álmatok
Beváltja bizton a valóság —
Magánvállalkozó híján
Huzatja az igazgatóság.

Lelkemre mondom, nem vagyok
Írty, legkevesebb tiratók,
Sőt jól esik, ha nyílanak
Öröm fényében a virágok ...

De mindez angyal mért lakik
Épp' szomszédomban, közelemben —
Nem vagyok oly öntelt, hiu,
Hogy ez beférjen a fejembe.

De azt se fejt meg nekem
Se Kant, se verulami Bákón,
Mért kelle százszor hallanom:
„Csak egy kis lány van a világon!”

Mért kellett késő hajnalig
Nőmmel vitáznom, összeveszmem:
„Az az egy kis lány vaj melyik?”
„Ez az!” „Nem ez!” „Az az!” „Nem! Ez sem!”

2.

Ez éjszakán megérlelődött
Bennem az elhatározás:
Ez édenből, melynek olyan sok
Kigyója, jobb a távozás.

De hajh! a nyártól elbucuzni,
Kivált asszonynak, fáj nagyon;
Azért, míg tetté vált e szandék,
Át kellett esnünk pár bajon!

Legelőbb is zuhogni kezdett,
S őt álló napig úgy szakadt,
Hogy a befűtött kályha mellett
Sovárgtunk hó sugarakat.

A tombola volt az egyetlen
Szórakozás, mit a nap ad:
Nyert is háromszor feleségem,
S mind háromszor — pólyás babát!

De mindez meg nem indította,
Sem az, hogy náha megkapott,
És tüszűgessé, orrfuvással
Lestünk derűtebb holnapot.

S talán sosem jutok el innen,
Ajkam bármily könyörgőre kér,
Ha nem segít, mint a mesében
Az oroszlánynak — egy egér.

Egy reggel nóm szétrágyva látta
A legszebb ruhadarabot,
S most, mint bűnösre, úgy rivallt rám:
„Egy világrége se maradok!”

3.

Ó mily gyönyör, mily kél, mily üdv
Hazafelől az ut —
Kik otthon elesültenek,
Nekik van igazuk!

Megfagyva, fogyva, törve is,
Megtért fu gyanánt,
Ugy áhitozok Budapest,
Mint legszebb Kanaant!

Ó nátfalinos kis lakás,
Szivem téged eped,
S az utcazajt, a port, a búzt,
És minden egyebet.

Itt is vár baj és bosszuság,
S száz fullánk éget itt,
De nem dobjuk ki legalább
Az ut költségeit.

Azért imé megesküszöm:
Juhászoktva legyenek,
Ha a jövő — júliusig
Nyaralni elmegyek.

Lenkel Henrik.

SZÍNHÁZ. ZENE.

A Népszínház igazgatója itthon. Porzolt Kálmán, a Népszínház igazgatója, ma haza érkezett nyári szabadságából és átvette a színház vezetését.

Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színház már javában készül az évad első ünnepségére, ifj. Bokor Józsefnek *Harc a millióért* című énekes színművére. A darabot napról-napra folynak a próbák s bemutatóját szeptember elején megtartják. — A színház igazgatósága az első bemutatásig feleleveníti azokat a darabokat, amelyek a múlt évad legértékesebb termékei voltak. Így holnap, szombán, *Messenger* bájos operettje: *Veronka* kerül előadásra, csütörtökön a *Névtelen levelek*, Valabrigue kacagató bohóza van műsorra tűzve, pénteken pedig föllevenítik *Kertes* operettjét, a *Baleket*. Ez az utóbbi előadás valóságos repiz számba fog menni, amennyiben a darabot, amelyet már egy év óta nem került előadásra, részben új szereposztással játszzák.

Ujházi Ede síófok. A Nemzeti Színház földszintjére emlékeztetett az a fényes parterre, amely a síófoki színházban az ottani nyaraló közönség legjobbjaitól összegyűjt, hogy Ujházi Ede, a vendég-szereplő mester művészetének lázas lelkesedéssel adózék. Ismeretesek Ujházi fényes alakításai a *Crampton mester*-ben, *Csikós*-ban, *Falu rossza*-ban és így csak természetes, hogy a nézőtérben ezen a három estén — szombattól hétfőig — elemi erővel tört ki a taps s hogy ez a vendégjáték az idei síófoki szezon legfőbb eseménye volt.

Városi Igazgató Színház. Holnap, szombán *Hegyi Aranka* bucsufelieptével *Zeller* bájos operettje *A madarass* kerül színpadra, amelyben a művésznő egyik legszebb szerepét, a fejedelmasszonyt játssza. A címszerepben *Halász Ede*, a Solymosi-iskola végzett növendéke mutatkozik be. A többi főszerep *Feledi Boriska*, *Futá Matyas*, *Nyári és Ferenczy* játssza. Csütörtökön *A holdvilág barátja és a megvadult szabó* kerül tizenötödöször színpadra.

Odillon — magyar asszony. Odillon Helén, a bécsi Deutsches Volkstheater hírneves művésznője, *Givardi* volt felesége, egy bécsi újság értesülése szerint, jegyet váltott *Rakovszky* magyar földbirtokossal, *Rakovszky* István képviselő fivérével. Odillon asszony, a bécsi újság híre szerint, férjhezmenetele után is megmarad a *Deutsches Volkstheater* kötelékében.

A Fővárosi Nyári Színház premijére. A Fővárosi Nyári Színházban holnapután, csütörtökön lesz *Gaston Serpette* operettjének, a *felfordult világ* bemutatója, amely iránt szokatlan nagy az érdeklődés. Az igazgatóság rendkívüli fényvel állította ki a darabot, különösen szépek a női hadsereg egyenruhái. Nagyon jó szerepeket játszanak a darabban *Sugár Aranka*, *Szende Anna*, *Mihályi és Gervay Margit*. A próbák után ítéltve, a *felfordult világ* premijére jegyek előre válthatók a színház pénztáránál, továbbá *Lohr Irma* virágkereskedésében és *Talzik Kertész* Lujza szivartőzsdéjében.

Beiratkozások. A Nemzeti Zenedébe a növendékek beírása f. évi augusztus hó 30-ától bezárólag szeptember hó 5-éig az intézet helyiségeiben (Budapest, IV. ker. Ujlág-utca 14. sz.) naponként délelőtt 9—12 óráig történik.

Az orsz. m. kir. zeneakadémiába a beírások szeptember 3—8-ig tartanak délután 3—5 óra között az igazgatósági hivatalban (Andrassy-ut 67. sz.).

A németeg — Pozsonyban. A pozsonyi Városi Színházban múlt vasárnap *Hauptmann* Gerhard szociális drámáját, a *Takácsok*-at adták elő — német nyelven. Erre az előadásra, mint egy bécsi újságban olvassuk, *ezerszáz bécsi munkás érkezett Pozsonyba*. Egy *Kovari* nevű munkás beszédet is mondott egy ebből az illetékből tartott gyűlésen, amelyben köszönetet fejezte mindazoknak a tényezőknél, amelyek lehetővé tették, hogy a *Takácsok* Pozsonyban előadják.

SPORT.

A baden-badeni versenyek mai második napján futottak a *Zukunft-Rennen* (36.000 márká, 1200 méter), melyben tenyésztesünket gróf Esterházy Béla *Dante*-je képviselte még pedig diestelenül, mert helyet sem kapott. A szintén ma döntésre került *Baden város díját* pedig *Namouna* nyerte meg, míg a magyar ló, báró Königswarter H. Semper idemje itt sem kapott helyet. A részletes eredményről tudósítónk távirata a következőket jelenti:

Zukunft-Rennen. Díj 36.000 márká két éveseknek. *Herzog* Hohenlohe-Oehringen *Zuleika* (Saraband-Mosque) első, *Oestren U.* Lore második, *Tej*-hosszszal nyerve, *Daedalus* harmadik. Totalizátor: 10: 49. Helyre: I. 20: 32, II. 20: 32, III. 20: 80.

Baden város díja. Díj 20.000 márká. *Neumann B. Namouna* (Fulmen-Minnaha) első, báró Oppenheim O. Over Norton második, *Tich-Wincher* Missouri harmadik. Másfél hosszszal nyerve. A nap első futamat, az *Eberstein-Rennen* Doria, a második futamat, a *Sandweier-Rennen* Exarch nyerte meg.

Nyilttér.

Egyéves önkéntesek
legjobb és legelőkelőbb szerződésükkel és felszerelésekkel az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA
szépi királyi udvari szállító és ő. és királyi Fehéregye József főherceg útv. oszt. és cseplő

Budapest, Sütő-utca 2. sz. Szervita-tér sarkán.
Szerzőköteleseknek folyamodványainkatkal ellátott árjegyzékünket díjmentesen küldjük és felvilágosításunkat szívesen szolgáltatunk.

(Az e rovat alatt közlőteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem teletős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, augusztus 21. A bécsi tudományos akadémiának egy küldöttsége jelent meg *Rainer* főhercegnek, az akadémia gondnokának, hogy átadja az ő felségének szóló hódoló feliratot, amely gratulál az uralkodónak 70-ik születésnapja alkalmából s kiemeli azt a szoros kapcsolatot, amely az akadémiát legfőbb pártfogójához fűzi és azt a kiváló gondviselést, amelyben ő felsége a bécsi akadémiát a tudományos eszközök gyarapításával részesítette.

A pápa az eretnek propaganda ellen.

Róma, augusztus 21. A pápa levelet intézett a biberos-vikáriushoz, amelyben fámutat a *protestantizmus szabad propagálásának veszedelmére*, amely különösen Rómában tenyegeti a katolikus egyházat. Panaszolja a pápa, hogy milyen kínos helyzetben van azzal a ténynyel szemben, hogy a törvény ezt a propagandát megengedi; és lekérde köti a vikáriusnak, aki ez ellen az állapot ellen nem szólalhat föl, hogy azt a művet, amelyet a hit védelmére alkotott s amely oly kielégítő eredményeket hozott létre, erősítse. Végül felszólítja a katolikus híveket, hogy támogassák őt az eretnek propaganda káros következményeinek gyöngyítésére irányuló törekvéseiben.

Az olasz trónváltozás.

Róma, augusztus 21. Hír szerint legközelebb külön követségeket fognak megbízni azzal, hogy *Viktor Emánuel* király trónralépését az idegen szuveréneknek és államfőknek tudtal adják.

A khedive Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, augusztus 20. Híre jár, hogy az egyiptomi khedive a szultán jubileumára ideérkezik.

A bolgár-román konfliktus.

Eukarest, augusztus 21. Az *Agence Roumaine* jelenti: A bolgár kormány a román kormány második jegyzékére adott egyszerű hangú válaszában azt mondja, hogy utasította a szófiai államügyészséget, hogy a szófiai román alattvalók ellen elküvetett

zsarolások és a *Gradse* ellen elküvetett merénylet ügyében indítsa meg az eljárást. A holgár külügy-miniszter megjegyzi, hogy a szófiai kormány mindent elküvetett, hogy a Romániával való barátságos viszonyt fönntartsa.

A dél-afrikai háború.

Fokváros, augusztus 21. *Müner* fokföldi kormányzó a menekült utlánderek küldöttsége előtt kijelentette, hogy a háború befejezése előtt lehetetlen visszatérniük Transvaalba.

Fokváros, augusztus 21. Azt jelenti, hogy *De Wet* és *Delarey* tegnap Pretóriától husz mérföldnyire bukkantak föl, ahonnan Heilbronon át északra felé vonultak.

Fiume, augusztus 21. A *Suffolk* nevű angol gőzös, mely ma délután érkezett ide, 1000 magyar lovat fog Dél-Afrikába szállítani.

Bresci ügye.

Róma, augusztus 21. *Turati* elhatározta, hogy nem vállalja el *Bresci* védelmét. *Bresci* a tárgyalás elhalasztását kéri, hogy hivatalból kirendelt védőjével, *Martellivel* tanácskozassék.

Merénylet.

Nápoly, augusztus 21. Az Egyesült-Államok konzulja megerősíti azt a hírt, hogy névtelen leveleket kapott, amelyek szerint a letartóztatott *Maresca* anarkhista merényletet tervezett *Mac Kinty* ellen.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 21. A Hitelintézetnek a folyó év első feléről szóló mérlege 6,936,718 korona tiszta nyereséget mutat ki.

Bécs, augusztus 21. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) A külföldi jelentések ma kevés impulzust nyújtottak, de mégis valamivel kedvezőbbek, mint a legutóbbi tőzsdénapon — és itt is buzában és rozsban szilárdabb irány jutott érvényre, melynek következtében az árfolyamok a tegnapi veszteséget ismét pótolták. Zárlatkor tegnaphoz képest buza 6, rozs 7 fillérrel emelkedett, míg zab és új tengeri nem változott, ő tengeri pedig 2 fillérrel esett. Újlag szilárdabb volt reppce, melynek árfolyama 15 fillérrel emelkedett.

Kötetett: Buza őszre 7.94—7.98, buza tavaszra 8.36—8.35—8.40, rozs őszre 7.44—7.49, rozs tavaszra 7.82—7.85, zab őszre 5.65, tengeri szeptember—októberre 6.45, tengeri május—júniusra 5.23—5.24.

Egyébként jegyeztek: Tengeri július—augusztusra 6.45—6.47, reppce augusztus—szeptemberre 14.40—14.50.

A készáru piacon kenyéreneműekben kínálat és kereslet nagyon gyenge, az étel pedig egészen jelentéktelen volt. Buza irányzata változatlanul nyugodt volt, míg a rozs árfolyamai a tegnapi 5 filléres árvesszeséget ismét helyreállították. Árpában változatlan volt a helyzet. Az exportforgalom szűnött. Minthogy a kínálat jobbara ki nem elégitó kvalitásokra szorítkozik, minden látszat szerint jelentékeny árengedmenyeket kell majd tenni, hogy a külföldre szóló üzletet élénkíthessék. A fogyasztás is általában csekély tevékenységet fejt ki és egy környékbeli sürház vásárlt ma nagyobb mennyiségű árpát.

Zárlatkor kötöttek: Buza őszre 8.—7.98, rozs őszre 7.48, zab őszre 5.68. — Egyébként jegyeztek: buza tavaszra 8.38—8.39, reppce szeptember—októberre 14.50—14.60 korona.

New York, augusztus 21. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10.— (10.—) Szept.-re 8.79 (8.78). Novemberre 8.84. (8.80). New-Orleansban helyben 10.— (9.96). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphianban 8.— (8.—). Refined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsír*: Western steam 7.10. (7.—). Rohe és Brothers 7.25. (7.25). — *Tengeri irányzata* szilárd. Aug.-ra 44.1/2. (43.7/2). Szeptemberre — (—). Okt.-re 40.1/2. (40.1/2). — *Buza* irányzata igen szilárd. Páros ősz helyben 79.1/2 (78.1/2). Aug.-ra — (—). Szeptemberre 78.— (77.1/2). Okt.-re 78.1/2. (78.1/2). Decemberre 79.7/2. (80.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/4. (3.1/4). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.1/2. (8.1/2). Szept.-re 7.35. (7.30). Novemberre 7.40. (7.45) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.80. (2.80). — *Cukor*: 4.1/2. (4.1/2). — *Őn*: 32.90 (32.10). — *Réz*: 16.66. (16.66). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 21. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. — Aug.-ra 72.1/2. (71.7/2). Szept.-re 72.1/2. (72.—). — *Tengeri irányzata* szilárd. Szept.-re 39.1/2. (38.1/2). — *Zsír*: Szept.-re 6.70. (6.67). Okt.-re 6.75. (6.70). — *Szalonna* short clear 7.60. (7.55). — *Sertésus*: Augusztusra — (—). Szept.-re 10.92. (11.07). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Búcsú.

Másnak virít az erdők vadvirága,
És madárka nem dalol nekem;
Hiába jártam dagadó kobellel,
Álmódva rólad nyári éjeken.

Tudom, hogy nem szeretsz, nem is szerethetsz;
És megfojtottam, és megöltem én
Ma éjjel izzó vágyam te utánad!
Sírverse csak a búcsúköltemény.

Mehetsz! Szabad vagy! Mert az én szívemből
Úgy is kiűzött már a bú, a dac; —
A választott, a másik ember karján
Úgy légy majd boldog, mint most megsírsz!

Latzkó Andor.

† **A persa sah rezidenciója.** Egy könnyben érdekes részleteket ír dr. Feuvrier a persa sah életéből. A sah Teheránban óriási épületben lakik, amelynek Ark a neve s hozzá monumentális kapukon át jut az ember. Az egyik kapu muzsikusok és táncosnók üdvözik a nap keltét és a nap lementét. Az Ark közepén négyzetes kert van rengeteg platánokkal és rózsával s keresztül-kasul két fayence-osztorának húzódnak rajta, amelyek viztartókba torkolnak. Az ösvényeket egész nap szolgálják járják, hogy a hervadt leveleket eltávolítsák. A kert körül különböző paloták vannak elhelyezve: a Nap palotája, a csupa tükörüveggel kirakott briliáns-szoba, a narancsos (márvány csatornáiban csergedező patakokkal), a szellőző épület a nagy madárházzal, a gyémántkőszőrűsök műhelyei, a muzeum és így tovább. A muzeum az különös keverék, benne a legdrágább műkincsek mellett három koronás bazárok homijai hevernek; három nagy üvegedény, olyasféle, amelyben aranyhalakat tartanak s azok teli vannak gyöngyökkel, gyémántokkal. A sah tizenegy és tizenkettő között reggelizik. Az első tolmács felolvassa neki a francia viccelapokat ezalatt, s ha a reggelinek vége, s a sah a pipáját is elszívta, akkor a miniszterek visszavonulnak, az uralkodó körül csak a kamarások maradnak, hogy négy óráig mulattassák. Négy órakor a sah megnyitja a szórakozások kapuját és átmege az asszonyok palotájába. Csinos, két emeletes, faragványokkal díszített pavilonban nyugszik a sah. Ha nyáron a meleg túlterhelenné válik, a sah az udvarával a hegyek közé költözik, s ott sátrak alatt tanyáz. A sah vagy lóháton, vagy kocsiiban utazik. Különösen szeret olyan vidékekre menni, ahol bakkecskék, tigrisek és párducok vannak, s legjobban szeret olyan vadakra vadászni, amelyek nem egykönnyen adják meg magukat. Mi-

vel pedig kitűnő lövő, csaknem mindig talál, s csak nagyon ritka esetben kerül arra a sor, hogy a lőrést használja.

† **A vadászó Helén királyné.** Az ifjú olasz királyné, épp úgy, mint az ura szivvel-lélekkel vadász és kitűnően is ért ehhez a mulatsághoz. Amikor beköltözött a nápolyi palotába, ahol a trónörökös-pár lakott, a capo di montei parkban céltáblákat állítottak fel, s ott gyakran fölkereste az urát, aki szintén kiváló vadász, amint a revolverlövésben gyakorolta magát. A legjobban azonban Monte Christo szigetén érzi magát a királyné. Ezt III. Viktor Emánuel ajándékozta neki, miután kedves kis vadászkastélyt építtetett oda. Ott naphosszat üzi a vadat Helén királyné, gyakran egymagában, s ilyenkor vaddisznóval is találkozott, de attól sem félt. Királyi férje az ő Dianájának nevezi, de azért még egyszer sem szánta rá magát idáig, hogy vadászkosztümben vétesse le magát, nehogy szemet szurjon az olasz nőknek, akiknek a vadászathoz nem igen van érzékük.

† **Bőlos mondások — a részegség ellen.** Páris házainak falain nemrégiben érdekes kis színes cédulák jelentek meg. Az apró papirdarabkákat, melyeknek egyik oldala meg van enyvezve, szélteben osztogatják. Olyan cédulák ezek, mint amint egy időben nálunk is divatban voltak ezzel a felirással: *Nyelvében él a nemzet!* A francia cédulákat az alkoholizmus ellen küzdő egyesületek terjesztik s a következő felírás van rajtuk:

Napjainkban az alkohol nagyobb pusztításokat tesz, mint a pestis, az éhínség és a háború. Gladstone.

Az alkohol nem étvágyesítő szer, hanem méreg. Sarcey.

Tudjátok, mit iszik az ember az alkoholban? Könnycse, vért, a feleségének és a gyerekeinek az életét. Lamennais.

Az alkohol se erőt, se egészséget, se melegséget, se örömet nem ad, csak bajt okoz. Tolstoj.

† **Az agy súlya és az intelligencia.** Az agyának súlyviszonyai és az intelligencia között általában bizonyos összefüggést tesznek fel. Időről-időre azonban ez a föltevés ellentmondásra talál. A leg-híresebbek Cuvier esete és újabb Gambettáé, akiknek agya alig volt ezerkétszáz gramm. Újabb Simms József néhány igen fontos ellenérvet állított össze. Az ő kutatásai szerint a legsúlyosabb agya egy fiatal londoni rikkanosznak volt, aki „egy kissé hülye is volt”, az agya pedig kétezerháromezres gramm. Ezután következnek Ruston kétezerháromezres gramm agyával. Ez pedig egy szegény, tudatlan, skandináv paraszt volt. Egy kis indiai törpe lányé kétezerkétszáz gramm volt, hetven grammal több, mint a legsúlyosabb agyu szellemes emberé, Tur-

genyevé, akinek csak kétezerszázharminc gramm súlya agya volt. Az emberi agy középsúlyú szakértő kutatók szerint, mint a minő Flint, aki ezeröttszáz gramm, és Kraus, berlini antropológusé, aki ezerhatszázötven gramm állapítja meg. Simms azt találta, hogy hetven híres férfi agyának középsúlya ezeröttszázharminc gramm volt, míg tizenöt hülye és bárgyu ember agyának középsúlya ezerhatszázhetvenhat gramm volt, világos bizonyítéka annak, hogy az agy súlya nem mérvadó az intelligenciára nézve.

† **Hogy jut a nyelvtanító a pénzéhez?** Két nyelvtanító a mesterségéről beszélget s tárgyalásukból különösen a következők is részlet érdekes:

— Hát az ön növendékei sem hozzák pontosan elsején a pénzt?

— Bizony, bizony, nem osekleszik meg. Gyakran hetekig is el kell várnom, amíg a pénzemhez jutok s néha még akkor sem kapom meg egészen.

— Miért nem jár el úgy, mint én, kollega ur? Én pontosan kapom meg a pénzemem.

— És hogyan jár ön el, kedves kollega ur?

— Nagyon egyszerűen. Tegyük fel, hogy valamelyik tanítványomat a francia nyelvre oktatom és egy elsején nem hozza el a pénzt. Ebben az esetben házi feladatot adok neki, amelyet hangosan kell fordítania odahaza. A feladat pedig a következő:

Nincs pénzem, a hónap elmult. Megkaptam a pénzedet? Szüleid nem kaptak pénzt? Nekem nagyon sok pénzre van szükségem. Miért nem hoztál nekem ma reggel pénzt? Atyád nem adott neked pénzt? Hát nincs neki pénze nagybátyjának a nényétől?

Látja barátom, így járok én el és ez hat. Másnap reggel már a kezomban van a pénz.

† **Egy belga diák pokgyűjtőmánya.** Egy belga természetrajzi tanár ki akarta próbálni növendékeinek a természetrajzi gyűjtés iránt való érzékét és megbizta őket, hogy a vakációban a gyűjtésre adják magukat. Egyik növendékét például azzal bízta meg, hogy gyűjtjön mindenféle pókokat. És az eredmény, mint azt a tanár elmondmányos folyóirattal közli, meglepő volt. A kis diák, leküzdve a legtöbb embernek a pók ellen való undorát, bejárta szülőhelyének környékét valami öt kilométernyi körületben és száz fajta pókot gyűjtött össze, köztük olyat, amely Belgiumra nézve egészen ismeretlen volt, noha ez az ország különösen sok pókspecialistával dicsekedhetik, köztük a tudós Beckerrel, aki egész Belgiumot felkutatta ebben a tekintetben. A flu bizonyára még nagyobb eredményt is érhetett volna el, ha nagyobb területen buvárkodik. Az érdekes gyűjtőmánya gondos őrizet alá vették.

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(34)

Az indiai politika kérdéseit a szíven viselte, mintha csak az összes nehézségek megoldásával bízták volna meg. . . . De hát nem volt-e ő egy törvényhozó testületnek a tagja, s mint olyan minden ügyben illetékes? Szakadatlan praktikus kíváncsiságával, amelylyel mindenhez közeledett, ami új volt neki, ez alatt a tíz nap alatt csakugyan sokat tudott meg Rhatoreról és Gokral Seetarunról, s azért most abban a helyzetben volt, hogy Kettynek, aki még egészen újone volt, megmagyarázza minden titkát és eszdáját a zengző sikátoroknak, amelyeknek vastag homokjában csak tompán hangzottak az emberek és tevék léptei. A kiéhezett tigrisek fejedelmi menaszériájánál hosszabb ideig maradtak és elidőztek a két szelid vadász-leopardnál is, amelyek ásitovza és kaporászva pihenek a főkapu mellett lévő tanjájukon. És megmutatta neki a város nagy kapujának súlyos ajtaját is, amely látnyi tuskékkal volt kispékelve az elefánt, az eleven faltörő kos támadásai ellen.

Azután egész sor sötét boltba, bazárba vitte, amelyek oda voltak ékelve romladozó paloták közé, építőiket rég elfeledték már. Elmentek az elszórtan fekvő barakkokba, ahol a fantasztikusan kicsipott katonák nyüzsgésébe jutottak, akik a sok vásárról a puskaesővízbe aggatták. Megnézték Gokral Seetarun uralkodóinak a nagy templom árnyékában lévő mauzóleumát, ahol a gyermekek ajtatokodásukat végezték s ahol a simára esztorgályozott fekete bika Nolan ezredes

hivatali elődjének, egy kihívón energikus és rut yorkshirei urnak az olesó bronzszobrára meredt át. Végül megnézték a falakon kívül a lármas karavántanyát a három istenség kapuja előtt, ahonnan a tevék szikrázó kősotherhükkel indultak el a vasúthoz s ahol éjjel-nappal jártak-keltek a köpenybe burkolt lovasok, akiknek a nyelvét senki meg nem érthette s akik megfoghatatlan gyorsasággal jöttek át lovukon Sey-suhmírból, a fehér Nalon mögül.

Utközben alkalomadtán Topazról is kérdészködött Tarvin. Hogyan hagyta oda? Milyen a kedves város? Ketty emlékeztette rá, hogy hiszen három nappal 6 utána utazott el Topazból.

— Három nap! Három nap nagy idő egy fejlődő város életében!

— Én semmi változást nem figyeltem meg ez alatt a három nap alatt, — mondotta Ketty mosolyogva.

— Semmi változást? Hiszen Peters azt mondta, hogy éppen az elutazásom után következő napon akarja vendéglőjéhez a G. uton az alapozási munkálatokat megkezdeni, Parsons pedig új dinamópet vár a városi villamosműhöz. A Massachusetts uton a nivelláláshoz akartak fogni, huszonhárom holdas földemen pedig éppen aznap akarták az első fát ültetni. Kearney, a droguista, új kirakatablakot akart bevágtatni tükörüvegbe s éppenséggel nem lepne meg, ha az új levezékrények, amelyeket Maxim Meridanban megrendelt, még az elutazásod előtt érkeztek volna meg. Nem vettél észre semmit sem?

Ketty a fejét rázta.

— Ezeket a napokon egészen más dolgokkal törődtem Nick.

— Hm . . . nagyon szerettem volna tudni mindezt. De hát se baj . . . még sem lehet kívánni az olyan leánytól, hogy a maga dolgain kívül, még a várost javító munkálatokkal is bíbelődjék — jegyezte meg Tarvin mentegődzőleg. — Az asszonyok elvégre nincsenek erre te-

remtve . . . nekem ugyanakkor választási küzdelmet, különböző üzleteket és még egészen más dolgot kellett a fejemben és szívemben tartani. . . .

Ravaszul mosolygott rá Tarvin Kettyre, s a leány megfenyegette az újjával.

— Hja úgy, tilalmas téma. Jó, jó, hiszen okos akarok lenni. De ha valaki azt akarta volna, hogy semmit ne vegyek észre, annak ugyanelek korán kellett volna fölkelnie! Igaz, mit is szóltak szüled, amikor már komolyba ment a dolog?

— Ó kérék, ne beszélj erről!

— Amint parancsolod.

— Ha úgy néha éjjel hirtelen fölébrednek és anyámra gondolok, az valami borzasztó. . . . Csaknem azt hiszem, hogy legeslegutoljára hűtlenné tudtam volna lenni a zászlóhoz, ha valaki az igazi szót kimondja! vagy akár nem is az igazit. Így tartottam magamat, amikor a vonatra szálltam és utoljára istenhozzádot intettem nekik!

— Én számar! Mért is nem voltam ott! — sóhajtott Tarvin.

— Te nem mondhattad volna ki azt a szót Nick — felelte Ketty nyugodtan.

— Az apád igen, ezt akarod mondani. Igen, ha véletlenül más ember volna ő, akkor megtehetted és meg is tetted volna! Ha rágondolok, szeretném. . . .

— Ne szólj semmit atyám ellen! — felelte Ketty remegő ajakkal.

— Ó, én kedves gyermekem! — dunnyogta Tarvin, csak nagy nehezen uralkodván magán.

— Hisz azt nem akartam. . . . Mondd meg, ki ellen törjék ki . . . mert valakit meg kell átkoznom. Azután majd nyugodt leszek!

— Nick!

— Hát nem vagyok én éppen fatuskó! — dunnyogta Tarvin.

— Nem, csak nagyon, nagyon balga ember vagy!

Tarvin mosolygott.

— Nos te vagy az, aki korholsz engem! — jegyezte meg Tarvin.

(Folytatása következik)

† A virágok új betegségei. A Gyógyszerészeti Értesítő közli: Évről-évre új csapás sújtja Provence virágos mezőit, Cannes, Nizza, Antibes és más virág-tenyésztő városok telepeit, veszélyeztetve az igazi illatszergyártás alapját. Mult években az ibolya, most a szegfűvirág szenved valami eddig ismeretlen betegségben, mint a tenyésztők mondják: aszkorbán. A növény ellankad, sárgul és lassan kivész, de olyan tömegesen, hogy a telepek ez ideig aratása is veszélyeztetve van. Ha a növényt óvatosan kiemeljük a földből, gyökerét egészségesnek találjuk, csak a szár tövén jelentkező keskeny öv vall a betegségre. A szár egy része oly erősen meg van támadva, hogy valósággal megrohadt és csekély érintésre elszakad a gyökértől. Külön védekezési módot a betegség ellen nem lehet eddig ajánlani, már csak azért sem, mert az egészséges virágot a fertőzöttől megkülönböztetni nem lehet, de még a fejlődés első stádiumában sem lehet felismerni, mert a beteg virág is épp oly jól névekedik, mint az egészséges. A francia földművelésügyi miniszter most a francia illatszergyártás érdekében pályadíjat tűz ki a kérdés új tanulmányozására.

† A leghosszabb vasúti köhid. Ezt a hidat a pennsylvániai vasut építi Harrisbury mellett. Ez a hid egy 1874-ben épített vashid helyére jön s a leg-
több vasúti hiddal szemben benne a tulnyomó részben elnyomja az acét és vasat. Az új hidnak 3820 láb lesz a hossza és negyvenyolc heven lányi távolságra ívből fog állani. Négy sínpar huzódik majd rajta végig és két osztendő mulva átadják a forgalomnak.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

F. O. Annak a köszönésnek, amely mögött valamelyes elmélet van, nincsen semmi értéke. Vagyis, az ember sohasem törje a fejét azon, hogy illik-e a köszönés vagy nem illik. Mindig illik s mindig előre illik. Sietni kell vele. Ezen a téren van alkalom, hogy az ember lefözhesse a másikat az udvariaságban. A köszönés ugyanis nem is más, mint a szívéllyesség aktusa. Ebből következik azután a felelet az ön kérdéseire. Azok az urak, akik a hivatalban azt várják, hogy ön köszönjön nekik először, egyszerűen nem értik a köszönés lényegét s így meg kell tanítani őket rá. Erre pedig a legjobb mód az, hogy ön nagyon barátságosan és nagyon szívéllyesen köszön nekik először. Elvígére is nem azért köszön az ember, hogy visszaköszönjenek neki, hanem azért, mert igazán jó reggelt, vagy jó napot akar kívánni.

A katonatiszték irányában is ez a szabály. Ez alól tudniillik meg a katonatiszt sinos kivéve. Az pedig, hogy nincsenek egymásnak bemutatva s csak hivatalos érintkezésből ismerik egymást, nem változtat a dolgon. Jó napot lehet kívánni minden embernek s aki az ön jó kívánságát nem akarja elfogadni, az — csacsi. A csacsikon pedig mosolyog az ember.

Tsnitó 1. Állami felsőbb leányiskola (VI. Uj-utca 1.) Erzsébet felsőbb leányiskola (VI. Andrassy-ut 65.) városi felsőbb leányiskola (I. Iskolatér) IV. ker. városi felsőbb leányiskola (IV. Lipót-utca.) Neschitz-féle felsőbb leányiskola (VI. Andrassy-ut 34.) 2. Felvezetik. 3. Évről-évre a vallás- és közoktatásügyi miniszter határozza meg. Szegényeknek elengedik. 4. Az általános műveltségnek azt a fokát követelik, mely az előirt tananyag felfogásához szükséges s azonkívül határozott zenei felkészítést. Erről a felvételi vizsgán kell bizonyítást adni. 5. A tandíj az egyes tanszakok szerint 100—200 korona közt változik. 6. Igen, szegényeknek, ha szorgalmasan végeztek az első évet, a második évben elengedik a tandíjat. Beratási díj külön 10 korona. 7. A zongoratanárképző tanfolyam két évre terjed. 8. Beiratkozni szeptember 1—10 napjain lehet (VI. Andrassy-ut 67.)

A. K. Egyetlen tanácsunk csak az lehet, kérje meg protektorunk Wekerle Sándor közigazgatási bírósági elnököt, akkor minden megy. Különben a kérvény így is jó uton van. Ha tavaly előjegyzése vettek, alig hisszük, hogy az idén is megtagadják az engedélyt, hiszen nem is nyilvános, hanem magán-tanuló akar lenni. A létszám dolgában a miniszter már a napokban fog határozni.

W. Gy. Pétervársra. A betegsegítő-pénztárak maguk kezéik bevételeiket. A járulékokat a munkaadók tartozik levonni és a pénztárba beszoiglatni. Így van ez a mostani törvény szerint is, így tervezi a reform-tervezet is, azzal a különbséggel, hogy az új törvény szerint egy országos központi szövetség lesz, amelybe az összes pénztárak bevételeik 10%-át lesznek kötelesek beszoiglatni. Ezenfelül a költségvetéssel rendelkező kerületi pénztárak felülségeiket is be fogják szoziglatni a központba, amely abból fogja a deficitet pótlani támogatni. A pénztárak felügyeletére munkás-biztosítási hivatali szerveznek, amelynek — épp úgy, mint a központi szövetségnek — Budapest lesz a székhelye.

Fecel. Kívánságának — ószinte sajnálatunkra — nem tehetünk eleget.

G. Nagyvárad. 1. Szeptember 1—5. napjain vannak a beiratkozások. A beiratási és tandíjat a vallás- és közoktatásügyi miniszter évről-évre állapítja meg. A gimnázium igazgatóságánál megtudhatja majd a beiratkozásokról. Most nyaralnak a tanárok. 2. Felsőbb leányiskolák vannak Budapesten: az állami felsőbb leányiskola Uj-utca 1. sz. a., az Erzsébet felsőbb leányiskola VI., Andrassy-ut 65. sz. a., a városi felsőbb leányiskolák I., Iskola-téren és a IV., Lipót-utcában. Ezekben is a felvételi és tandíjat évről-évre állapítja meg a miniszter.

pp. or. 1. Okvetlenül középiskolai vagy kereskedelmi akadémiai érettségivel kell bírnia. 2. A pénzügyminiszter engedélyével 3—4 hónapig gyakor-nokoskodni kell valamely vámbivatalnál, akkor vámgyakornoki vizsgát tesz és fölétekzik. 3. Mint számgyakornok ív 800 korona fizetéssel kezd a államszolgálatot. Egy év múltán újra vizsgát kell tenni: az alsófoku vámvizsgát, azután előléphet vámtiszté, ellenőrré, vámszedővé. 4. Akarmelyik vámbivatalnál megkezdheti a gyakorlatot, ha már miniszteri engedélye van.

H. M. Sabác. Okoskodás helyes, de csak részben. Abban igaz van, hogy egy gentleman csak gentlemannel kártyázhatik, de az a következtetés már nem állhat meg, hogy mert a két gentleman egymással naponként kártyázik, szükségesen feleségeiknek, osaládjainak is érintkezniük kell egymással. Ez két különböző dolog, amely nem eshetik ugyan-azon elbírálás alá.

Iris. 1. A hivatalos Budapesti Közlönyben. 2. A keleti kereskedelmi akadémia elvégzését ajánljuk, amely a kereskedelmi konzuli pályára képesít. 3. Fényképezési Értesítő címmel Nyiregyháza is, Budapesten is jelenik meg egy újság, Fényképezési Szemle, Budapest, IV. Károly-utca 1. szám.

Debreceni. Meltóztassék ebben az ügyben közvetlenül a „Bosnisch-herzogovinische Landes-Regierung”-hoz, például Kukuljevich tanácsoshoz fordulni, vagy pedig a „Platz-Commando” valamelyik tisztjét megkeresni, aki mindenesetre szívesen fogja önt felvilágosítani. Magyar államtudományi államvizsgával, ha különben beszél a német, bosnyák és a török nyelvet, átélphet az ottani közigazgatáshoz. Akárhány ilyen átélés történt már.

J. A. P. R. J. Olvasson minél több jó könyvet és naponként újságot, azonkívül levelezzon sürűen néhány barátjával, akik jól beszélnek és írják a magyar nyelvet. Esetleg szerezz meg magának Hoffmann: A magyar helyesírás című művét, Megrendelheti 60 fillért a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Tuzér 137.600. 1. Folyamodjék az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz. A folyamodványhoz csatolni kell a születési, tanulmányi, szegénységi bizonyítványokat és a szülőik beleegyező nyilatkozatát. 2. Ha be tudja igazolni a szegénységét s a szülőinek vagyontalanságát hivatalos okiratokkal, államköltségen szolgálatát. 3. Államköltségen nem lehet, saját költségén igen.

B. D. Jász-Ápáti. Vácot, Zólyomban, Iglón, Sátoralja-Ujhegyen, Brassóban, Marosvásárhelyen, Aradon, Debrecenben, Kaposvárt, Nagy-Kanizsan, Nyitra, Zsolnán, Győröt, Szombathelyen, Szabadkan, Pancsován, Eszéken. Mindenütt az illetékes posta és táviratigazgatóságoknál kaphat prospektust a tanfolyamról.

A. sz. Szombathely. 1. Szeptember első felében. 2. Délélt is, délután is. 3. Érettségi bizonyítvány. 4. Félévenként két korona. 5. Bun Samu: Egyszerű és kettős könyvtelét és Bockor Károly egyetemi tanár könyvét. 6. Szegénységi és jeles érettségi alapján. 7. Születési és tanulmányi bizonyítványok. 8. Ha fölveszik, fizetik is.

Sz. P. Gradec. 1. A honvédelmi miniszterhez kell folyamodnia. 2. Mellékelni kell a születési bizonyítványát, a szülői beleegyezést és nyilatkozatot, hogy bevonulás esetén gondoskodnak az aszonymé etteig a gyermekek tenntartásáról s végül a katonakönyvtel. 3. Igen, szükséges. 4. Attól függ, mivel indokolja meg a házasság sürűs szükségességét. 5. Engedélyt mashonnan nem kell kérnie. 6. Indokolás nélkül semmi esetre sem kaphja meg az engedélyt.

S. E. 1. Sarah Bernhardt igenis zsidó származású. 2. Nem az első, de az elsősk közé tartozik. 3. Körülbelül 20—30 ezer forint. 4. Fűredi: Közhasznú idegen szótár, ára 2 korona. Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

Sch. V. Nagy-Bajom. 1. Nagy Miklós. 2. Uj Idők. 3. Tengerészeti iskola Fiumában van. Felvételi feltételek: beöltött 13 éves kor, testi alkalmatlanság, különösen erős látóképesség és a gimnázium vagy real négy alsó osztályának sikeres elvégzése.

Egyik előfizető. Meltóztassék ezírant a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz fordulni. A folyamodványra 1 koronás bélyeg kell.

D. S. Budapest. Meltóztassék a leányt az Angol-kisasszonyokhoz (IV., Lipót-utca.) vagy a Sacri-Coeur intézetbe (VII., Istvan-ut) beadni. Mind a kettő azonban igen drága intézet.

Hesvi előfizető fia. Szeptember 1—12 napjain lesznek a beiratások. 2. Félévenként 60 korona. 3. 600—800 koronába. 4. A mérnöki pálya. 5. Jeles érettségi és szegénységi bizonyítvány.

K. I. Budapest. Rendes és szabályszerű számítás szerint: 488.

A. A. Komárom. Nem elég világos a kérdése, nem értjük, ha megírja, mit kíván tudni, szívesen válaszolunk.

135 734. sz. előfizető. Győr. Augusztus 25-ig adandók be VIII. Luther-utca 3. sz. alatt.

Eszajogász. 1. Egészen a miniszterelőt függ, megadja-e az ösztöndíjat önkéntességre idejére is, vagy sem. 2. Igen, beszámítják. 3. Remélheti.

S. L. 100 Köszönjük a szíves elismerést. Az adatokat alkalmilag felhasználjuk.

K. F. M. Csusza. Kívánsága értelmében eljár-tunk aláírtuk az ívre az ön nevét is.

Tengerész. Ha megfelelő testi fejlettséggel bír, tizenhat éves korában már fölvetelre jelentkezhetik a pójai tengerészeti parancsnokságnál, fölitéve, hogy a szülői is beleegyezésüket adják, hogy ezt a pályát választhassa. Tiszt nem lehet, csak altiszt. Azoknak, akik a tengerészeti pályára akarják magukat kiképezni, már korra ifúságukban kell megkezdniök szaktanulmányaikat a fiumei haditengerészeti akadémian.

Kivánsól bakfi. Elvégezheti ezt maga is, ha a Budapesti Napló kiadóhivatalától meghozatja tavalyi almanachunk első füzétét, amelyben a grafológia tudománya részletesen van ismertetve.

L. S. Budapest. Nagyon alkalmas és ajánlatos rendszer. Mi sem adhatunk volna jobb tanácsot. A könyv ára 12 korona. Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Cs. L. A. Wodianer-féle könyvkereskedésben (Andrassy-ut 21.) különféle olyan könyvet rendelhet meg. Az árak is különbözök.

Többeknek. A londoni Magyar-Egyesület címe: Austro-Hungarian Aid-Society London, W. C. Russell-street Corner Museum street.

E. M. Siklós. Ügyvédre bizza az ügyét, az majd keresztülviszi az elvást.

R. S. Kassa. Szíves ajánlatát — ószinte sajnálatunkra — nem fogadjatjuk el.

oz. I. Meltóztassék beküldeni. Ha megfelelő lapunknak, közöljük.

J. P. Abauj-Szántó. Megírtuk már, hogy azokat a könyveket a Budapesti Napló kiadóhivatalánál is megrendelheti.

Esztergom. Igaza lehet, de mi úgy tudjuk, hogy az ünnep szép volt és harmonikus.

Somogyi előfizető. A millenáris ünnepek alatt, 1896. évben nyitottak meg.

Szorgalmas. VIII. József-körút 6.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Kézfalg Hítelbank 3/4%-os 500 frankos kölcsönök tervszerű első kisorsolása szeptember 1-én délelött 10 órakor lesz a bank helyiségeiben.

Kereskedelmi szaktudósító Németországban. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter Hoór Lajos miniszteri titkár ma szaktudósítóit megbízással Berlinbe kiküldte. Működési területe: Északnémetország és Szászország.

Kiállítás Kolozsvárt. Az erdélyi gazdasági egy-
zet állattenyésztési és állattudományi szakosztálya Kolozsvártól 1900. augusztus 31-től szeptember hó 3-áig, tenyészkiállítást és tenyészállatvásárt s ezzel kapcsolatban gazdasági gépeket, szerszámokat, kelléket, anyagokat, terményeket s termékeket is bemutató kiállítást rendez. A kiállítás helye Kolozsvárt, a lövölde nyári mulató esarnok és annak kertje. Kiállítanak mindennemű gazdasági gépek, eszközök, szerszámok, kellékek, anyagok, termények és termékek.

Kombinált hajózási és vasúti forgalom. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy f. é. szeptember hó 1-től a fenti forgalomban érvényes: I. kivételes díjszabáshoz (Bajországgal való forgalom) III. pótlék. II. kivételes díjszabáshoz (Délnémetországgal való forgalom) I. pótlék, III. kivételes díjszabáshoz (Lindau és voralbergi állomásokkal való forgalom) I. pótlék és IV. kivételes díjszabáshoz (Svájccal való forgalom) I. pótlék jelenik meg. E pótlékok a díjtételek módosítását és kiegészítést tartalmazzák.

Fizetéképtelenségek. Herz és Társa zágrábi fakereskedő képtelen volt előt előt esőbe jutott. Az aktívák 700,000 koronát tesznek ki, a passzívák 1,307,000 koronára ragnak. — Weiss Zsigmond bécsi gyarmatára kereskedő cég hatvan napi moratóriumot kért hitelezőitől. A passzívák 320,000 koronát tesznek ki.

Szeszület. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Két hét mulva vége a régi termelési évadnak, ezen idő alatt változások nem igen várhatók, itt az ideje tehát, hogy az új campagne esélyeivel foglalkozzunk. A prognózis körülbelül ez: szeptember hóban nem igen várható árcsökkenés, mert a mezőgazdasági szeszgyárak — nyersanyag hiányában — ez idén később indítják meg az üzemet, mint az előbbi években. A további hónapokban azonban, — tekintve a fenyos burgonya- és tengeri-terméskulátásokat — az árak 1—2 koronával olcsóbbodhatnak. Nagyobb árcsökkenés azonban teljesen ki van zárva.

Jegyzetek: nyersszesz finomított részére: 40—40.50, finomított szesz nyagban 116.50—117.—, kisebb mennyiségben 117.50—118.—, denaturált szesz nyagban 36.——36.50, kicsiben 37.——38.— koronával helyben.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Utolsó jelentésünk óta nem állott be változás, az árak szilárdak. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 47.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 42.— korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 40.— korona. I. Standard petroleum 40.— korona. Amerikai csaszárolaj ottani finomítás 60.— korona. Amerikai csaszárolaj beöltött finomítás 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett, levonás nélkül értendők. Kékgalic I. vasmentes 67.— korona. Zöldgalic 8.— korona, carbolineum I. 17.— korona, carbolineum II. 15.— korona.

Terpentinolaj. (Kaimar Sándor cég jelentése a Budapesti Napló részére.) A londoni piacon lanya irányzat kapott lábra, mert a nagy amerikai hozatásokkal csekély vételkedy áll szemben. Oroszországból

is a kínálókat egyre sürögősebbek, amiért is árcsökkenés nincs kizárva. Mai nagybani jegyzések 60—60.50 korona, 100 kilogrammra, ingyen hordóban, készpénz fizetésre, ab Budapest. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása a Budapesti Napló részére.) Nagyjában a múlt heti színvonalon fogott az üzlet. *Ószi borsó*, melynek jó vetőmagnak való minőségéért 8—8 1/4 forintot jegyezték, változatlanul maradt és nagyon élénk is volt az ebbeli forgalom. *Ószi búkkönyre*. Az ebbeli üzlet élénk és kellemes volt. *Ebör heremagra* és *szászos búkkönyre* meglehetősen mennyiségű rendelés érkezett. *Lucerna* magnak aránylag jó kelete volt. A *vörös löherre* vonatkozó hírek Amerikából még kedvezőlenebbül hangzanak, mint eddig, az áremelkedés még távol sem tekinthető befejezettnek. *Olaszországból* érkező hírek szerint az ottani lucerna és löher termései semmi bizonyosságot sem lehet még mondani, a tartós aszály miatt előreláthatólag szűk termés lesz.

Szesszárak. A kontingens nyersszessz ára Budapesti 40.50 korona pénzben, 41.— korona áruban. *Bécsben* a nyersszessz ára 44.20 korona pénzben 44.60 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1349 db juh, — kecske. Jegyzett árak: *Elsőrendű nyírott ürü* 48 f.-től 50 f.-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy 43 k.-től 48 k.-ig páronként, középminőségű ürü (nyírott) 43 f.-től 46 f.-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy 34 k.-től 42 k.-ig páronként, angol keresztelés anyajuhok — f.-től 42 f.-ig, kiv. — f.-től — f.-ig, (középminőségű) gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy — k.-től — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként 31 1/2—33 korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok — koronáig, páronként — korona, kecskék — korona páronként. A vásár lefolyása kevesebb vevő részvétele mellett lanya volt.

Borjuvásár. 1900. évi augusztus hó 21-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: *Belföldi élő borju* 616 drb, leült borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, növendék marha 30 darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab. *Arjegyzés* azonos tételékből: *Arjegyzések.* *Belföldi élő borju* —64—78 f.-ig, l. r. 80—90 f.-ig, kivételesen — f. 1 kilonként, leült borju f.-ig, l. r. — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. *Bécsi élő borju* — f.-ig, Növendék marha 43—48 f.-ig, l. r. 50 f.-ig, 1 kilonként, silányabb — f.-ig. *Bárány élő* — k., leült bárány — k., kivételesen ar — k.-ig páronként. *Kecske* — k.-től — k.-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1900. évi aug. 21. Kiszlet 197 darab. Elkészített 435 darab. Összesen: 632 darab. — Eladatott 529 darab. Maradt 103 darab. — *Napi árak:* 120—130 kgr. sulyban 88—98 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 96—100 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 96—100 k.-ig. *Oreg nehéz páronként* 400—500 kilos 84—90 koronáig. *Malac* —76 korona 100 kilonként. A vásár élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárocsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek: 10780 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3604 darab fiatal sertést, 6538 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10142 darabot. Lanya.

Jegyzések: kg-ként élő sulyban (a fogasztási adót nem számítva) első rendű sertés 86—88 fillér, kivételesen — filléren, középminőségű sertés 79—85 fillér, könnyű sertés 72—78 fillér, fiatal sertés 68—88 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 21.

A buza-üzlet lanya irányzattal nyílt meg. A malmok kezdetben mérsékelt, később azonban élénken vásároltak. Forgalmomba került 30,000 métermáza buza, nagyjából vaggonáru, néhány fillérrel alacsonyabb áron. Rozsban az irányzat nyugodt volt. Forgalmomba került 1700 métermáza rozs.

Eladatott:

Új buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79.2 k. 7 K. 82 1/2 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 72 1/2 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 82 1/2 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 2100 mm. 78.6 k. 7 K. 82 1/2 f., 120 mm. 78.5 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78.3 k. 7 K. 60 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 77.5 k. 7 K. 72 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 72 1/2 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 57 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 67 1/2 f., 600 mm. 77.8 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 350 mm. 77.2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 67 1/2 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76.7 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76.5 k.

7 K. 47 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 47 1/2 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 45 f., 800 mm. 74 k. 7 K. 45 f.

Fehérmegyevidéki: 200 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 250 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Pest megyevidéki: 100 mm. 81 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79.5 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79.2 k. 7 K. 82 1/2 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 77 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 800 mm. 77.5 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 79.5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 78.5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78.2 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 78.9 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 77.4 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 75.7 k. 7 K. 50 f.

Bácskai: 200 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 74.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 30 f., 850 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 1400 mm. 74.8 k. 7 K. 52 1/2 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 55 f.

Bajai: 1300 mm. 75.2 k. 7 K. 45 f., 620 mm. 74.5 k. 7 K. 40 f.

Szerbiai (6): 3000 mm. 76.4 k. 6 K. 90 f., 1000 mm. 76 k. 6 K. 95 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 600 mm. 7 K. 05 f., 800 mm. (6) 6 K. 50 f., 200 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 85 f.

Árpa: 500 mm. 5 K. 92 1/2 f.

Készpénzfizetés mellett.
A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

E z e s a	kilós	100 kilogramm ár		100 szög mm ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
iszavidéki	6	7.20	7.30	7.70	7.85
"	7	7.25	7.35	7.80	7.95
"	8	7.30	7.40	8.10	8.25
"	9	7.35	7.45	8.20	8.35
fehérmegyeyel	6	7.15	7.25	7.70	7.85
"	7	7.20	7.30	7.80	7.95
"	8	7.25	7.35	8.00	8.15
"	9	7.30	7.40	8.10	8.25
pestvidéki	6	7.10	7.20	7.60	7.75
"	7	7.15	7.25	7.70	7.85
"	8	7.20	7.30	7.80	7.95
"	9	7.25	7.35	7.90	8.05
bácskai	6	7.10	7.20	7.60	7.75
"	7	7.15	7.25	7.70	7.85
"	8	7.20	7.30	7.80	7.95
"	9	7.25	7.35	7.90	8.05

Egyéb gabonafajták	kilós	100 kilogramm ár	
		100	8-ig
Rozs	6	7.00	7.10
Árpa	6	6.00	6.10
Zab	6	5.00	5.10
Tengeri	6	6.00	6.10
Repece	6	13.00	14.00
Köles	6	—	—

A határvidéki üzlet folyamán a következő kitések történtek:
Buza októberre . . . 7.60—7.67—7.65—7.66
Buza áprilisra . . . 7.97—8.03—8.01—8.02
Rozs októberre . . . 7.03—7.08—7.04—7.09
Zab októberre . . . 5.33—5.32—5.34
Tengeri augusztusra . . . 6.15—6.17—
Tengeri májusra (1901.) 4.91—4.92—4.89
Repece augusztusra . . . —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:
Buza októberre . . . 7.67 pénz 7.68 áru
Buza áprilisra . . . 8.03 " 8.04 "
Rozs októberre . . . 7.08 " 7.09 "
Zab októberre . . . 5.37 " 5.38 "
Tengeri augusztusra . . . 6.18 " 6.19 "
Tengeri szeptemberre . . . 6.08 " 6.09 "
Tengeri májusra (1901.) . . . 4.90 " 4.91 "
Repece augusztusra . . . 14.00 " 14.50 "

Délután fél 5 órákor zárul:
Buza októberre . . . 7.70—7.71
Buza áprilisra . . . 8.05—8.06
Rozs októberre . . . 7.09—7.10
Tengeri augusztusra . . . 6.20—6.21
Tengeri májusra (1901.) . . . 4.91—4.92
Zab októberre . . . 5.33—5.34
Repece augusztusra . . . —

A budapesti értéktözsde.

Tejles üzlettelenség honolt a mai előtözsden s csaknem árfolyamok nélkül zárult az előtözsde. A megfigyelt árfolyamok, bécsi gyengébb jegyzések befolyása alatt, inkább alacsonyabbaknak voltak mondhatók, főleg államvasutak, melyek a legutolsó zárlathoz képest csaknem 4—5 koronával esőkentek. A helyi piac teljesen üzletlen volt. A déli tözsden is kevés élénkséget voltunk képesek észlelni. Gyenge emelkedés mellett az irányzat csaknem változatlan maradt. A helyi piac teljesen el volt hanyagolva. A valutapiac változatlan.

Az előtözsde: gyenge.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény —, —, Osztrák hitelrészvény 661.75—663.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 651.—654.—, korona.
A déli tözsde: változatlan.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 680.—681.—, Osztrák hitelrészvény 661.—663.—, Osztrák-magyar államvasut 651.—653.—, Közüti vasut 595.—596.50 Rimamurányi részvény 514.—514.50 korona.
Forgalomba került: Budapesti Bank-egyesület részvény-társaság 178.—, Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvény 1390 korona árfolyammal, Utöltözsde. A 4 órai zárlatkor maradt:
Osztrák hitelrészvény 663.—, Magyar hitelrészvény 681.50, Leszámitoló bank részvény 451.—, Rimamurányi vasmű részvény 514.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 651.50, Közüti vaspálya részvény 596.—, Villamos vasut 289.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

I. Államadósság.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Aranyárjárdék 4 1/2%	98.75	100 kor.-kint	100
Koronárjárdék 4 1/2%	97.75	100 kor.-kint	100
Keleti vasut kötvények 5%	97.50	Magyar nyelvénykölcsön 100 K	167.75
Államvasuti aranykölcsön 4 1/2%	100.00	Magyar rendelőkönyv 4 1/2%	98.—
Államvasuti előtöltés 4 1/2%	99.00	Horv.-slav. földh. részvény 4 1/2%	98.50
Vasárnapkölcsön 5%	77.50	Magyar földh. részvény 4 1/2%	98.50
Magyar nyelvénykölcsön 4 1/2%	168.50	Tiszai sorjegy 4 1/2%	139.—

II. Más kölcsönök.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Egyes. papirtárjárdék 4 1/2%	97.50	Koronárjárdék 4 1/2%	97.—
Egyes. aranyárjárdék 4 1/2%	97.50	1864-as sorjegy 4 1/2%	132.—
Aranyárjárdék 4 1/2%	97.50	1866-as sorj. (1000 K) 4 1/2%	131.70
Aranyárjárdék 4 1/2%	97.—	1864-as sorjegy	139.—

c) Idegen Államadósság.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Bolgár vasut kölcsön 4 1/2%	70.50	Ezerb 100 frankos sorjegy 2 1/2%	76.—

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Bélvárosi takarékpénztár 4 1/2%	98.—	Budapesti fővárosi községi kölcsön 4 1/2%	92.—
Egyes. fűtő közp. közs. zálogl. 4 1/2%	98.—	Temes-berényi községi 4 1/2%	91.—
Egyes. fűtő közp. zálogl. 4 1/2%	91.—	Budapesti fővárosi községi 4 1/2%	92.—
Közbiztosítók zálogl. 4 1/2%	101.50	Temes-berényi községi 4 1/2%	91.—
Közbiztosítók zálogl. 4 1/2%	101.50	Budapesti fővárosi községi 4 1/2%	92.—
M. agrár és föld. bank zálogl. 4 1/2%	10.50	Temes-berényi községi 4 1/2%	91.—
M. agrár és föld. bank zálogl. 4 1/2%	98.—	Budapesti fővárosi községi 4 1/2%	92.—
Földhiteltörleszt. zálogl. 4 1/2%	99.50	Községi községi községi 4 1/2%	91.—
Földhiteltörleszt. zálogl. 4 1/2%	11.50	Községi községi községi 4 1/2%	91.—
Földhiteltörleszt. zálogl. 4 1/2%	60.50	Községi községi községi 4 1/2%	91.—
Nevelési és szociális községi 4 1/2%	95.—	Házai társ. közs. közs. 4 1/2%	92.76
Helyi érdekek vasuti községi 4 1/2%	10.—	Házai társ. közs. közs. 4 1/2%	92.76
Helyi érdekek vasuti községi 4 1/2%	10.—	Házai társ. közs. közs. 4 1/2%	92.76
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	101.—	Községi községi községi 4 1/2%	92.76
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	98.—	Községi községi községi 4 1/2%	92.76
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	94.—	Községi községi községi 4 1/2%	92.76
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	100.—	Községi községi községi 4 1/2%	92.76
Jelzálogbank zálogl. 4 1/2%	97.25	Községi községi községi 4 1/2%	92.76

IV. Elsőbbségi kötvények.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Adria elsőbbségi kötvény 4 1/2%	97.—	Folyamlatos és tengerhajózási 4 1/2%	99.—
Közüti vasut 4 1/2%	92.50	Magyar-galliciai 104.—	105.—
Budapest-pesti vasut 4 1/2%	91.—	Beruházás kölcsön ar. 4 1/2%	100.25
Kassa-óderbergi 1880. értel. 4 1/2%	13.—	Kassa-óderbergi 1881. értel. 4 1/2%	13.—

V. Bankok részvényei.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Bankjegyesület	178.—	Kereskedelmi részvénytársaság	406.—
Élel. m. iparbank	220.—	Magyar társ. közs. jelzálogbank	956.—
Fővárosi bank r. t.	168.—	Osztrák-magyar bank	1706.—
Házai bank	217.—	Kereskedelmi bank	3070.—
Horvát-szlavon jelzálogbank	210.—		

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Bélvárosi	203.—	Egyes. fővárosi	2180.—
III. kerületi	210.—	Országos központi	1880.—
— részvénytársaság	150.—	Pesti házai	10000.—
Budapesti társ. és zálogl. r. társ.	413.—		

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Bécsi biztosító társ.	400.—	Fonctör.	183.—
Bécsi élet- és balesetbiztosítótárs.	580.—	M. ág. és vizsontb.	226.—
Élel. magy. állal.	320.—	Nemzeti baleset	176.—
		Pannónia vizsontb.	1100.—

VIII. Gőzmalomok.

Magyar Államadósság.		Osztrák Államadósság.	
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Concordia	450.—	Hengermalom	940.—
Élel. budapesti	590.—	Magy. társ. közs. jelzálogbank	480.—
Erzsébeti	450.—	Victoria	254.—
Lujza	350.—		

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Magyar Államadósság.</	
------------------------	--

X. Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Budaörsi gépgyár, Danubius, etc.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Athenaeum, Franklin, Kosmos.

XII. Kétféle vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Alpi wagn.-ésföld., Bepüti villamos.

XIII. Kézfekedési vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Adria tengherd., Bepüti villamos.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Bealika, Bepüti földh., etc.

XV. Pénzmekek.

Table with 3 columns: Company name, price, and change. Includes Vert arany, 10 frankos arany.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table with 3 columns: City, price, and change. Includes Amsterdam, London, Német piac.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremeg: lucerna magyar korona, vörös aprószemű korona, vörös erdői korona, vörös bányási korona, középsemű korona, nagyszemű korona, Disznózsír: budapesti 56,50-57, korona, vidéki korona, Táblaszalonna: légszáritott vidéki korona, városi 4 darabos 46,50-47, korona, 3 darabos 50,50-51, korona, füstölt korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség korona, 120 darabos korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona, Szilvaiz: szilvóniai korona, szerbiai 18,18-18,50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén tartott a barátságos hangulat.

A déli tőzsdén azonban már üzletlenn.

Zárlat tartott.

Bécs, aug. 21. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 115,20. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 139,00. Magyar vasúti kölesön esztiben 93,10. Magyar keleti vasúti állami költény 116,20. Magyar leszámított és pénzváltóbank 450. Rimamurányi vasműrészvény 511,00. Magyar koronaárjárdék 90,50. 4% os Magyar földterem. kötvény 90,75. Magyar hitelbank részvény 682,00. Magyar nyveremény kölesön sorsjegy 155,50. Kassa-odobergi vasúti részvény 349,00. Magyar kereskedelmi bank.

Bécs, aug. 21. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 97,60. 4% os osztrák aranyjárdék 118,65. 1860-iki sorsjegy 133,50. Osztrák hitelsorsjegy 384,00. Angol-osztrák bank 276,50. Bécsi bankjegyzület 492,00. Osztrák-magyar bank 1792. Déli vasút 113,00. Dunagőzhajózási részvény 765,00. Dohányrészvény 236,50. Császári és királyi arany 114,46. Német bankváltók 118,22. 4% os eszt. járdék 97,20. Osztrák koronaárjárdék 97,75. 1864-iki sorsjegy 193,00. Osztrák hitelintézeti részvény 663,00. Unionbank 551,00. Osztrák Länderbank 415,00. Osztrák-magyar államvasút 650,50. Elbavölgyi vasút 469,00. Alpesi bányarészvény 451,50. 20 frankos arany 19,30. Londoni váltóár 242,15. Bécsi Tramway Lít A. Bécsi Tramway Lít B. Lípót kohó. Az irányzat csendes.

Bécs, aug. 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánöröklésben a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelsorsjegy 662,75. Magyar hitelsorsjegy 683,00. Angol-Osztrák bank 276,50. Bécsi bank egyesület 492,00. Union bank 550,00. Länderbank 415,00. Osztrák-magyar államvasút részvény 651,00. Lombard 110,50. Elbavölgyi vasút 460,00. Északnyugati vasút részv. 452,00. Dohányrészvény 237,00. Rimamurányi vasmű 512,00. Alpesi bányarészvény 451,50. Májusi járdék 97,65. Magyar koronaárjárdék 90,50. Török sorsjegy 106,50. Német birodalmi mária 118,30. Napoleon d'or 19,30.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 21. (Záróliki tudósítás.) A tőzsde megnyitáskor kohó- és bányarészvényekben vezetett eladások nyomtak az irányzatot. A harpeni bányarészvénytársaság július havi kimutatását is kevésbé kedvezően ítélték meg az előző havi kimutatással szemben. Bankok ártárak. Nemzetközi járdékok Párisra szállandak. Olaszok Londonra élnek, olasz vasutak emelkedtek. Hitelsorsjegyek csöndesek, mert a tőzsde a hitelezetet mai fái évi

mérlegét várta be. Később az egész vonalon nagyon csöndes volt a hangulat és az árfolyamok nem változtak. Magánleszármított kamatláb 4%. Zárlati győzelem.

Berlin, augusztus 21. (Záróliki tudósítás.) Papírjárdék 4% osztárk aranyjárdék 98,40. Elbavölgyi vasút 138,10. Magyar koronaárjárdék 90,30. Osztrák-magyar államvasút 138,10. Kassa-odobergi vasút 349,00. Bécsi váltóár 84,45. Magyar vasúti beruházási kölesön 161,00. Alpesi bányarészvény 451,50. Disconto-Commandit 174,50. Általános villamosítási Edison 299,75. Geislerbank 190,25. Laura-kohó 203,40. 4% osztárk aranyjárdék 96,50. 4% osztárk aranyjárdék 93,10. Osztrák hitelsorsjegy 230,50. Déli vasút 25,50. Károly Lajos vasút 21,00. Orosz bankjegy 219,30. 4% osztárk aranyjárdék 96,10. Török dohányrészvény 219,30. 4% osztárk aranyjárdék 96,10. Magyar hitelbank 492,00. Dynamit Trust 140,90. Harpeni 178,25. Az irányzat gyenge.

Berlin, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 98,10. Magyar koronaárjárdék 90,30. Osztrák hitelsorsjegy 208,50. Osztrák-magyar államvasút 138,10. Déli vasút 25,50. Eszkalyugati vasút 216,30. Elbavölgyi vasút 138,10. Orosz bankjegy közönség. Buschtchradri. Orosz bankjegy (Ultimo) Lombard.

Hamburg, augusztus 21. (Záróliki tudósítás.) 4% osztárk aranyjárdék 96,30. 1860. sorsjegy 133,15. 1861 vasút 25,25. 4% osztárk aranyjárdék 98,90. Osztrák hitelsorsjegy 206,50. Osztrák-magyar államvasút 138,10. Olasz járdék 94,00. 4% osztárk aranyjárdék 96,15. Az irányzat csendes.

Frankfurt, augusztus 21. (Záróliki tudósítás.) Papírjárdék 4% osztárk aranyjárdék 98,45. Magyar koronaárjárdék 90,50. Osztrák-magyar bank 121,10. Déli vasút 25,50. Elbavölgyi vasút 138,10. Londoni váltóár 204,55. Bécsi bankjegyzület 123,40. Villamos részvény 126,00. 3% osztárk aranyjárdék 77,30. 4% osztárk aranyjárdék 96,45. 4% osztárk aranyjárdék 96,20. Osztrák hitelsorsjegy 206,50. Osztrák-magyar államvasút 138,30. Északnyugati vasút 112,00. Bécsi váltóár 84,25. Párisi váltóár 81,30. Unionbank. Alpesi bányarészvény 224,00. Az irányzat megegyezett.

Frankfurt, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelsorsjegy 206,75. Osztrák-magyar államvasút 138,90. Déli vasút 25,50. Osztrák aranyjárdék 96,10. Olasz járdék 94,00. Laura-kohó 203,40. Harpeni 178,25. Disconto 171,30. Alpesi bányarészvény 224,00. Az irányzat szilárd.

Páris, augusztus 21. (Záróliki tudósítás.) Osztrák-magyar államvasút 689,00. 4% osztárk aranyjárdék 98,50. Osztrák Länderbank 415,00. 3% osztárk aranyjárdék 100,55. Ottomanbank 534,00. 3% osztárk aranyjárdék 120,20. Alpesi bányarészvény 451,50. Déli vasút 25,50. Magyar aranyjárdék 97,00. Párisi bankrészvény 1118,00. Olasz járdék 93,90. Francia törleszt. járdék 90,00. Osztrák földhitelintézeti részvény 663,00. Török dohányrészvény 316,00. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 21. A sertésüzlet irányzata csöndes. A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felel súlyban) 96-97 fillérig. Oreg közép (páronként 370-340 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felel súlyban) 96-97 fillérig. Fialat közép (páronként 251-220 kilogrammra terjedő súlyban) 95-96 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammra terjedő súlyban) 96-98 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 250 kilogrammon felel súlyban) krajcárig. Közép (páronként 240-260 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 250 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. Közép (páronként 240-260 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. IV. Romániai eredetű: Nehéz (páronként 250 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. Közép (páronként 240-260 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. V. Közép (páronként 240-260 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. VI. Könnyű (páronként 240 kilogrammra terjedő súlyban) krajcárig. Sertésárak: 1900. aug. 18. napján felkészlet 39.439 darab, 1900. aug. 19-20. napján felkészlet 1055 darab, 1900. augusztus 19-20. napján elszállított 548 darab, 1900. aug. 21. napjára maradt felkészletben 39.248 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Augusztus 19.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Diószegi Győző margittai járásbírói joggyakorlatot a tenkei járásbíróhoz ajgelyözve, Tölgyesi Ferenc miskolci királyi törvényszéki írnokot a szepesi járásbíróhoz segédlelkekönyv-vezetővé; a szegedi fogórsz Nesly Ilés nagykendai, Kiss Ferenc újvidéki, Szép Antal zombori és Bodnár Gábor szabadi törvényszéki foghőzrőmestereket az altisztek részére megállapított fizetés első fokozatába, Vidákovics Pál újvidéki, Kmety Sámuel szabadi és Mikity Antal nagybeszerkeleti törvényszéki foghőzrőmestereket pedig az altisztek részére megállapított fizetés második fokozatába; a debreceni fogórsz Kerékes Imre nagy-bányai királyi járásbírói foghőzrűt a szatmári ügyészséghez III. oszt. hivataloslag nevezte ki.

Nemmagyarországi. Kiskörmök Berkovits Oleg nyiregyházi illetőségű ugyanottani lakos vezetőnekévé Riborra, Piek Zsigmond nagyraottani illetőségű ugyanottani lakos vezetőnekévé Pajpora kért átválttatása belügyminiszteri rendelkezéssel megengedtet.

Feljegyzések. Ellenőr a nagy-nyevdi adóhivatalnál 14 nap alatt. Aljegyző a verseci járásbírósnál 2 hét alatt. Albíró a szilagy-somlyói járásbírósnál 2 hét alatt. Gyakornok a decsi pénzügyigazgatóságnál 4 hét alatt. Közjegyző Körösánban 3 hét alatt. Aljegyző a sümegi járásbírósnál 2 hét alatt. Hivatalosok az ungvári pénzügyigazgatóságnál október 10-ig. Adólistát a tamási adóhivatalnál 2 hét alatt. Szolga a budapesti II. belügyigazgatási klinikán szeptember 15-ig. Számantácsos a zombori pénzügyigazgatóságnál két hét alatt.

Napirend.

Napirend. Szerda, augusztus 22. - Római katolikus: Timot v. - Protestáns: Filibert. - Görög-ortodox: augusztus 9. Mátyas apost. - Zsidó: Ab. 47. - Nap 4 óra 40 percek. - Nyugozók 9 óra 43 percek. - A hold két óra 5 percek fölül. - Nyugszik 4 óra 26 percek fölül.

A horvát miniszter fogad u. d. 4-5 óráig. Nyári levelezégek VII. napja kezdete délután 3 órakor. Az ügyel-árbálopólati villamos vasút műszaki felülvizsgálata.

A magyar általános hitelbank felővi mérlegének közzététele a tőzsdén. Az osztályosjárdék V. osztályának huzása délelőtt 9 órakor a Fővárosi Vigadó kisterében.

Nemzeti Múzeum. Keptár, nyitva reggel 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépti díj mellett megtekinthető.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Szabadalmi Levéltár (Erzsébet-körút 13.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyitva délelőtt 9-1 óráig és délután 2-5 óráig. Hivatalsok: Képzésügyi (II. Széplő-utca) nyitva délelőtt 10-1 óráig.

Kézfekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-1 óráig és délután 3-5 óráig.

Földtani múzeum (Stófia-ut 14.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Belépti díj 1 korona.

Nyitva délelőtt 9 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Keresztút 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-5 óráig délután 2 óráig. Tűzoltó-osztály és Kereskedelmi szakbizottság: VII. kerület, Keresztút 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintátr és kereskedelmértémetni együttemény, továbbá a nemzetközi kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi területen iparszerzőkben nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, augusztus 21.

Az atlanti depresszió Angliát és Norvégiát borítja és lassan északnyugat felé húzódik és egy másik depresszió a kontinens délkeleti határait érinti. A maximum Finnországot és Közép-Oroszországot egy részét borítja.

Az idő európaszerte jobbra szaraz, a depresszió mentén is csak elvett esett és a hőmérséklet sem változott. Zivatarok az Adria és a Nord See környékén voltak.

Nálunk az idő - kivéve a ma reggeli szórnyos gyenge esőket az ország északnyugati felében - általában száraz és tulnyomóan felhőtlen. Távoli zivatar (villámok) csak Pécs jelentett.

Küldés: Tulnyomóan száraz és meleg idő várható, legfeljebb az ország nyugati felében kevés esővel (zivatar).

Vizálla.

Table with 4 columns: Location, Aug. 21. (m), Aug. 22. (m), Aug. 21. (m), Aug. 22. (m). Lists various locations like Inn, Duna, Passau, Linz, Bacs, Pozsony, Komárom, Budapest, Pécs, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Szolnok, Zalaegerszeg, Szeged, Török-Bécs, Tttal, Ondova, Bártfa, Topolya, Bodrog, Zemplén, Sajó, Zala, Hernád, H-Németh, Bereitő, Csáca, Körös, Csáca, N-Várd, Balványos, Tenke, Gombos, Horesgát, Békás, Gyoma, Gy-Fehérvár, Branyicska, Sorbósn, Arad, Mácó, H-Németh, H-Németh, Kiszó, Temesvár, Beaskerek.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legnépszerűbb idő alatt biztos sikerrel fertőzést és nőknél: hüvelygyógyászat, hólyaggyógyászat, bajkórak sebeket, szpilitis, ennek következményeit, makacs bőrbajok és az üfertőzéstől támadt idegfelgőseket.

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregbber egyenként. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra ingyenesen.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarkán, II. emelet).

Bejárát a lépcsőnél. Külön vártermek. Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

ANTISEPTICUS Hölgy-óvszer. Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemű gyöngédellen gumi és spongya cirket, 1 doboz (12 db) pontos használati utással 3 korona. - 3 kor. 00 ill. előleges beklidése mellett bormentve. Gyors és diszkret szétküldés. Kapható a feltalálónál: László József gyógyszerész, Maros-Ujvár Erdőy. Budapest: Török József gyógyszerész, Király-utca 12. és Kerpel V. gyógyszerész, Lipót-körút 26.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ,
Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1900. augusztus hó 22-én.
Veronka.
Operett 3 felvonásban. Szövegét írta A. Vanloo és G. Duval. Fordították Moimár Ferenc és Makai Emil. Zenéjét szerette A. Messager.
Személyek:
Florestan Ráthonyi Émerance Szilasi R.
Coquenard Sziklai Lustot Furedi
Agathe Margó Seraphin Rózsahegyí
Solanges Ledofsky Denise Inkey
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Szerda, 1900. augusztus hó 22-én.
Páris 1900-ban.
Irta Salamon Ödön.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Szerda, 1900. augusztus hó 22-én.
Több mint királynő.
Színmű 5 felv. Irta E. Bergerat. Ford. Makó Lajos
Kezdeté 7 órakor

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Szerda, 1900. augusztus hó 22-én.
Hegyi Aranka és Halász Ede vendégfelléptével.
A madarász.
Operett 3 felvonásban. Zenéje Zeller Károlytól.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE.
Ma nagy
ujdonsági estély!
Jönnön szerződött tagok:
Joie de Diaz,
nemzetközi énekesnő.
Lili de Vera,
szubrett.
Lina Lendvay,
excentrique.
Paula Palme,
chansonett énekesnő.
Ella Sarkadi,
nemzetközi énekesnő.
Végül:
Hotel Narrenhaus.
Bohózat. Irta: LEITNER H.
Személyek:
Mr. Jackson, angol Steinhardt ur
Nelly, leánya Ferencz né
Alfred Bassi, vőlegény Füst ur
Maurice, h. tolmács Rott ur
George, szobapincér egy párisi Schönberg ur
Babette, szobalány szállodában Schindlerné
Jean, házi szolgáló Echtenn ur
Mad. Courbeau, szállodatulajd. Weissen ur
Rendőrtisztviselő Pfeiffer ur
Egy botlány Bayer k. a.
Utasok. Történik egy párisi szállodában.

LIPIK-FÜRDŐ
SZLAVÓNIABAN.
Egyetlen jótartalmu alkalikus hőforrás
(64° C.) a kontinensen.
1898. óta a Lónyivölgyi vasút állomása. (Dugosellén át.)
Azonkívül Pakrac-Lipik délvasút állomása. (Zónatarts.)
Külföldön: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.
Főnyersen berendezett gyógyfürdő, kávéház és vendéglő.
Magyarországon park, fedett uszoda, kútvíz gyógyfürdő.
Pompásan berendezett fürdőépületek. Villamos világítás.
Földművelésügyi hatóság közövénye és uszoda bajoknál,
ischiámiál, csontbajoknál, valamint hurutos bántalmaknál,
és minden minden miszgy- és vörbetegeknek.
Hivatalos fürdőorvos dr. Szemeray Bertalan.
Jód hévíz széküldése egyenesen a forrástól továbbá
Edeakuty L. és Mattoni és Wille cégtől Budapesten.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Fürdőigazgatóság Lipiken.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 1/8-kor. Az előadás kezdete 1/9-kor.
Ma
nagy előadás.
Hatásos siker az augusztusi műsornak.
Mr. Jules Weeks
gyorsrajzoló művész
Tokaji-négyes
magyar és orosz énekesek és táncosok
a híres Semmel-társulat volt tagjai.
Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dobány nagy-
társada, Károly-körút 26. és a Mulató nappali pénz
táránál.
A mulató villanyos világítása saját gépei által esz-
közöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá-
rók által készítették.

Hetedik évfolyam. * Hetedik évfolyam.
Beiratások
Somogyi Mór
tanár
államilag képesített okleveles zenetanár, zongora-
művész igazgatása alatt álló magánzene
conservatoriumokban
Erzsébet-körút 44. és Károly-körút 2.
zongora, ének, hegedű
és az összes tanszakokra
auguszt. 22-től naponta 10—1 és 3—6-ig
mindkét intézet helyiségében eszközöltetnek.
Tandíj: zongorára, vonós és havi 10 kor.
szívesen fuvós hangszerekre
a felsőbb osztályokban havi 14 kor., énekre havi 20 kor.

Dr. Renner vizgyógyintézete
Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).
Az intézet 33 év óta áll fenn, most teljesen új alakitva, a leg-
modernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl, főleg bejáró be-
tegek számára.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:
A tudományos vizsgálmód összes eljárás, masszázsa, villá-
mos fényfürdő (ultraviolet), az elektromosság minden faja
(galvanizatio, faredizatio, frankinizatio, elektromos masszázsa),
hűtőkészülékek (Psychrophor stb.).
SZÉNSAVAS FÜRDŐK
(Szahelmi eljárás, szívbetegségek számára). Kezelés alá vétetnek.
különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyengeség minden faja
álmánosság, szédülés, a gyomor és belek rezsénye, idült
lülleti és izomcsz stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékeltek

Torna eszközök, függő-ágyak
Kötélágyak és mindennemű
háló ipartelepe.
Ponyvák, zsákok, ruhatéri kotelek fe-
hér kenderből, zsinagek, dohány- és reb-
zsinórok, kendőtömlők és hevederek.
Valódi angol lawn-tennis, foot-
ball és halászlát készletek
gyári raktára.
SEFFER ANTAL
Budapest, Központi városaház épület
Károly-ú. 1. bolt sz. 12. Gondos kiszól-
gálat. Vidékre árjegyzék szerint. Költsé-
vetés tornatermek teljes berendezésére
kívánatra díjmentesen.

Haggenmacher H. Sörfőzde
Palackozás
Szalon Sör.
Maláta Sör.
Különlegesség:
GYÁRI TÖLTÉS
Egy termelés
125000 HECTOL.
Egy termelés
5 MILLIO PALACKOZÁS
Megrendelési helyek: Budapeston V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kobánya-Haggenmacher Budafok.

M. KEGYELEM
VEGYTANI MŰVEZET
A KRISTÁLY
SZÉK LOKÁCSFÜRDŐ
HEGYFÖRRAJZ
nagy mélységből fakadó ál-
landó összetételű, igen
tisztá, calcium és magne-
sium-hydrocarbonatos ás-
ványviznek minősítendő.

BUTOR részletfizetésre!
Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyhá-
zások, valamint más hitelképes egyének kedvező
szertelési feltételek mellett kapnak szállár
szármányu asztalos- és kárpitozott
butorokat.
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sarok, I. em.
Árjegyzék 25 kr. levéljeggyel beküldés ellen be-
mentve küld fenti cég B. osztálya. 5197

Magyar kir. Államvasutak. Aradi üzletv.
Hirdetmény.
Ezennel közhírré tesszük, hogy a keresk. m.
kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának 1900. márc. hó
31-én kelt 15015/V. számú rendelete folytán a buda-
pest-szolnoki vonalon fekvő „Keresztur-Kavicsbánya-
állomás f. é. október hó 1-től kezdve „Keresztur-
Nyaraló” n. evet fog viselni.
Aradon, 1900. augusztus hóban.
Üzletvezetőség.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. Államvasutak, Zágrábi üzletvezetőség.
23957/900. számhoz.
Hirdetmény.
A magy. kir. Államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tár-
gyalatt hirdeti a szigetvári állomáson létesítendő épületek munkálataira.
A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályá-
zati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Zágrábot, az
üzletvezetőség pályafeltáratási osztályában és a pécsi üzletvezetőségénél, a hiva-
talos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott egy koronáért meg
is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1899. évi augusztus 31-én déli 12 óráig
kell benyújtani alulírott üzletvezetőség 1-ső osztályánál (Ferencz József-tér 19. sz.
1-ső emelet). Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ineként 30 filléres
bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani. „Ajánlat a
szigetvári állomáson létesítendő épületek munkáinak előállítására.”
Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az aján-
lat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. augusztus hó 30-án déli 12 óráig
2000 azaz: kétezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. Államvasutak zágrábi
üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételek
alkalmas értékpapirokban letenni.
A bánatpénzről szóló letételek az ajánlathoz nem csatolandó.
Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de név-
értékben felülszámításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli aján-
latok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adan-
dók fel.
Zágráb, 1900. augusztus hóban.
Az üzletvezetőség.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Veszek
zálogházi cédulát
régí arany ezüstárdt bril-
lánt és gyémánt árdt a
legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepest-ut 2. szám.
Századvégi
asszonyok.
Regény 1 köt. Inokai Pál-
tól. Előbb 2 kor. most 60
fillér. Megrendelhető a ki-
adóhivatalban.
Férfiak
figyelmébe.
A legmakacsabb és idült
hugyesófolysátnál (magfo-
lyás stb.) egyedül gyors
és biztos sikerrel használ-
tatnak a „Gonorrol-pilulák”
melyek egyedül csak Sil-
berstein S. vegyszeti la-
boratoriumában Bécs IX.
Rossauerlände 35. kapha-
tók, ára egy doboznak 2.50
frt (ezen összeget levél-
bélyegeken is lehet be-
küldeni).

CRÈME DE FANCHON
a 3 szív véd-
jeggyel
Rögtön finomító és
szépsítő arckrém. Leg-
jobb a világon!
Arztalmatlan
Zsirtalm!
Kis
tégely 1 K.
Nagy
tégely 2 K.
Főraktár:
„URSTS” gyógyszerár.
Budapest, Rákóczy-tér 5.
Videkre 20 fillér
többet beku-
ldás után
frankó.

A Budapesti kereskedelmi testülettől fenntartott
Budapesti Kereskedelmi Akadémia
1900/1901. évben negyvennegyedik évfolyamát nyitja meg. Új szer-
vezete szerint az intézet két tagozatra oszlik: a) A Budapesti Kereskedelmi
Akadémia felső kereskedelmi iskolájára, melybe a beiratások az V. ker.
Alkotmány-utca 11. sz. a. levő iskolai épületben f. é. szeptember 1-től
5-ig naponként a délelőtti órákban tartatnak. b) A Budapesti Kereskedelmi
Akadémia akadémiái tanfolyamára, melybe a hallgatók ugyanott szeptember
10-től 12-ig iratnak be. Az intézet szervezetét, felvételi feltételeit, alapít-
ványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyaló tudósításokat
kívánatra mindenkinek megküldi a
Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága
(V., Alkotmány-utca 11.)

Magyar Szállodások, Vendéglősök, Korcsmárosok és Kávésok!

A Magyar Vendéglősök V-ik Országos Kongresszusára vonatkozólag, az Aradi Vendéglősök Ipartársulata mint rendező, közhírré teszi, hogy a Kongresszuson résztvenni szándékozók részére a bejelentési határidőt augusztus 30-ig meghosszabbítja.

Természetesen azok, kik szabályaink szerint a Kongresszuson részt venni jogosítottak, e határidő után is jelentkezhetnek, sőt jelentkezés nélkül is megjelenhetnek, de az esetleg tapasztalható hiányokat e késedelmes jelentkezésüknek tudják be.

Ezuttal felhívjuk az ország mind azon szállodásait, vendéglőseit és korcsmárosait, kik talán a névsor hiányossága miatt meghívót nem kaptak, hogy a meghívóért egy levelezőlapon az Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulatánál jelentkezni sziveskedjenek.

Az Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulata.

MAGYAR KÖLTŐK • KLASSZIKUSOK

A magyar klasszikus költők munkáinak sorozatát ajánljuk itt a közönség és a tanuló ifjúság figyelmébe. E művek javarésze eddig csak drága áron volt kapható. A Magyar Könyvtár és Tanulók Olvasótára című gyűjteményeinkben megfelelő olcsó kiadások által megszerzésüket nagyon megkönnyítettük.

- ARANY JÁNOS. **Válogatott balladái.** Riedl Frigyes bevezetésével. (M. K. 11-12. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. **Toldi.** (M. k. 69-70. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. **Kisebbségi költeményekből.** Szemelvények. Moravcsik Géza bevezetésével. (Magyar Könyvtár 74-75. sz.) Iskolai kiadás 60 fill.
- ARANY JÁNOS. **Toldi estje.** Bánóczy József bevezetésével. Iskolai kiadás. (Magyar Könyvtár 87-88. sz.) 60 fill.
- ARANY JÁNOS. **Első lopás. Jókai öröge.** Bevezetéssel ellátta Komáromy Lajos. (Magyar Könyvtár 101. sz.) Iskolai kiadás 30 fill.
- ARANY JÁNOS. Szemelvények **Toldi szoralméból.** Rendezte és bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. Iskolai kiadás. (M. K. 102-103. sz.) 1 kor. 20 fill.
- ARANY JÁNOS. **Katalin. Koveháza. Szent László füve.** Bevezetéssel ellátta dr. Radnai Rezső. Iskolai kiadás. (M. K. 121-122. sz.) 60 fill.
- ARANY JÁNOS. **Buda halála.** Bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (M. K. 137-139. sz.) Iskolai kiadás 90 fill.
- ARANY JÁNOS. **Vojtina Ars poétikája.** Bevezetéssel ellátta Kelemen Béla. (M. K. 144. sz.) Iskolai kiadás 30 fill.
- BALASSI BALINT **költeményeiből.** Szemelvények. (Tanulók Olvasótára. I. k. 4. füzet) 40 fill.
- BERZSENYI DÁNIEL. **Válogatott versei.** Életrajzi bevezetéssel. (M. K. 3. sz.) 30 fill.
- BERZSENYI DÁNIEL. **Válogatott versei.** (Tanulók Olvasótára. I. kötet. 1. füzet) 40 fill.
- CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY **Dorottya,** vagy **Dámák diadala a farsangon.** (M. K. 10. sz.) 30 fill.
- GVADANYI JÓZSEF GRÓF. **A peleskai notárius.** Sajtó alá rendezte Kardos Albert. (Magyar Könyvtár 79. szám) 30 fill.
- KISFALUDY KÁROLY. **Válogatott költeményei.** Bánóczy József bevezetésével. (Magyar Könyvtár 3. sz.) 30 fill.
- KISFALUDY SÁNDOR. **Válogatott regél.** Csobáncz. Tátika. Doboz Mihály és hitvese. Bevezetéssel ellátta Szigetvári Iván. (M. K. 125. sz.) 30 fill.
- KÖLCSEY FERENCZ. **Válogatott versei.** Bevezetéssel ellátta Négyessy László. (Magyar Könyvtár 9. sz.) 30 fill.
- Kuruczvilág költésze.** Kardos Albert bevezetésével. (M. k. 42. sz.) 30 fill.
- TINÓDY SEBESTYEN. **Válogatott históriás énekei.** Rendezte és bevezetéssel ellátta Perényi Adolf. (Magyar Könyvtár 145. sz.) 30 fill.
- TINÓDY SEBESTYEN. **Szemelvények eposzaiból.** (Tanulók Olvasótára. II. kötet. 15. füzet) 40 fill.
- VIRÁG BENEDEK. **Költeményei.** Kiadta Zilinszky Aladár. (M. K. 115. sz.) 30 fill.
- ZRINYI MIKLÓS. **Szigeti veszedelm.** Bevezetéssel ellátta Bánóczy József. (M. K. 8.) 30 fill.
- ZRINYI MIKLÓS. **Szigeti veszedelm.** Szemelvények. Tanulók Olvasótára. I. k. 2.) 40 fill.

***** Megjelentek és kaphatók *****
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésnek kiadóhivatalában
***** BUDAPEST, Andrassy-út 21. *****

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi állapotok **radikális gyógyítására** páratlan sikertű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET
Budapest,
VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos
eredmények folytán hono-
rarium teljes gyógyulás után
is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszolunk. Prospectus ingyen.

Magyar kir. államasutak. Igazgatóság.
Hirdetmény,
A magy. kir. államasutak igazgatósága köz-
hírré teszi, hogy a bicsko-székesfejérvár-sárbogárdi
vonal jelenlegi menetrendje f. évi augusztus 25-től
kezdve az alábbiak szerint fog módosulni.

Székesfejérvárról Bicskőig egy új vegyesvonat
helyeztetik forgalomba, mely Székesfejérvárról a déli
vasutnak Nagy-Kanizsa felé közlekedő személyvo-
natához csatlakozva reggel 4 óra 55 perckor fog
indulni és Bicskőre 7 óra 37 perckor fog érkezni,
ahol Budapest és Komárom felé lesz csatlakozása.

A jelenleg Sárbogádról reggel 6 óra 34 perckor
Bicskőre induló vegyesvonat forgalma Székesfejér-
vár és Bicskő között megszüntetik.

A Sárbogádról jelenleg déli 12 órakor Bicskőre
induló vegyesvonat Sárbogádról d. u. 1 órakor,
Székesfejérvárról d. u. 2 óra 55 perckor fog indulni
és Bicskőre d. u. 5 óra 44 perckor fog érkezni, a
hol közvetlen csatlakozást talál Komárom és Buda-
pest felé.

A Bicskőről jelenleg reggel 5 óra 55 perckor
induló vonat 5 óra 51 perckor, a jelenleg este 6 óra
30 perckor induló vonat pedig 6 óra 25 perckor
fog indulni.

Budapest, 1900. évi auguszt. hó 10-én.
Utánnyomás nem díjazatik. Az igazgatóság.

A nekünk bemutatott számtalan megbízás, hiteltel-
es bizalommal folytán ezen ügyvezésünk óta fenntel-
tettük a rendelő-intézetet a legmelegebben ajánlhatók.

Rendelő-intézet Budapest, Andrassy-út 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

gyógykezeléseket és sebeket, az érzéketlenség utó-
bajait, a gyögykezelés után maradványait, a beteg-
ségek utókezelését, némi fehérvérrel, bármennyire
súlyosak is, valamint mindazon női betegségeket, me-
lyeknek a magtalanag egyik főokozója és börtetősé-
geket gyógyít új gyógyimód szerint, biztos sikerrel,
gyorsan és olcsón.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülész-és dor-
vált orvos, kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig,
este 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk
és gyógykezelésről is gondoskodni lesz.

Németek külön váróterem.

Ugyanott megjelent: és a szerzői: DR. GARAI ANTAL-
nál megrendelhető **NEPSZERU UTUTATÓ** (már
15-ik kiadásban megjelenő) némi betegeket és ezek
összeírású gyógykezeléséhez című könyv, volt ár: 2 frt 50
kr., most csak 90 kr. A könyv jól beismert, meg-
oldható, 1 frt betétdíjra mellett bértenve vagy 90 kr.
utánvért követel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszerkezet leírása. — II. A nem-
élet eredése. — III. Az újszülöttről és az újjal megé-
réséről. — IV. Húgyvezeték (ripter) és húgyvese-
leírása. — V. A bajok (alpihis). — VI. Fehérvér. — VII. É-
gyesült férfierő. — VIII. Női magtalanag. IX. A ivar-
szerkezet megbetegedéseinek leírása. X. A prosztata-
törsre is.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatuma, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspora

I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az 6-
kedv, tehát a sertések hizásának
előmozdításához, orbanénál kü-
lönösen bevált. A II. szám hasz-
menésnél használandó.



Agrii-táppor

lovaknak és szarvasmarháknak.
I csomag 80 kr.

Kitűnő pótlék az abrakhoz, hogy
az állat egészséges és erős ma-
radjon, vese-, máj-, hólyag- és
idegbajoknál használandó.

Hotter-tréninghulidja, mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak I üveg 1 frt 20 kr.
Az inakai és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, az állati bedorzsosítások után, a legerősebb munkát és
tréninget kiálja. Megerősítésként szárazo bajoknál mint bismarknál, rheumánál és merevségnél is meglepő eredm-
ményeivel használhatók.

Hotter absorbinolja, kozm. mosóvíz lovaknak, 1/1 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr.
Eltávolít mindenféle kórokozót és szarus lerakódást, anélkül, hogy a szert elpusztítaná. Erőset megmozdított és gyenge inak-
kat, eltávolít és elpusztít az izmoktól minden butyokot; különösen bevált epéndi, csülök-
panasznál, gumónál, vastag terdeknek, eltávolít butyokokat az inakról, vastag bokáit, dagasztott, a hol azok fellépnek. El-
mulik a térd merevsége, és gyógyít mindenféle zúzódást.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef“, Wien XII/2, Schönbrunnerstrasse 134/K. — Főraktár Budapestén Dr.
Boday Emil városi gyógyszerháza IV., Városház-tér, Dr. Egger Leo és Egger J. Nádor gyógyszerháza VI.,
Váci-körút 17. és Török J. gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz. — Raktárak a legtöbb gyógyszerár-
és droguériában. — A vedjegyre ügyelni tessék.

Arany- és ezüst eladás.

Alkalmi vászajándékok,
13 lates ezüst evőkészle-
tek 12 személyre 140 frt,
6 személyre 65frttól kezdve
és följebb. Mindennemű
finom ezüsttárgyak barokk
és francia stílusban. Nagy
raktár arany férlán-
cokból, masszív arany-
gyűrűk 6 frt 40 kr., arany
férl órák 12 frt, arany
női órák 9 frttől kezdve,
12 darab masszív evő-
eszköz 6 frt 50 kr. Ve-
szünk zálogházi cédulákat.
Kénes árjegyzéket bér-
mentve és ingyen. Grün-
berg Armin Béla örökösai
Budapestben, Városház-
lér 3., I. em. 23., új szám
Váci-utca 30. Részletfize-
tésre is.

Minden szociális beiktatása potit botükből... Vastagabb beiktatás 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hird. ésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Ocsón vásárolni mindent

Drágán eladni mindent

az apró hirdetés utján lehet.

Alkalmazást kapni

Munkaerőt találni

az apró hirdetés utján lehet.

Potom pénzzen

veheti most már mindenki hasznát a nyilvánosságnak, mert elterjedt a hirdetés télyeget.

Például:

Ez a hirdetés csak 20 fillérbe kerül:

Keresek... ósica konzultációt. Fejér, József. 9.

Ez 28 fillérbe:

Ocsón... kínálók jól kezelték... Zimmernan, Váci-ut 117.

Ez 32 fillérbe:

12 ocsó... nádszékét veszek. Schwarz, Nádipalota 12.

Ez is 32 fillérbe:

Keresek... hűvös hónapot szobát. Ligeti, Vörösvári-ut 8.

Ez 48 fillérbe:

Elmenek... nevelőnek, kit inon képesített tanárjelölt vagyok, igényem szerény. Hegyesi, Rákóczi-utca 1.

A szokásos 30 krajcáros felvilágosítást... apró hirdetések is bélyegmentesek.

Édesem.

Az elmúlt napok édes gyönyörűtől ma is ittas s oly boldog vagyok annak édes tudatától, hogy az... Édesem.

Pénzbeszedő.

raktárnok, felügyelő vagy más bizalmi állású keresek... Pénzbeszedő.

Tisztesség.

nőmet lány keresetek gyermek. Andrásy-ut 40. L. 4. 3105

Pipaesem.

Ugy veszem észre, nincs megelégedve valamivel... Pipaesem.

Intelligens

csinos fiatal örvény unatkozik. Sikkes, finom modoru ur ember... Intelligens

Megkaptam

édes szerelmem és vég telonul örömdent. De minok azoknak a... Megkaptam

Ocsón

kínálók jól kezelték... Ocsón

Kis hamis.

Levele van tudott helyen. Mértóztassák átvenni. D.

KERESLET.

Ujságkihordó

ki már napilapnál alkalmas volt és nagy családja van, azonnal felvétetik a kiadóhivatalban.

Droguista

ki 8-10 éves gyakorlattal bír, jó modoru, detailista, felvétetik Vadász Albert drogueriájában Nagyvárad. 6867

Nevelő

iszr. kerestetik vidékre, ki a második gimnásiumi osztályt is képes oktálni. Cim a kiadóban. 6916

Egy könnyű.

egy édes dáma hajtó-kocsi felhasználás és egy újfajandú kutya megvételét. Cim a kiadóban. 6920

Cimbalom

tanítónőt azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 3111

Egy komoly intelligens ember mint kisegítő pénztárnok néhány hétre felvétetik. Bővebbet a pénztárnoknál Király-utca 99. I. 12. 3108

Pénzbeszedő.

raktárnok, vagy más megbízható állást keres egy volt kereskedő. Szükség esetén biztosítékkal is rendelkezik. Cim. Kender-utca 3., I. 10. 3778

Nevelőt

keresek 11 és 8 éves fiához. Mindkettő nyilvános iskolába jár. Német nyelv feltétel nélkül szükséges. Francia nyelv és zongora kívánatos. Teljes ellátásán kívül 720 korona fizetés. Állomás szept. 15-ig elfoglalandó. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat kér Dr. Mayer Ödön ügyvéd, Gyulafehérvár. 6921

Pénzbeszedői.

raktárnoki, felügyelői vagy más bizalmi állású keresek egy kereskedő. Szükség esetén biztosítékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 6882

Tisztesség.

nőmet lány keresetek gyermek. Andrásy-ut 40. L. 4. 3105

Első szobaleány

aki szabni, varni tud azonnal felvétetik Balatonfűzfőre, arétek szűkös. Értekezhetni lehet Rombach-ú. 5. I. 14. 3060

Használt

előszoba szekrényt tükrrel és botálynnyal venni óhajtok. Ajánlatot H. J. alatt e lap kiadóhivatalához kérek. 2993

RINALAT.

Birtok.

165 kishód. Szatmármegyében, a máriavölgyi fűrdő mellett örökösön eladó vagy bérbeadandó. Cim a kiadóhivatalban. 6923

200 korona

juttatást kap, ki egy kvalitású ur embernek, esetleg egy hölgynek, irodai, felügyelői, vagy akár-milyen bizalmi állást szerez. Értekezhetni reggel 10 óráig IV. Gróf utca, most Városház-utca 14. II. em. 8. 6917

Zálogédelüket.

tört arany- és ezüstöt legmagasabb árban veszek Schiller Izsó, IV. kerület Királyi Pál-utca 12. 3110

Vetőgép

Schlick-féle 17 soros Répavágó kukoricázamor-zoló és szeszkavágó mind újak, eladók. Cim a kiadóhivatalban. 6924

Nagy műhely.

hozzávaló szobával, 2 pincakár, ocsón kiadó. VI. Aradi-utca 53. 6925

K-né Margitay

Maris első fővárosi szabású és varr tanítónőben (Kerepesi-ut 14.) hol csakis intelligens növény-dek vétetnek fel, a be-irások megkezdődtek. 6913

Teljes ellátást

kaphat 2-3 intelligens fiatal ember dingtonált urnáknál, Kerepesi-ut 13. II. 16. 3086

Kitűnő szabóné

ajánlkozik hához, esetleg házon kívül is elvállal munkát mérsékelt díjazásért. Szentkirályi-utca 22. II. em. 26.

Művelt férfi.

ki a magyar, német, francia, angol és olasz nyelvet bírja, irodalmilag is képzett, bármilyen tudományához illő foglalkozást, szerény feltételek mellett elvállalna, esetleg oktatást adna. Ajánlatokat kérek „F. S.” címe VII. Bethlen-utca 10. I. emelet ajtó 10. 3047

Eladó szőlő.

A fővárososh vasuton 2 órányira 5 kataszt. hold romekül beállított s kitűnő fajokkal beültetett 2 éves szőlő, családai körül-nyek miatt eladó. Egy negyed hold termő van benne. Gyönyörű fekvésű, levegős és vize kitűnő. Nyaralónak kiválóan alkalmas s pár év muiva szép jövedelmet is hajt. Venni szándékozik küldjék be emiukot „Szőlőtelep” alatt a kiadóhivatalba. 3034

Szoba.

butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Dob-utca 50. I. 53. 3061

Butorozott

szoba külön bejárat-tal, ugyanott egy udvari szoba is kiadó. Kerepesi-ut 13. II. 16. 3087

Különbejárata

utcai szoba, fűrdőszoba-hozzávaló, azonnal kiadó VIII. Kender-utca 3. I. 10. 3077

50000 korona

óvadékkal részvénytársaságnál pénztárnoki állást óhajtok elvállalni. Cim a kiadóhivatalban. 3043

Mázoló munkákat

elvégeztetnék. Ajánlatot Tamasits András, József-körút 18. szám. 6906

Vidéki szülők

figyelembe! Intelligens ismerős családánál 2 jó családból való ifju teljes-ellátást kaphat. Cim: Lázár M. VI. Eötvös-utca 23/a. 3044

Legfinomabb

csomagoló szallit a gyönyörű postai vagy vasuti. Állomásához 5 vagy 10 kiló csomagokba ki-lönlent 50 filléres árban utatvát mellett Weisz D. II. szőlőtulajnos. 6909

Emlékek.

ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy életnagyságu nagytöltő fénykép barniai fénykép után művészi esen elkészíttek, megjelésnek ajándéknak nész, név, születésnapra legalkalmasabb, mutató egy ily nagytitás nemesek pillanata, hanem örök időkre illő szobadisz is, a legszébb és örök emlék kedves halottainkól a fénykép sár-telendül visszaadatik, a hű másolatát kezesekedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközölöm. Gross József, VI. Proféta-utca 5. 3011

Álmatlanság.

Nincs ember, akit egyszerű-másztór Álmatlanság ne győztörne, aki tehát attól megszabadulni óhaj, rendelje meg a következők kis könyvecskét. Az álmatlanságnak minden orvosszer-nélkül való gyógyításáról. Bérmvente 2 koronáért megküldi Szalay Mikósi, Eger, (Hévesmegye).

Tanuló su

intelligens gyermekenlen családnál, felsőbb és középiskolához közel, teljes ellátást kaphat. Teréz-kör-ut 35. II. 32. 3092

Szépén butorozott utcai szoba

előszobával intelligens gyermekenlen házaspárnál azonnal kiadó (katonatisz-toknak szolgálva alkalmas.) Cim Klauzál-utca 6. fszint Jobbra ajtó 1. 3091

Középszkolai

tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanit kitűnő philologus és matematikus. Elkészít egy-éves önkéntességi szolgálatra jogosító vizs-gára, polgári iskolai vizs-gák letelésére. Gymna-siumi-reáliskolai és keres-kedelmi érettségire. Pótvizsgára. Kitűnő szak-otkatas a könyvvezetés-ben. Goitein Henrik Bu-dapest, VI. Csengery-ut 52. I. em. 8. 6523

Kerékpár

alig használt, ocsón eladó Izabella-utca 15. föld. 7.

Váltókölesönt

mely törleszhető, ajánl földbirtokoknak, vagy kereskedőknek, vagy kőműveseknek. Dob-utca 50. I. 53. 3061

Kárveszárók

(nagyobb kávémaros) főváros legszébb és legnagyobb forgalmu helyén, igen elegáns berendezve, szűro-ruan szolid vezetett üzlet, melyet kizárólagosan csakis finomabb közönség látogat, mely naponta egész tisztán mindenemű kiadást le-vozna 16 koronát jövedel-mez, sürgösen, tulajdonos más nyaraló vállalkozása miatt lesz eladva. Csál-dóknak, kiknek feltűnt na-gyobb leányavannak, ezen üzlet nagyon ajánlatos. Bő-vebbet csakis direktve ve-lőnké Niemetz Gyula öz-letek ádszaveteli irodája nyujt. József-körút 22.

Lakás kiadó.

Egy szép lakás, 2 utcai szoba, fűrdőszoba, előszoba, konyha, éteskanura, cselelt, pince, padlás az első emeleten, kézzel vil-lamos vonat megállóléval a ház előtt. november hó 1-ére kiadó. Cim: Csé-men-ut 14. I. 3.

Üzletheiység

kiadó. Kis üzletheiység jatek, pek vagy virág üz-letnek nagyon alkalmas, november 1-re kiadó. Teréz-kör-ut 64. a hármes-ternél. 3106

Legújabb könyv!

!! A TŰZ !! (egy nagy művésznő szere-mi regénye) Gabriele D'Annunzio-tól magyar nyelven is. Egyetlen jog-síttot magyar kiadás, ké-pes cimboritokkal. A gyönyörű kiállítású vastag kötet ár 3 korona, mely összeg előzetes utal-vozásra esetén bérment-ten küldi a művet: Szilágyi Béla könyv-kereskedése, Budapest, Károly-körút 26.

Nevelőnőket

francia, angol és német-thoniakat, okl. magyar tanítóknak, minden nem-zetségi bonneokatas-gyermekortozásokról lelki-smeretesen ajánlok és el-helyezek. Magyar okl. tanítóknak, zene és nyelv-ismeretokkal sürgösen keresek 300-600 frt évi fizetésessel.

Szegheőné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Mindenki

eredeti sorsjegyek részlet-tetésre való eladásával igen jó, biztos állandó keresetre tehet szert. Mag-gas jutalék, esetleg fix fizetés. Fuchs H. váltóháza. Budapest IV., Kecskeméti-utca 1.

Két darab

alig használt 16-os kitűnő lövésű Lancaster vadászfegyver és 12 szem-lyre való china evő-eszköz jutányosan eladó. Krausz Mór, Ovoda-utca 22. I. 7. 3102

Balaton-Almádi

fűrdőn felszerelt nyaraló 2 holdfölddel 3300 frtért eladó. Cim a kiadó-ban. 6896

Egy szőlő-

birtoknak több száz hektóiter sajtú termeszű ó-ízling bora van, kisebb mennyiségben is eladó. Cim a kiadóhivatalban megteudható. 6871

Pénzbeszedőnek,

raktárnoknak, vagy más megfelelő állásra ajánlko-zik egy intelligens jó megjelenésű volt keres-kedel. Cime: József-körút 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) földsz. 6. 3083

Butorozott szoba

egy utcai, egy udvari szoba, különbejárata, esin-sosan butorozva intelli-gens családnál azonnal kiadó. Cim József-körút 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) fsz. 6. 3084

Gazdasszony

kerestetik pusztára. Érte-kezhetni lehet Rombach-ú. 5. I. 14.

Nagy vagyont,

örösi jövedelmet szerez-het az ország bármely helyén, egy falun, mint városban lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni mun-kával, ha a „Kereske-delmi Vegyeszet” című könyv most megjelent, ké-tszerezen bővített harmadik kiadását megrendeli, mert e könyvből egy férfi, nő mint gyermek 540 külön-féle foglalkozást tanul meg, melylyei előképzettség és tökéletesítés nélkül nap-on 20-30 koronát, évente 5-6000 koronát esélyőifáradsággal, otthoni munkával megkereshet. A kinek biztos, jó keresete nines, vagy foglalkozás nél-kül van, ki családját hasz-nosan akarja foglalkoztatni, rendelje meg bizalommal a „Kereskedelmi Vegyeszet”. Ezen vagyont érő könyvet az első kiadás 6 korona bolti ára helyett 2 korona 50 fillér kedvezményes ártért rendel-heti meg mindenki a „Ke-reskedelmi Vegy-észet” könyvkiadó-vállalatánl Ujpest, Lőrinc-utca 24. Ugyanitt csekély havi részletfizetésre minden-mű könyvet megren-delhetők. Könyvárjegyek ingyen és bérmentve.

Nincs ember

ki a

KHINAI

események iránt nem érdeklődnek! Egész Kínát s annak népét ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Ohlnoky Jenőnél

Sárkányok országa

cím alatt 200 eredeti képpel. Kapható lapunk kiadó-hivatalában 130, dísz-kötésben 130 koronáért utánvét vagy az összeg be-küldése ellenében.

Közép-osztály

Ferenc József-kabát 4 frt Jaquet --- 3 frt Frack --- 5 frt Nadrag --- 2,50.

Bothberger Jakob,

Kristóf-tér 2. 1-55 omelet

Az országos

magyar gyorsíró egyesület

augusztus hóban

Báthori Dezső

középszkolai tanár ur vezetése alatt e hóban új magyar és német-nyelvi gép-és gyors-irásati tanfolyamot nyit. Jelent-kezőket felvesz a „YOST” írógép

előfordulásra

Erzsébet-körút 9-11.

New-York palota

Kitűnő szabóné

elfogad leányokat szabni és varni tanításra, elvállal munkát a leggyorsabbtól a legjobb kivitelig mérsékelt árban Klein Vilmosn. Kender-utca 3-1. 10. 3104

Alkalmas ház-

vétel Ujpesten. 4-500 frt készpénzzel és mellett, ki évente 3-400 forinttal törleszhet, vásárolhat magának Ujpesten házat avagy telket. - Nagy-on hasznos és tanácsos hivatalnok részére, kik évente a fővárosban 4-500 frt bért fizetnek, ha ily kedvező feltételek mellett házat vásárolnak. Leveleket kérek Márkus Sándor Ujpest, Deák-utca 21.

Sorsjegytulaj-

donosok figyelmébe. Körül-belül 16 millió forint he-ver gazdátlanul, mely összeg kisorsolt sorsje-gyekre esett és mindegyik fel nem vétetett. Bárki is megtehátja, hogy sors-jeget kisorsoltatott-e vagy sem, ha alanti címre sorsjegyeinek számát és darabonkint 2 krt küld. Márkus Sándor Ujpest, Deák-utca 21.

Szolid árak.

Mautner

Henrik

butorszállítási és beraktá-rozasi vállalat

BUDAPEST,

VIII. József-körút 21.

Száraz raktárak.

Aki kényelmét,

szereit, no mulasztja el a mentő poloskátó szor-ol kiadókat tenni; nem nagy feltét a postai is szabványosság mellet kiirtja; ily sikert még nem lehet elérni. Kapható 30, és 40, és 1 trolis üvegekben, azokról valódi Schweinfurti szőlő. Bettelhelm Zsigmond és társainál, Budapest, Kálvin-tér 7.

Második bővített kiadás-

ban, csinos kiállításban és tetszőtő alakban „MIRJA M” írta; Dr. Kiss Arnold, vesprémi főbíró. Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó imádszók könyve. Ára: Vészkötésben 2 frt 50 k. Bőrötésben 3 frt 50 k. Csontvázlatu díszes kö-tés 5 frt. Legfinomabb bőrötésben 6 frt. Kapható: a „Budapesti Napló” ki-adóhivatalában József-körút 18.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponkint falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.